

Bulletin vítězných prac **XXVI** • ročníka autorskej súťaže

Literárna Senica Ladislava Novomeského 20

Trnavský samosprávny kraj
Záhorská knižnica Senica
Mesto Senica
Spoločnosť Ladislava Novomeského Bratislava
Národné osvetové centrum Bratislava
Literárne informačné centrum Bratislava
Spolok slovenských spisovateľov Bratislava
Záhorské osvetové stredisko Senica

Obsah

Príhovor predsedu Trnavského samosprávneho kraja Ing. Tibora Mikuša, PhD.	7
Slovo na úvod Peter Jaroš Predseda Spoločnosti Ladislava Novomeského	9
Laureáti XXVI. ročníka Literárnej Senice Ladislava Novomeského 2012	10
Výber prác	11

Literárna Senica Ladislava Novomeského 2012
Bulletin víťazných prác XXVI. ročníka

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**MESTO
SENICA**

PROJEKT REALIZOVANÝ
S PODPOROU MESTA SENICA

Modrý pondelok

Nedeľa
má v sebe kúzlo južnej plantáže,
radosťou, teplom v pestrých farbách hýri
a všetkým vlieva radosť do čaše,
ktorí si toho v týždni zaslúžili.

To, čo sme všetci v týždni nedostali,
nedeľa nám to k nohám podá,
do parkov krik, by všetci radosť mali,
zo srdca v srdce plno rozkoší,
na ústa bozk, tak dlhý, dlhý vrelý.

Do údov vleje šedú ťarchu železa
v deň smutný, nudný, fádny po nedeli,
do mozgu ťažký chaos pralesa.

Hej, vtedy prídi, dievča v čiernom šate,
na ústach s krivým smutným úsmevom,
na dlaniach prines srdce smiechom neposiate,
mí hlavu vtedy do náručia skloň.

Len vtedy viem: sú v svete veci iné,
nie iba radosť z duše mojej jazera,
keď nedeľa ma nechá popri svojom víne,
vtedy ťa chápem, dievča, docela.

Príhovor predsedu TTSK

Vážení priatelia,

teší ma, že sa už po dvadsiaty šiesty raz organizuje také významné podujatie, akým je celoslovenská autorská súťaž Literárna Senica Ladislava Novomeského. Významné a dôležité preto, že i keď je literatúra v živote človeka nezastupiteľná, tak v dnešnej modernej dobe toto písané umenie dosť upadá. Literatúra tvorí dôležitú súčasť našej kultúry, pôsobí na city človeka, rozvíja jeho fantáziu, vychováva nás, učí, ale i zabáva. Trnavský samosprávny kraj je domovom mnohých významných osobností. Som rád, že súťaž nesie názov po významnom básnikovi medzivojnového obdobia a modernej slovenskej poézii, Ladislavovi Novomeskom. Toto je osobnosť, ktorá svojim postojom dáva pozitívny príklad deťom a mládeži. Prínos jeho tvorby do literatúry spočíva predovšetkým v jedinečných literárnych kvalitách jeho diela.

Literárne súťaže poskytujú šancu aj novým talentovaným autorom. V súťaži Literárna Senica Ladislava Novomeského 2012 môžu zúročiť svoju usilovnosť, nápady a literárne ambície. Význam súťaže vidím aj v tom, že súťažiacim je umožnený bezprostredný kontakt so skúsenými spisovateľmi a básnikmi. Oceneným blahoželám a prajem im veľa úspechov v ich ďalšej literárnej činnosti. Som presvedčený, že zborník víťazných prác nám poskytne prehľad vo svete literatúry.

Ing. Tibor Mikuš, PhD.
predseda Trnavského samosprávneho kraja

Vidieť ďalej, vidieť lepšie...

Obrazne by sa dalo povedať, že dobrá literatúra „rozjasňuje“ medziľudské vzťahy či spoločenský, rodinný aj pracovný život... Slovenská literatúra je síce do značnej miery kultúrnym ostrovom, ale s viacerými spojeniami a prienkami do každodenného života. Knihy krásnej, umeleckej literatúry sú pomerne drahé a preto mnohí navštevujeme dosť pravidelne verejné knižnice a knihy, o ktoré máme záujem, si požičiavame. Vždy som príjemne prekvapený, koľko ľudí, mladších aj starších, tieto knižnice navštevuje a požičiava si staršie, ale aj najnovšie knihy aj od slovenských autorov. Často sa mi stáva, že na niektoré tituly musím čakať dva aj tri týždne. Dnes je kniha aj vhodným darčekom na meniny či narodeniny, alebo pod vianočný stromček. Knihy boli a o to viacej sú dnes, obrazne povedané, duchovnými šperkami. Z vlastnej skúsenosti viem, že keď sa podľa nejakej poviedky, novely či románu nakrúti televízna inscenácia alebo celovečerný film, dotyčnému literárnemu textu to veľmi prospeje, čitateľský záujem sa podstatne zvýši. Samozrejme, že nemôžem nespomenúť slovenský verejnoprávny rozhlas, ktorý je, opäť obrazne povedané, naším najväčším vydavateľstvom. Jeho úloha pri šírení nielen slovenskej literatúry je nenahraditeľná, lebo jeho prostredníctvom sa umelecké slovo dostáva každodenne k tisícom poslucháčov... Spomínam toto všetko preto, aby ste si aj vy, začínajúci literáti, ako aj vy, začínajúce poetky a prozaičky, uvedomili, že umelecké slovo má svoj význam, že ľudia krásnu literatúru potrebujú k životu, aby videli ďalej a videli lepšie... A preto sú aj literárne súťaže, čiže akési tvorivé dielne, veľmi dôležité. Sú prvým vážnym krokom na ceste k umeleckému majstrovstvu. Na tejto krásnej, tvorivej ceste vám želim veľa úspechov...

Peter Jaroš
spisovateľ a predseda
Spoločnosti Ladislava Novomeského

Členovia poroty: Pavol Stanislav Pius, Marián Grupač,
Maroš Bančej, Július Balco

POÉZIA

Hlavná cena

**Cena predsedu Trnavského samosprávneho kraja
Martin Hatala**

I. kategória:

1. Jana Biganičová
2. Daniela Brezániová
3. Dominik Jozefík

Čestné uznanie: Adam Kollár, Barbora Plutová, Emma Tomková

II. kategória:

1. Erika Virostková
2. Adriána Škrková
3. Veronika Grešová

Čestné uznanie: Dominika Grešová, Mariana Vislocká, Zuzana Brodzianska

III. kategória:

1. Zuzana Martišková
2. Michaela Vankovicová
3. Roman Beňo

Čestné uznanie: Oľga Gluštíková, Vladislav Král, Katarína Petříková

PRÓZA

Cena Literárneho informačného centra

Ria Gehrerová

I. kategória:

1. Nikola Červinková
2. Vanessa Jóriová
3. Michaela Jursová

II. kategória:

1. Ivana Balgová
2. Mária Bilá
3. Dominika Šimková

III. kategória:

1. Miroslava Kuľková
2. Silvia Budayová
3. Ivan Čipkár

Martin Hatala

---

x x x

vykroj si ma z hlíny
a dokresli prstom
nech som zase
trocha iným
argumentom
na rozliate mlieko

vykroj si ma
jednou hrstou
aby som ti spoza nechtov
neutiekol

x x x

v predposlednom dejstve
je noc o to ostrejšia
a ty ticho
ako pred budíkom
škrtáš šaty
zalomíš tmú
do verša
skôr než ti ju ráno zmyjú
holé fakty
ku mne sa prirýmaj

x x x

od dnes máme vlastnú posteľ
s vlastným: „Už spíš?“
s vlastnou škárou medzi matracmi
od dnes zaspávame
so spoločným tieňom
aj bez dotyku

od dnes mám mať jasno
aj spiaci

1. miesto

Jana Biganičová

Dážď

ladne sa kľžeš
po záhrade
krok-šum-krok
zdravíš všetky kvety
prihováraš sa stromom
so slnkom
maľuješ dúhu
na oblohu
niekedy prídeš
aj bez ohlásaenia sa
v správach o počasí
iba ma zavolaš von
a tak kráčam
s dážd(n)ikom

x x x

prišiel si ku mne
so svojím
veľkým mliečnym úsmevom
kreslili sme si
oblaky
do vody
vyťahovali z blata
zelené oči
potom sa však
v tebe ozval
kocúr
a daroval si mi
iba
mačku vo vreci

Mačacia

upletiem si ťa
s tvojimi
zelenými gombičkami
náhliacimi sa
za všetkým
čo sa hýbe
sem-tam
sa mi rozpletieš
vedieš vlnu
po celom dome
ja však viem
že si ťa opäť získam
na lesklé
štrikovacie ihlice

x x x

chcem sedieť
v hobitom brlohu
a piť príbehy
z čarovného hrnčeka
vznášať sa
nad problémami
túžim lietať
v knihách
od Tolkiena

x x x

fantázia
plávaj preč
plávaj ďalej
preskúmaj
tie najtajnejšie miesta
také
na ktorých predtým
nikto nebol
každú puklinku
každú skrýšu
lebo keď vyrastiem
už sa tam
nezmestíš

2. miesto

Daniela Brezániová

Kráľovstvo

Nebo plače
Sudca už dávno rozhodol
Otroci povstali
A Duša čaše
Opäť vládne na Zemi

Krv zohriala studené pramene
Ľad sa dávno roztopil
Tráva cíti jemné mámenie
Kde sa stratil kráľ Dobromil?

Zaplietli sa do seba konáre stromov
Vlci nevydali ani hláska
Je čas nájsť si iný domov
Keď z tejto zeme utiekla už aj láska

Kytica stých sedmokrások
Vôňa bezcitnej nenávisti
Už len povraz ako tenký vlások
To celé istí

Farboslepí mešťania hľadajú kľúče od mesta
Kúsky srdca pozbieral hladný vietor
Nikdy tadiaľto nevedla tá správna cesta
Poslednú živú hrudku zeme si zobral neznámy tvor

Už aj hviezdy to vedia
Len mesiac stále nič netuší
Aj tak všetko dobré čo zostalo tí ostatní zjedia
A navyše už aj dvorný šašo hľadá pokoj na duši

Hrdinovia z kníh či vládcovia ríš
Netušia ako sa to celé skončí.
Staň sa bájnym rytierom a možno uvidíš...

Báseň napísaná za jeden večer

Báseň napísaná za jeden večer...

Šuchot nôh, cinkanie pohára a blikajúce svetlá vychované uli-
cou...
Na malom stole skladám hrad zo slaných tyčínok...
...spadol lebo...
No možno som sa zľakla hodín čo odbili dvanásť alebo som
dostala chuť na jednu z tých tyčínok...
...nie nemohla som sa zľaknúť, veď je len pol jedenástej...
Veď to poznáte len čo pomyslíte na lahodnú a jemnú chuť
chrupkavej tyčinky je tak ľahké jej podľahnúť.
Odlupujem jemné kryštálky soli a opatrne ich púšťam na pre-

chádzku po čerstvo povysávanom bielom koberci... nebojte sa
tam si vás nikto nevšimne...
A pocit keď len jedna tyčinka nestačí je zvláštny... toľká
bezmocnosť... chvíľami výčitky ale to všetko prebija pocit
uspokojenia z túžby...
Preto sa teraz ruka v bielom mesačnom svetle pomaly zakráda
k stolu s hromadou tyčínok...
Nie neodnesie si iba jednu... zoberie na každý prst dve...
A ja zahalená v modrom prachu lákavej tmy si nevychutnám
chrupkavú tyčinku...
... ale úžasný pocit z uspokojenia túžby...
Vždy podľahnem zvädzaniu mäkkého gauča.
Pritúlil si ma a previezol magickou cestičkou
K východu slnka...

Áno

... aj toto môže byť báseň napísaná za jeden večer
... alebo napísaná jedným večerom??

Pán s ružovým klobúkom

Čo sa stalo, to už sa nezmení.
Povedal mi pán v ružovom klobúku.
„Toľko optimizmu!“ povedala som.

„A kto vlastne si?“ vyzvedala som
a on jednoducho...

Prechádzal sa po lúke s ružovým klobúkom
bol sám.
Vyspevoval si pod dúhovým oblúkom,
zatiaľ čo nad ním letel aeroplán.

Mykol plecom
a stratil sa za levanduľovým sadom.
Nikdy odvtedy som ho už nevidela.

Teda až dodnes.
Znovu pri mne sedí,
je modrú cukrovú vatú
a pospevuje si.

„Chceš?“
Nahol sa ku mne
a ponúkol mi kúsok z cukrovej vaty.

Od cudzích by som si nič nemala brať,
ale ja som si zobrala,
mykla plecom a povedala
„Čo sa stane, to už nezmeníš!“

On sa usmial
a daroval mi svoj ružový klobúk.
A odišiel za levanduľový sad.

A od tej chvíle viem:
Kto bol ten pán...

... Nie, nie, vám to nepoviem.

Zrkadlo

Pramienok vlasov
bledá koža
špička nosa
ostrá ako nôž.

Suché pery
farby ružového plameniaka.
Uši láka
ladný zvuk.

Na dlhom krku
stojí skrinka záhadne záhadná,
v nej sa skrýva neprebraná
kniha všetkých kníh.

V malých jamkách
ligocú sa
dvaja mladí žrebci.
Jeden beží, druhý klusá
za cieľom nezbedným.

Toto všetko stojí predo mnou...

Zrkadlo v sebe ukrylo
obyčajnú osobu, ktorá
si hodlá zobrať do hrobu
svoje neobyčajné tajomstvo.

Pohla som rukou
k jej tvári,
no ona zmarí
každý môj pokus, pretože zakryje môj prst tým jej.

Nádych a výdych,
na skle sa objaví jemná rosa,
zdá sa,
že sa ochladilo.

Neviem, čo sa dialo ďalej...

A odišla som spred zrkadla.

3. miesto Dominik Jozefík

x x x

prišíváš mi ružové gombíky
na zelené tričko
ako spomienky
ihlou
ktorá pomaly hrdzavie

naše tiché puto
však točí zem
a hviezdy
okolo nej

x x x

každý deň
čakám pri okne
iba na teba
chcem vidieť
tvoju pôvabnú tvár
keď chudneš
aj keď priberáš
keď si pripínaš
magnetky z púpav
na svoje extravagantné šaty
a snívam
že si raz zatancujeme
valčík
pod mojím oknom
(ná)mesačná noc

Pamätám

si detský sen
na vôňu lipy
pod ktorou som tancoval
svietilo nad ňou
tisíc malých neónových žiaroviek
lietali sem a tam
okolo mohutného kmeňa
zrazu som zatúžil
dotknúť sa ho
a splynúť
s týmto obrazom
ako kvapka so zemou

Orech

zrelosť
visiaca na stromoch
v každej škrupine iný príbeh
ja čakám
na ten svoj
kým mi nedopadne
na hlavu

a vtedy viem
že motýle
budú lietať
aj o rok

Čestné uznanie

Adam Kollár

---

x x x

obliekate si
dlhé čierne šaty
a k nim modrú blúzku
každé ráno otvárate dvere dokorán
a ponáhľate sa na ples
hravých
geometrických tvarov
každý deň iné
zarosené
usmiate
zúžené
vygúlené
bez vás svet
pre mňa neexistuje
ste moje
oči

Prelietavý

vyberáš si
medzi miliónmi
farebných
ostrovčekov
zameriavaš ich
svojimi anténkami
každý dôkladne preskúmaš
ochutnávaš
hodnotíš
sladkými zrníčkami
si naplňaš vrecká
slnko
ti na krídla maľuje
tie najkrajšie vzory
motýľ
prelietavý

S. P. Q. R.

senát a ľud rímsky
stromy
vrastené do histórie
múdrost' vpletená
do vencov
z víťazstiev
aj Caesar
sa od vás učil
odkaz
pre nás

Také miesto

kde ticho
prekričí
hluk veľkomesta
kde babkin šípkový čaj
vždy zohreje
kde lesné víly a divožienky
čarujú
svoj nočný tanec
kde starý dub
každý rok zarodí
nový život

tak také miesto
poznám
nikdy z neho nevyrastiem

Svet

veľké mravenisko
milióny ľudí
neznášanlivosť i súdržnosť
jedna planéta
a toľko odlišných národov
keď začneš pichať
palicou do mraveniska
nastane okamžitá mobilizácia
nie proti človeku
proti chorobám hladomoru
prírodným živlom násiliu
vlastne tak by to malo byť

Barbora Plutová

Neznámy

spoločne sa opierame
o leto
skryté v obilí
keď prichádza dážď
máš pre mňa
vždy prichystanú
dúhu
s tebou ma búrka
určite nenavštívi

Gotika

v sochách z pokorného dreva
ešte stále žije
nanebovzatie
a viera
skrytá v kameni
do neba volajúci chlad
roztrhol deň

Búrka

je pre prírodu spoveď
vysiela
hromy a blesky
karhajúce
kvapky
ako očistec

nakoniec
sa nad všetkým
ticho
zlutuje

Cyprián

vedel si
že najvzácnejšie kvety
rastú tam
kde sa dá vyliezť
iba po dúhe
kde sa dá vyletieť
len v najtajnejších snoch

škoda
že kradnúť krídla
anjelom
sa nesmie

Malý princ

už nechcem
veľhady
čo kreslí jeseň
na listy
hádže mi ich
pod nohy
a tvrdí
že sú to klobúky

mráz
prosím
nakresli mi
ovečku
na okno
a ja pozvem
zimu
na moju planétu

Emma Tomková

---

x x x

keď zaspím
pýtam sa anjelov
aké je to
spať medzi hviezdami
ako sa píšú sny
a prečo smúti nebo
nedočkavo čakám
na odpoveď
aj keď viem
že sa ju dozviem
až keď budem s nimi
opäť lietať
medzi oblakmi

x x x

plašíš plaché hriechy
adama s evou
dozrievam s tebou

chutíš mi
jablko

x x x

nebolia ťa krídla
neustále mi lietaš po rozume
už mám z teba
zodreté myšlienky
zosadni
a kúp si nové tenisky
na cestu k mojim tajomstvám
počkaj ma na papieri
nová báseň

Dobrodružstvo

nútiš ma vracat' sa
do minulosti
aj keď vieš
že radšej pozerám dopredu
vplietaš mi do myšlienok
históriu
aby som sa mohla
poučiť
(ne)zaprášaná kniha
dejepisu

x x x

obletúvaš ma
ako motýľ
s láskou mi daruješ
svoje krídla
aj v chladných
septembrových dňoch
mi ukážeš
letné slnko
v mojich očiach
spolu sa usmejeme
na jeseň
orech
oriešok sladký

x x x

lietam
lebo som
ukradla krídla
motýľej princeznej
hnevá sa
že sa nemôže dotýkať
kvetov na lúke
zatvára kalichy
plače rosu
ešte raz
si pozriem nebo
a vrátim úsmev
na jej tvár

II.kategória

1. miesto

Erika Virostková

x x x

máš taký červený nos
akoby si mal
celý rok nádchu
žiješ v balónovom svete
kde žirafy lietajú
slony majú modrú farbu
a všetci sa usmievajú
aj v čase slaných dažďov
smiešne
si obyčajný
klamár
celé dni
si sedíš
na mojej polici
a čakáš
kým ti nezašepkám
podme spolu klamať

x x x

pod sukňou
zradené
siedme božie prikázanie
s mnohými bez mena
bez dôkazov
najdrahší hriech
len rúžová stopa
pozná tajomstvo
budúcich nocí
blaženého úsmevu
plnej peňaženky

x x x

odhryzol si si
z mojej samoty
aby si videl
ako mi kriví tvár
prečo mám s ňou
horké prsty
prečo
ju hľadám
aj keď mi vôbec nechutí
nesnaž sa
skamarátiť s ňou
lebo

zostaneš
sám

x x x

ty na nebesiach
ktorý počúvaš
kedykoľvek ružencovým desiatkom
vymodliedime spásu pre horké slzy

ale kto načúval tebe
keď náruč lásky
ostala visieť na kríži

tŕňová koruna nepozná vôňu ruží
a klince v dlaniach
bolia viac
po každom (mojom) hriechu

aj tak ťa prosím o anjelské krídla
po poslednom nádychu

po poslednom výdychu

2. miesto Adriána Škrková

HAIKU

Február

Zlatá legenda
svätovalentínsky boom
únik podstaty

Marec

Čítanie knihy
brána do čarovných snov
výkrik pointou

Apríl

Lapiť druhý dych
dá Zemi príležitosť
bláznivý apríl

Máj

Májové lásky
ústami pod čerešňou
vyznáme city

Nedeľa

Vôňa koláčov
láskou nám rozvoniava
nedeľné ráno

Kameň

Hrátky pri vode
kameň víri hladinu
dvojitá žabka

Prach

Voľne lietajú
a tancujú vo svetle
zrníčka prachu

Hmla

V pavučine dní
slová visia vo vzduchu
zahalené hmlou

Mačka

Teplo domova
čierny strážca podsvetia
sedem životov

Buk

Dve srdcia v buku
prúdia miazgou života
duby váľajú

Priateľ

Najviac sa ráta
mať psa za kamaráta
vylízať sa z rán

Tieň

Pohne sa so mnou
môj verný nasledovník
nikdy nezradí

Sonet samoty

celý byt ešte rozvoniava
po kvetoch z tvojho pyžama
pod mokrými mihalnicami
ostal obraz posledného rána

káva a rozliate mlieko
po precitnutí z bezsenného sna
zmizol účes v pralese peria
kvíli telefón a ty sa smeješ

smeješ sa do zbláznenia
že kotúľaš do kopca balvan
skropený sisyfovským potom a slzami

dúhové spektrum v tvojich očiach
potichu premiešaš lyžičkou
káva ti už dávno vychladla

Triplet

povedz, povedz, povedz,
kto si, miláčik?
zlodej, lump či vdovec?
povedz, povedz, povedz,
má to jeden háčik...
to ja som ten lovec,
povedz, povedz, povedz,
kto si, miláčik?

3. miesto Veronika Grešová

x x x

chýba mi šťastie do tuctu
a vtáky oblečené do jesene
leto
pomaly
vyprcháva
s každým ďalším
padajúcim orechom

Vankúš

zaspím ti na špičke nosa
a z mojich vlasov ti urobím
fúzy
spolu narátame do tisíc
a ja si ako každú noc
zasa raz nenastavím budík

x x x

ostrihal si mi mihalnice
aby som nedovidela
ako klameš
potichu sa postavím na špičky
a poviem
že som veľká
príliš veľká na tvoje ramená

x x x

do tmy
nakreslím úsmev
a prilepím ti ho
na chrbát
neotáčaj sa
takto ti pristane(m) viac

Zub múdrosti

si terčom v oku
každého zubára
hlboko zakorenený
v mojej hlave
s mentolovou príchutou
nového rána
zabúdam
že občas bolíš

x x x

ťaháme osud
za vlasy
utekáme
pred spomienkami
ružovou maskujeme
kruhy pod očami
námestia
napĺňame krízami
ktoré sme našli
na facebooku
sypeme sneh
za chrbát
bocianom
a navzájom sa upokojujeme
to nič
aj tak (ne)bude
koniec sveta

Spomienka

moje ticho
ti zapcháva uši
plníš si ním ústa
cukor sa mi
topí na jazyku
počuješ
prší

Čestné uznania

Dominika Grešová

x x x

pokúšaš sa vzlietnuť
zo zovretých dlaní
nenaberieš vzduch
s priskorou jeseňou
ti zamrzla odvaha

tvoje
oneskorené
príchody
patrili
k (bez)chybným
začiatkom
každého
môjho
rána

vtáky bez krídel
v ružovom
pláva celé nebo
gýčový tlkot srdca
bol si

to mi zostalo

x x x

modrooký stereotyp
večná dokonalosť
bol si mojou súčasťou
celé prázdniny
aj tak som ťa
nikdy ne(s)poznala

x x x

si nedostupný
ako rozplývajúce sa letokruhy
na hladine
s bledou tvárou ženy
ktorá ťa sprevádza

aj kvetom
pomaly dochádza
kyslík

x x x

každý deň striedaš
inú vôňu
nehy
prvá a zároveň posledná
vo mne
zostáva
ešte stále sa bojíš
všednosti

x x x

odraz desivého ticha
v bielych teniskách
s neistotou kráčaš
po chodníku
sám
bez odtlačkov
na rozpálenom asfalte

Mariana Vislocká

Letné slnko nad Litmanovou

obzeráš sa
za všetkými
mojimi kamarátkami
páči sa ti ich móda
nakukneš pod každú sukňu
na nos mi kreslíš
bodky
vždy večer
nechávaš
vo mne
svoj tieň

x x x

hráš sa mi
s pramienkami vlasov
preberáš ich jeden po druhom
postupne
vidíš každý nedostatok
no aj tak ich nakoniec
zapletieš do jediného
pevného vrkoča
vietor

x x x

kúsok drievka
v ktorom spí
rozprávka i báseň
jednoducho
koncom zotrieš
nedokonalosti
keby sa to tak dalo
aj doma v škole všade
pomáhaj mi
snívať
ceruzka

Starý most

čas mení
pekné na škaredé
neuvedomelé na uvedomelé
nové na staré
spomienky
tie sa nemenia
iba dozrievajú
preto nazvali
nový most
starý
veď na prežité
sa tak dobre spomína

Vietor

ohýbaš ma
v konároch stromov
ako keby si ma chcel
nastrašiť
snažím sa dostať až
do neba
ale bojím sa ísť vyššie
hoci viem
že len tam
ma čaká
ten najkrajší
najlepší
najchutnejší
orech

Každý deň

žije vo mne
farebný svet
vo vnútri sladučky
ale škrupinka je tvrdá
večer
zostanú na stole
už iba odpadky
ale ja nesmútim
mám lentilkovú dušu

Zuzana Brodzianska

Prechádzka

Išla by som sa prejsť
na jeseň
po okraji tvojich predstáv,
po mesiaci...

Po káve si dať čaj
a neisť spať.
Len bdieť
a hrať sa na teba
a na mňa.

Majetok

Túžil si vlastniť,
ja som chcela len byť
šťastná

Bez podmienok
pretekajúcich plafón.

Bez kanibalistických poznámok
o mojich krivých
nohách.

Chcela som byť,
ty mať.

Príliš bezchybný

Chcela som sa zbaviť
všetkých tých rokov
za záclonou...

To ty si ten
bez gramatických prešlapov
s kučeravými snami
plnými vody.

Vlepila som ťa
navrch
všetkého
a cítila,
že Zem sa pohla
dokorán.

Nechcela som mlčať

Len som zabudla dívať sa
okolo
a týrať
svoju dušu
padajúcim
svet(1)om.

Zúfalo som škriabala
po skle
a prosila ťa
aby si spieval.

... už som ticho

R. U. R.

Stávame sa robotmi.
Hore
nohami
a dole
ústami.

Po končeky
prstov
v robote.

Nestíhame sa nadýchnuť
do hĺbky
a pozrieť
do vnútra
seba
samých.

III.kategória

1. miesto

Zuzana Martišková

Tichovodná

Zabalím si zápalku do alobalu
niekde ešte musí byť
kus mosta

Hoci mám nádej
medziročne malú
a dioptrie pribúdajú...

Naozaj ten uzol vo mne zostal

...vraj nevkročíš do tej istej
rieky
znova...

Iba ty vieš
kde podladene zíva
jedna
fúga podmostová

Apoziopézna

Tak ľahko sa kreslia
bodky za vetami...
bez chuti, bez vône
len s farbou kúta.

Noci sú temnom jasné
a aj prisvetlé dni
prepúšťajú len linky žalúzií
prirovné na to
aby našla sa
tá veta
za rohom
zabudnutá...

Osadová

asi stromy vzdali
lúštenie fasádových máp

poslušne si stali
na odstrel
bez dažďa pod odkvap

a dym ticho troví...

zostal len kríž
s Kristom zúfalo preglejkovým.

Teho(s)tenská

Do slučiek
tohtoročných konárov
medzi dva prsty
naťahuješ
slinovú retiazku

Ponúkaš stíchnutému parku
celé série na túto tému

Slnko ti aj tak jej cenu prebije
vrazí punc
výkladu
kalejdoskopovému

Tak vykrúť déená
plačúcim kolotočom

Pochabé
vrzgi-vrzgi-vrz

A
konečne
bude
o čom

2. miesto Michaela Vankovicová

---

modelky na mol/e

cez kravatové očko
pozreli na svet
pároví súrodenci hmatu

úsmevom na jeden kútik úst
ich vykostené uši tušia
že hranice majú naše passé

zahrali blueskový ston lavičkám
čo poznajú v parku
skoro už každý zadok

x x x

V tele týchto viet
Páv rozťahol si chvost
A v tvojich dlaniach
Popraskala pôda
Od horúcich myšlienok
Ony melírovali do vlasov čas
Keď hrany bielych lopatiek
Ti chceli vzlietnuť z nôh

x x x

vlahou mozaikové chodidlá
ukladáš do trávy
kde dvíha sa k vzletu
iba vôňa peľu
Ona
v jamôčke nad perou
urobí si osobný raj
Nahodený prút stebľa
chytá
vetrom ohýbanej tráve
letnú vrásku lásky

x x x

Odparené jazera
Zmenia nebo v sladkosť
A z ulice sa opäť
Stane riečne dno

Blato na prach
My po prachu
Naboso

3. miesto

Roman Beňo

lúčenie

medzi nami prituhlo

pery sa ti poberajú
na zimný spánok
odlíčila si sa
z mojich dotykov

do rozlúčkovej dlane
ti vtískam
pichľavú pravdu

naposledy
si natáhum
záchrannú kožu
než mi aj do rán
nakričíš

predjarie II

v dlaniach sa mi usádza samota
v mŕtvom snehu za oblokom
čítam tvoju poslednú slzu

vždy si bola plachá
ako marcové slnko

asi preto si nevydržala
do snežienok

z obdobia

aj jeseň ti pristane
čelíš jej s ľahkosťou
ako strom bez lístia

všetky neplodné sľuby
z teba bezbolestne opadali

vo mne
zostáva veterno
až do úplnej zimy

moje slzy
jesenný dážď
neprekričia

Čestné uznanie

Oľga Gluščíková

PLATAN

už dávno je ťažké
uvariť ti na noc detský
čaj

/pozorujem ako spíš
poobkladáš sa vankúšmi
akoby to malo byť ľudské
mužské telo

je v tom priveľa samoty

sníva sa ti potom
bezpečie

vtedy sa pýtam
či budeš navždy zaspávať
tak platonicky/

FACEBOOKOVÁ

v dňoch keď som z webu
zmažavala svoju podenkovú
identitu, samota vo mne bzučala:
srdcom prechádzali mravčie
kilobajty a telo odmietalo všetky
dovtedy blízke virtuálne
pomenovania
a nebyť toho okrúhleho prsta
čo sa mi nepatrne otláčil na myške
už by som asi nikdy viac
nebola hmotná

VIRTUÁLNA

žena si smerom do slnka
vystiera synaptické prsty - prípojky-
akoby sa snažila byť s mužom online:

ktorýsi sochár jej
vytvaroval čelust' - katedrálový oblúk -

kým spala v pyramídach,
zložil jej hrud' a panvu
zo zrníka z vyhĺbeného pieskovca
a zamyslel sa:
raz sa aj tak
táto žena rozpadne na kvapky
na virtuálne časti
no ešte skôr než sa to stane
chcem aby bola krásne
kuchynská

Vladislav Král

Fínska sauna

Ja v nej nahý.
K mojej jazde pridala sa
Marony, musel som sa strachovať,
ved' v teple sa kadečo prihodí.

Všetko, čo ste čakali, sa udialo,
keď sme skočili do bazéna.

O Marte

Marta sa rozhodla byť opäť pannou.
Milenec si na ňu ľahol, ona ho odbila,
nevzrušilo ju filigránstvo muža zo sna.

x x x

Štípanec do zadku.
Preladím na stanicu mojich chutí -
vyzleč si nerozhodný strach,
voňou plaču sa nedaj opantať.

Keď snívam:
okolo mňa je smrad
na brucho mi muchy sadajú -
nedajú si vysvetliť,
že som sa postil,
za to môžeš ty -
slečna z Fontány pre Zuzanu.

Rúž

Kúpila som si rúž, ružu, gél - lubrikačný.
Zavesila som sa na ňu a chcela ju zviest'.

Pokazilo sa to s Júliou, postačí aj on.
Mužské pokolenie je mi predsa dlžné,
nechce platiť už druhý rok.
Nechcem byť sama,
no nevidím to ružovo,
či je pravý.

Sadla si na barovú stoličku,
otvorená kniha na stole,
na nej mucha niečo chce.

Začalo byť sparno,
z jukeboxu znie pieseň:
„Lúbim ťa takého, aký nie si.“

x x x

Violeta bola múdra žena,
kým nezošalela,
nestúpila na mínu svojich slabostí.
Prestala jesť sladké, vyhýbala sa chlebu,
Hlad zahнала vodkou a zalievala
žiaľom.
... ved' ju opustil.

Katarína Petríková

Načatá

Tri gaštanové kone
spadli na moju hlavu
Žltá, červená, hnedá
krútim sukne pred jeseňou
čo urobila prvé kroky
ešte na letnom prahu

Spät

Vietor stíchol
lodiam v prístave
pokradli plachty

Je potom

Len občas ma pomýlia
bielohlavé čajky
čo zabudli cestu domov

Labute

Labute vzlietli
príliš skoro
Ešte v januári
im zavoňali krídla

Nepomrzli

Ukryté v páperí
sa trepocú každú noc

Plná

Napršalo príliš veľa
do čajníkov plných cukru
až po okraj

Čl'apkáš nohami
v plytkých vodách
Cudzinec, čo raz zaklopal
na otvorené dvere

Hval

Chcem vidieť chrbty veľrýb
v nórskejších vodách
Močiť nohy v soli
lovcov čo naostrili harpúny

Chcem vidieť chrbty veľrýb
tak mi zakry oči
Olsen Matti
hnedooký nórskejší muž

Gabriela Grznárová

Live Sidžo

I.

V bare so zatuchnutým názvom
(tak na dva skoky od neba),
zbytočne čakáš na seba,
tak vylož všetky nohy na stôl.

Ulicami sa rúti (sväto)
nešťastný boh a smädné leto.

II.

Zdá sa, že tu sa neodtají
nič, čo by bolo podstatné.
Dym nahrávajú na platne.
Barman má oči hada v raji.

Deň zatiaľ ešte nedorástol,
hrajú tú tvoju - Cukor a Soľ.

III.

Tiene si robia drsné žarty
na tvojom mastnom širáku.
Máš nádej. A hneď dvojakú -
had vyťahuje z vrecka karty.

Šťastie sa plazí popri stene,
dnes smiešne, zlé a unavené.

IV.

Čas stojí, ani nepohne sa,
keď pribíja ťa na svoj kríž.
Len ty sám (správne) netušíš,
že ten hore má všetky esá.

Samota ako každá žena
hrá o budúcnosť svojho tieňa.

V.

Na stene kráska srdcom dolu
sa radšej na nič nepýta.
Napoly, naraz dopitá,
cez plece hľadá na tú smolu.

No, na toto si nedorástol...
Tak vylož všetky karty na stôl.

Momentka IV.

(habánska)

Srdce z hlíny, v ústach kamienok.
Hrnčiarsky kruh v hlave sa mi točí.
Tanier plný modrých spomienok.
Modrej, čo ti zutekala z očí.

Čakanie

Len padajúce vločky
dokážu tak nekonečne mlčať
biele ticho zimy
a ty
keď chladom skamenieš
Čakám
na spev potoka
až odnesie ľadové sny
a ticho ožije
Čakám
na slnečné bozky
Tvoje (s)tápanie

Silvia Gelvanicsová

Pozostatky

Je noc a vo mne náhle svitá.
Hoci tá farba nie je taká sýta
ako zem. /Pod nohami./ Horí.
A v duši nenásytné, hladné tvory.

Je deň, však súmrak pomaličky kráča
aby sa svetlo skrylo. /Začal.../
Na brehu zádumčivá ryba
čosi jej... akože to nazvať. Chýba.

Po dúhe nebo. /Ostro belasé./
Z príbehu pieseň. V čudnom dvojhlase.

Lampášik

Možno sa nepomniem nastálo,
možno len obal na čas odložím.
Spočiniem na hodvábnej rohoži
(medzitým uzriem bájny Avalon)

a z biedy rokov utkám spleť.

Možno sa nepomniem v samote,
ak Slovom každý deň ma pohladíš.
Hoci máš v očiach iné rozhlady.
Čoskoro mením formu. Na totem.

Zostaň. A na cestu mi svieť.

... Nech sa stane

Čas ako plamienok ma viaže.
Nemôžem vystáť túto samotu
(naoko vedľa - predsa priamo tu)
a tvoje odmietavé paže.

Schúlim sa do nemého spevu,
drankaním odožením démona.
Možno to bola bájna Verona.
Možno len diabli vo mne revú.

Na dosah guľka, v hlave návaly.
A v druhom tele tajná dohoda.
Ak teraz škrtnješ, ešte zapáliš...

Ak nie, tak môžeš, drahý Pane,
to, čo si skántril, s láskou dobodať.
Ak je to vôľa...

Zhasni

Bože môj, aký že to prekrásny
je tento ortieľ, ktorý nesiem.
Náhle viem, na osobu presne
odhaliť kalý zámer nejasných.

Oko už netrpí na slepotu
a ucho nepočuje zlobu.
(Tú, čo ťa ponesie do hrobu.)
Keď napriek ničote je všetko tu.

Lebo len sama v sebe bývam.
Chiméra vytýčených vášní
je moja nesmrteľná diva.

Ak je to pravda, to, čo ukrývaš,
tak ešte naposledy zhasni
iskru. Nech nespáli ma. Za živa.

s kompasom vo vrecku

mávala dni
keď farebné sklíčka pred zrakom
potemneli
zvon prestal byť zvonom
a prenikavý mačací pohľad
skúmal jej pruhovanú auru

telo vznášajúce sa nad morom
pripomínalo bielu vlajku
rozstrapatené vlasy
vysielali signál k iným
na súši hľadajúcim otrokom

/duch z ducha
a v ducha sa obráti/

empatia totiž vyhlodala slovo
pokým sa vytvorila jama
hlboká tisíc /aj viac/ kilometrov
nazerala na svet
trochu priesvitnejšie

vtedy sa obliekla do poslušnosti
a odkráčala
smerom k východu

Ria Gehrerová

Petrove brunety

Pre Petra som pri varení niekedy zvykla tancovať. Iba v obtiahnutých krátkych nohaviciach na traky. Dočahoval mi vtedy holé brucho a ja som sa dušovala, že pred nikým iným som takto nikdy netancovala. Ale v skutočnosti som mu vtedy veľmi klamala. A nebolo to fér, lebo Peter to mal rád hlavne preto, že mal byť jediný. Keď som k nemu pritancovala príliš blízko, stiahol ma za pás k sebe a povedal: „Ó, mon amour!“

Keď som varila, Peter sedával za stolom kúsok odo mňa. Volal ma osa. Peter mal ťažký kabát a hrubý krk. Ale nie veľmi hrubý. Iba taký, aby ma uniesol, keď sa mu naň zavesím a zdvihnem nohy. Peter niekedy zostal aj na noc. Ležal vedľa mňa a od pliec až po lýtka po mne prechádzal drsnou dlaňou. V polospánku som sa párkrát prebudila, ako Peter zišiel z trasy, ale o chvíľu už bol znova na správnej ceste.

Ešte predtým, ako Peter odišiel, som sa mu smiala, že v tom kabáte vyzerá ako nejaký súkromný detektív. „Aspoň budeš vedieť, že keď sa neukážem, tak ležím pohodený niekde na kraji lesa s niekoľkokrát prestrelenou hrudou a muchy mi do očí kladú svoje larvy.“ Odvrátila som sa od hustnúceho čokoládového pudingu a v nose ma zaštipali slzy. Prišiel ku mne a silno ma stisol. Jeho hrud' bola obrovská a široká. Ako manželská posteľ. Až som sa jej niekedy bála. Bozkával ma na čelo a na ucho a tak, aby som neplakala. Usadil ma na stoličku, lebo vedel, že keď plačem, tak mi to chvíľu potrvá a sám si obliekol moju zásteru, v ktorej potom smiešne tancoval a ja som sama nevedela, či sa smejem, alebo mi je naozaj smutno.

Na druhý deň sa Peter neukázal, nedal o sebe vedieť, ani nenapísal list ako mi to sľúbil. Hovoril: „Ak skutočne odídem, napíšem ti taký dlhý a dojímavý list, že už nikdy nebudeš chcieť iného muža.“

List neprišiel a o týždeň nato som stretla Milana. Bol z tých, pri ktorých ženy najprv vzdychajú nad ich krásou, a až potom od rozkoše, ak vôbec. Bol mladý, sladký a pomalý, vždy sa len vliekol ako slimák – do ulity a spať, a aj keď som ho chcela trochu popohnať a kričala som na neho, nech sa pohne, tak mi len uhladil rozstrapatené vlasy a vliekol sa ďalej. Milan ma prestal baviť hneď po tom, čo som si zvykla na jeho čierne mihalnice a úžasne bledé oči, vďaka ktorým mu ženy každú chvíľu zobú z ruky. Bože, keby Peter vedel, že som tancovala aj pred ním, isto by ma už nemal rád tak ako predtým. Bol by smutný. Viem to. Peter býval často smutný. A keby vedel, že Milan vyzeral ako jeho syn... Mal podobnú sánku a vlasy a tak, ale na Petra sa neťahal, to nie. A preto som Milana v sobotu nechala sedieť v meste samého. Isto vedel, že neprídem. Ved' naposledy, keď sme boli spolu, tak som plakala a vravela, že mi je smutno za Petrom. Ale bola som skôr hysterická ako smutná, lebo som si spomenula na tú jeho prestrelenú hrud' a muchy. Milan mi potom masíroval nohy, lebo si myslel, že to mám iba zo stresu, tak som ho poslala domov. A ktovie, či vôbec Milan prišiel do mesta ako sme sa dohodli. Ale ja som ho tam videla. Ako si odklepáva

cigaretu a uhládza vlasy, lebo pri vedľajšom sedí vysoká štíhla blondína. A nakoniec s ňou odišiel. Presne takto sa muselo stať, lebo Milana poznám a viem, že by to urobil presne takto.

Doma som sa s hrncom čokoládového pudingu usadila do prúteného kresla a videla Petra ako sa po posteli váľa s inou ženou. S vysokou brunetou, ktorá bola o čosi staršia ako ja, ale bola taká krásna, že aj Peter pri nej vyzeral tak trochu ako zle zbalený milenec. Vidíš, Peter, akú krásnu som ti vybrala?! Pozerala som na nich až dovtedy, kým sa do nej Peter pri milovaní nezamiloval. Potom jej takej nahej chytil hlavu do rúk, odfúkol jej ofinu a povedal, že ju ľúbi. Pritom mne to Peter nikdy nepovedal. Ja som bola vždy iba tá pekná. Večer čo večer sa Peter s tou ženou miloval v mojej izbe. Dokonca si kvôli nej nechal narásť aj strnisko, aby ju ním mohol štekliť na bruchu a ona výskala a kopala nohami. Boli takí úžasní. Vzrušene som sa prechádzala okolo nich. Peter si bol všetkým taký istý. Môj úžasný rozhodný Peter.

Včera večer Peter s Hanou neprišli. Po dlhom čase som si teda ľahla na posteľ a celkom vzadu v hrudi som cítila, ako po mne Peter túži. Navyše mi stále bzučalo v hrdle a típla mi sánka, takže určite myslel aj ma moje malé guľaté zuby, ktoré nikdy zbytočne nezavadzali, a určite aj na moje malé mäkké dlane, ktoré na svojej tvrdej koži hádam ani raz skutočne nepocítil. Určite na mňa myslel. A aj myslí. Všetkým? Peter, však na mňa myslíš?

Vrátili sa až ráno. Nikdy predtým nechodili von, až teraz. A keď sa vrátili, tak dokonca zazvonili a ja som šla otvoriť. Obaja boli hrozne šťastní a Hana mala v rukách obrovskú kyticu. Zaliezli do izby, ale ja som prišla za nimi a každú chvíľu na mňa nervózne pozerali. Petrovi sa na rukách a chrbte strašidelne napínali svaly, až som od hrôzy musela odísť. Potom sa celú noc znova neukázali, a keď nadránom prišli, tak ma Peter poprosil, či by som ich niekedy nemohla nechať samých. A tak som odišla.

1. miesto

Nikola Červinková

Dcéra knihy

Zobudil ma obrovský buchot v knižnici. Hneď mi došlo, čo sa deje. Niekto vošiel do zakázaného oddelenia! Vyskočila som z postele a vytiahla spod nej katanu po dedkovi. Lampáš som si pre istotu nechávala na nočnom stolíku a teraz mi konečne prišiel vhod. Na dnešnú noc som čakala roky a konečne je tu. Schmatla som lampáš, v rýchlosti som si navliekla šedé rifle a biele tielko. Ešte som si zopla moje dlhočizné ryšavé vlasy do chvosta, aby mi nezavadzali pri boji, a obula som si kanady. Som strážničkou knižnice ešte len dva roky, a už ju začali prepadať častejšie, ako mali. Lepšie povedané, vlámavať sa do zakázaného oddelenia, kam smela iba knihovnička – teda ja. Bude lepšie začať od začiatku, však? Tak najprv teda, kto som JA. Volám sa Elrica. Mám čerstvo 18 rokov a pracujem v knižnici. Vlastne v nej aj bývam. Postavu mám vysokú s váhou akurát, vlasy ryšavé a oči mám okolo zreničky hnedé a po okrajoch modré. K práci v knižnici som sa dostala dedične. Rodičov zabili knihy, pretože vo mne vycítili potenciál, ktorý chceli okamžite využiť. Knihy v zakázanom oddelení to skutočne dokážu. Šesť rokov som sa knižnici vyhýbala, ale keď sa do nej začali vkrádať zloději, musela som ich proste zastaviť. Prihlásila som sa na hodiny šermu hneď po smrti rodičov a so zbraňami ako sú katana a obyčajné pištoly, nie som najhoršia. Vlastne mi hovoria, že som v streľbe lepšia ako ktorýkoľvek človek v dedine. Do knižnice som teda začala chodiť a knihy v zakázanom oddelení ma medzi seba vďačne prijali. Modlím sa, aby ma raz nezabili, keď budem mať deti, ale to očividne nehrozí, pretože ľudia z dediny sa mi skôr vyhýbajú. Do knižnice chodí už málo kto, väčšinou sú to podivíni, ktorým sa vyhýbajú tiež. Ale z nejakej práce musím žiť a tak, keď sa objaví nejaká nová drahocenná kniha, robím čokoľvek pre to, aby som ju dostala prvá a ľudia si knihy chodia ku mne prezerať. Najnovšie výtlačky kníh tiež nájdete skorej u mňa ako v obyčajnom kníhkupectve. Fajn. Vráťme sa do prítomnosti, pretože ten zloděj v knižnici je nejaký neodbytný a robí tam hluk!

Zbehla som dolu schodmi a po ceste zvesila zo steny pás s nábojmi a pištoľami. Pripevňovať si zbrane k pásu pri behu som si už za tie dva roky, čo pracujem ako knihovnička, stihla natrénovať. Dvere do zakázaného oddelenia boli opäť vylomené! Prečo nemôžu odomknúť zámok?! Začula som šramot a nejaké kvílenie z útrob knižnice.

„Kto je tam?!” zhúkla som mojim hrubším hlasom.

„Záleží na tom, maličká?” ozval sa skôr chlapčenský ako mužský hlas z tieňa políc.

„S tou maličkou by som pomlčala. Meriam meter sedemdesiatosem,” povedala som otrávene.

„Ja dva metre, maličká,” odpovedal ten hlas. Až teraz som zbadala siluetu medzi dverami.

„Mám ťa!” zvolala som a ohnala sa katanou po útočníkovi, ktorý sa jej však obratne vyhol a vyrazil mi ju z ruky.

„Čo si zač?! Vieš, koľko investujem do knižnice?! Nabudúce láskavo odomkni zámok a nevylamuj mi dvere. Sú drahé!”

„Typická knihovnička,” povedal posmešne stále neznámy útočník.

„Bývam v knižnici od svojho narodenia, tak čo by si čakal?!” zhúkla som oveľa hlasnejšie.

„Lepšie zabezpečenie,” povedal zas tým výsmešným hlasom.

„Tak fajn. Nechcela som to urobiť, ale nedávaš mi na výber. Varujem ťa naposledy. Vráť sa odkiaľ si prišiel a vráť to, čo si ukradol. Inak si ma neželaj.”

„Čo by si mi tak ty už mohla spraviť, maličká?” povedal a začal sa rehoť ako kôň.

„Ja nič, pretože som na to príliš dobrá, ale oni áno,” odpovedala som a knihy začali vypadávať z políc.

„Čo si zač?!” skríkol vystrašene.

„Knihovnička, ty hlupák,” povedala som tento raz výsmešne ja.

„Ale toto nie je normálne!” povedal a ukázal na knihy, ktoré za mnou začali vyletovať do vzduchu a meniť sa na knižné príšery so zubami ostrejšími než ostrie mačety. Stužky, ktoré slúžili ako záložky sa presunuli k strane, kde sa kniha otvárala a začali sa vlniť ako hadí jazyk, z kožených obálok začali vyrastať zuby a tlieť sliny. Chňapli by po všetkom naokolo, no čakali na môj príkaz. Stačilo jedno jediné latinské slovo: „Oppugnatum!” skríkla som a knihy vyrazili k neznámemu útočníkovi lapajúc ústami naprázdno.

„Dost! Prosím!” skríkol zloděj, ktorý sa krčil v rohu knižnice.

„Prohibere,” povedala som chladne.

„Chcel som sa... chcel som sa len porozprávať, sestrička,” ozvalo sa z kúta a silueta sa začala stavať.

„Sestrička? Nechci ma rozosmiať!”

„Pozri sa na mňa a uveríš,” povedal a prišiel bližšie.

Zdvihla som lampáš zo zeme a natiahla ruku pred seba. Vykukla na mňa strapatá ryšavá hlava a na chlp rovnaké oči, ako mám ja. Ruka sa mi roztriasla a mala som čo robiť, aby som udržala lampáš. Keď v ňom knihy vycítia väčší potenciál, než vo mne, určite ma zabijú, prebleslo mi hlavou.

„Bojíš sa, že ťa knihy zabijú, ak vo mne vycítia väčší potenciál?” spýtal sa, akoby mi čítal myšlienky. Knihy naokolo sa rozochveli a nasali pach môjho brata.

„Kde si bol celé tie roky?! Celých tých osemnásť rokov, z ktorých som šesť prežila ako v nočnej more?!” kričala som po ňom.

„Učil som sa,” odpovedal stroho.

„Učil?! A za čo, preboha?! Nemôžeš byť môj brat! Proste ti neverím!”

„Učil som sa za pisára a notára, aby som mohol písať vlastné knihy. Chcel som sa vrátiť, ale rodičia mi povedali, nech to radšej nerobím, ale musel som.”

„Musel? A prečo, preboha?! To ma chceš zabiť?!”

„Sestrička, keď som ťa videl v meste, pochopil som, aká si zraniteľná, a že knihy potrebujú niekoho silnejšieho.”

„Silnejšieho?! Fajn! Tak nech si teda vyberú!” skríkla som.

„Si si istá?” spýtal sa pochybovačne ten, čo sa vydával za môjho brata.

„Stopercentne,” odvetila som stroho.

„Tak dobre,” odpovedal a o krok odstúpil.

„Eligere!” vykrikla som magickú formulku, ale knihy sa začali vracat' na svoje miesto.

„Nejako ti to nefunguje, sestrička,” povedal s úškrnom zloděj.

„Eligere!” skríkla som znovu. Na to už ma knihy schmatli a spolu s mojou katanou ma vliekli do bludiska z políc v zaká-

zanom oddelení. Nechala som sa vliecť. Rodičov som našla mŕtvych tiež až v srdci oddelenia. Blížila som sa k tomu miestu. Knihy mi nedovolili rodičov ani pochovať ako slušných ľudí na cintorín a musela som ich nechať tu, pretože práve TU je cintorín pre knihovníkov, ktorí „dostali výpoveď“. Nohami som narazila do kresiel a ucítila som puch z mŕtvych myší. Kedysi bývalo v srdci knižnice posedenie na čaj, no potom moja pra-pra-pra-pra-prababička prekliala celé toto oddelenie z nenávisťi k svojmu prvému manželovi. Áno, knihy ho okamžite zabili. Čo spravila so mnou?

Knihy ma vliekli opatrne a usadili ma do jedného z kresiel. Na stoji stála kanvica s čajom a predom mnou hrnček a vedľa neho cukornička. Kanvica sa zdvihla a naliala mi mäťový čaj. Tú vôňu by som poznala kdekoľvek, bol môj obľúbený. V kresle naproti sa začali hromadiť na seba knihy a začali sa spájať. Chrbty kníh začali meniť tvar a farbu. S ústami dokorán som pozerala na to, čo sa dialo predom mnou. V kresle naproti teraz neboli knihy, ale sedela v ňom prekrásna žena. Mala žlté barokové šaty, po pás dlhé hnedé vlasy a veľké čokoládové oči.

„Maličká, prečo si chcela, aby sme si vybrali, keď obaja máte rovnaký potenciál?“

„Chcem pre vás len to najlepšie a navyše som to nevedela.“

„Nabudúce sa skús najprv opýtať, dobre?“ odvetila žena medovým hláskom.

„Chcete mi povedať, že je možné, aby knižnica mala dvoch knihovníkov?“ spýtala som sa váhavo.

„Dvoch. Ani viac, ani menej,“ odpovedala žena stroho.

„Tak preto ste zabili mojich rodičov?“ spýtala som sa zarazene.

„Nie, preto nie. Tvoji rodičia porušili hlavné tabu a pokúsili sa previesť druh transmutačnej alchymie na teba. Preto sme ich zabili,“ odvetila žena zachmúrene.

„Takže rodičia ma chceli len ako pokusného kráľika?“

„Tvoj brat sa chce pokúsiť o to isté. Potrebujeme len tvoj súhlas, aby sme ho mohli zabiť. Prečo myslíš, že sa po toľkých rokoch vrátil? Na nás mu rozhodne nezáleží. Pozri sa na svoje pravé rameno. Máš tam to tetovanie už od malička, však? Ten drak v spleti listov a kvetov mäty je znakom knihovníčky. Tvoj brat ho nemá, pretože jeho srdce je chladné. Ale ty si zdedila všetku chuť do života po tvojej prababičke. Tá jediná bola schopná vzdať sa všetkého, len aby nás ochránila, presne ako to teraz robíš ty. Elrica, tvojho brata musíš zabiť, ale len ty. Nikto sa o tom nedozvie. Odnesieme ho potom do hrobu, ktorý sme mu už prichystali. Tu, na knižničnom cintoríne, vedľa tvojich rodičov. Musíš si vybrať. Rodina alebo knihy.“

„Môj brat sa ani neunúval prísť mi na oči osemnásť rokov, zatiaľ čo knihy ma naučili, ako žiť. Keď ste zabili rodičov, nezostal mi nik, len vy. Vy ste moja rodina, takže ak dovoľíte madam, mám ešte nejakú prácu,“ odvetila som rozhodnutá chrániť knižnicu.

„Elrica?“ spýtala sa s úsmevom neznáma.

„Áno?“ spýtala som sa s rovnakým úsmevom.

„Volaj ma Rusa,“ povedala a s úsmevom sa vyparila. Zostali len knihy, ktoré ma zase jemne chytili a odniesli spolu s katanou späť k bratovi. Postavili ma na zem a ja som vzala do rúk katanu.

„Ty žiješ?“ spýtal sa brat naoko starostlivo, ale vedela som, že mu je to jedno. Poznala som vnútro ľudí z jediného dôvodu... som alchymistka. Touto vedou sa zaoberám od smrti rodičov, ale zakázanú alchymiu som nikdy nedokázala použiť a ani nehodlám.

„Žijem, ale knihy si vybrali, len musím spraviť ich prácu,“ povedala som chladne a namierila jednu z dvoch nabitých zbraní priamo na môjho brata.

„Knihy alebo rodina?“ prelietla mi myslou otázka. Musela som sa uistiť, či si vyberám správne.

„Je pravda, že si na mne chcel skúšať transmutačnú alchymiu?!“ skríkla som a slzy ma začali páliť v očiach.

„A čo keď áno? Chcem. Stále po tom túžim. Znetvoriť to prenádherné telo mojej mladšej sestry je priveľmi lákavé,“ povedal a začal sa smiať ako šialenec.

„Buď zbohom, Lucius,“ povedala som a vystrelila. Rana bola presná. Ako vždy – priamo do srdca. Lucius. Ako som prišla na jeho meno? Povedali mi to knihy. Videla som zrazu všetku jeho minulosť spolu s jeho čiernou dušou.

„Ako si mohla?“ spýtal sa z posledných síl.

„Pretože knihy sa stali mojou rodinou.“

A knihy už začali zbierať zo zeme Luciusa. Jediná rodina, ktorá mi ostala. A ja som ju zabila. Keď som si to uvedomila, pustila som na zem zbraň a tá s cengnutím dopadla na zem. Ja som padla na kolená a rozplakala som sa. Predom mnou sa objavila Rusa. Podišla ku mne a objala ma.

„On nebol tvoja rodina. To my. Si dcéra knihy, Elrica,“ šepala mi do ucha a ja som už vedela, kto je moja skutočná rodina. Dcéra knihy... Čítala som o tom toľkokrát a zúfalo som si priala, aby som to bola práve ja. Teraz je to tu a stále tomu nemôžem uveriť. Dcéra kníh... Tak kto, alebo čo potom som?

„Si dcéra knihy, alebo padlý anjel, ak chceš,“ šepala mi Rusa, akoby mi čítala myšlienky a obe sme sa rozžiarili, nie len šťastím, ale doslova sme žiarili. Žiara zrazu pohltila celú knižnicu a ja som pocítila, že sa mi niečo objavuje na čele. Bola to korunka vykladaná liečivými kameňmi. Na sebe som mala niečo ako bielu uniformu popísanú rôznymi latinskými slovami a úryvkami z mojich obľúbených kníh. Teraz som sa konečne cítila ako Dcéra knihy.

Šialenec

Pozieram sa z okna a vidím, že mesto začína zahaľovať hmla. Oblaky sa už tiež poriadne nakopili a hoci je poludnie vonku to vyzerá ako večer. Dokonca dnes rozsvietili aj lampy. Otvorila som okno a hoci bola zima, nechala som poriadne vyvetrať. Pohľad mi padol na staré zrkadlo so starodávnym rámom, ktoré zakrývalo takmer štvrt' steny. Sadla som si pred neho a prstami prešla po jeho zlatom ráme, na ktorom boli vyobrazené rôzne mystické bytosti od morských ľudí po vlkolakov v najrôznejších podobách. Pozrela som do jeho stredu. Predom mnou dnes sedí takmer neznáme dievča. Tak veľmi som sa zmenila... Vlasy mi stmavli z hnedých na čierne a oči mi zmodrali. Už tam nevidím to tučnejšie dievča, ale štíhle s trošku väčšími svalmi na rukách. Musela som sa naučiť brániť, keď sa začali diať tie čudné veci. Postavila som sa a šla zatvoriť okno. Začalo medzi tým snežiť a chodník s cestou už pokrývala hrubšia vrstva snehu. Prešla som ku skrini a vytiahla z nej čierne obťahnuté rifle, čierne tričko a huňatý tmavofialový rolák. Hodila som tie veci na seba a pridala ešte huňaté tmavofialové ponožky, aby mi nezmrzli nohy, keď budem vonku. Vzala som si MP3 a okamžite si nasadila trošku väčšie fialovo-čierne slúchadlá. MP3 som si pretiahla popod rolák, aby mi káblik nelietal pod kabátom a strčila som si ju do kapsy. V slúchadlách mi hrala pesnička This is Halloween od Marilyn Manson. Za mnou začal poletovať medzi časom malý netopier. Zopla som si vlasy do chvosta modrou stužkou a netopier sa mi na ňu usadil ako ozdoba.

„Mami idem von,“ povedala som.

„Dobre zlatko, len prosím ťa nikoho nezabi!“ zakričala na mňa z kuchyne.

„Neboj sa, zbraň si neberiem. Mám len netopiera,“ zavolala som jej naspäť.

„Dobre zlatko. Vráť sa skoro,“ zakričala mi ešte.

Dokráčala som až na chodbu. Obula som si čierne čižmy s fialovým šnurovaním, tie farby ku mne prosto patria. Obliekla som si zase tmavofialový kabát so zapínaním viac nabok s veľkými čiernymi gombíkmi a čiernym opaskom. Zvesila som si kľúče z vešiakovej skrine a vydala sa do ulíc s veľkým čiernym dáždnikom.

„This is Halloween,“ pospevovala som si spolu s pesničkou.

„This is Halloween?“ ozval sa za mnou vystrašený hlások.

„Nejaký problém?“ otočila som a uprela zrak na malé dievčatko s ružovými vláskami a šedými veľkými očkami.

Na zožratie, prebehlo mi myslou.

„Láskavo si o mne nemyslíte slečna, že som na jedenie! Aby ste vedeli, nie ste v tomto meste jediná, kto má problém sa ovládať. Vycítila som to, preto som na seba upozornila. Presne som vedela, na čo zareaguješ,“ povedala mi tá malička a zatvárala sa ako šialenec.

„Páčiš sa mi, maličká,“ povedala som a omotala sa okolo nej ako had.

„Pusti ma, lebo za seba neručím. Chcela som len uzavrieť dohodu, a nie ťa zožrať,“ hovorila odhodlane.

„Aké chutnučké,“ povedala som a nahodila šialený úsmev.

„Prestaň sa so mnou láskavo hrať! Tvoja mamička ti predsa povedala, že nemáš nikoho zabiť,“ povedala a nahodila rovnaký úsmev ako ja.

„Tak na čom sa chceš dohodnúť, maličká?“ spýtala som sa po chvíľke premýšľania. To dievčatko sa mi fakt páči!

„Na spolupráci,“ povedala s diabolským úškrnom.

„Na spolupráci? Na čom chceš so mnou pracovať?“ spýtala som sa odhodlane.

„Na stratégiu proti votrelcom v našom revíre.“

„Votrelcom? Koľko ich je?“ spýtala som sa so záujmom.

„Traja. No mám okrem nich ešte jednu na našej strane. Sme všetky rovnaké. Všetky tri sme šialené a keď uvidíme malé nevinné stvorenie, proste ideme zošalieť. A pokiaľ som dobre počula, tak všetky tri milujeme pieseň This is Halloween od Marilyn Manson,“ povedala s úsmevom.

„Kde je tá tretia?“ spýtala som sa.

„O chvíľu bude tu,“ odvetila moja malička.

„Skvelé!“ Skríkla som a pustila ju. Ten drobček skoro spadol na zadok do toho snehu, čo som nemohla dopustiť a rýchlo som ju chytila. Ticho ulice prerušil výkrik.

„Obed?“ spýtali sme sa s tým drobcom obe naraz a rozbehli sa smerom, odkiaľ išiel výkrik. Predvádzali sme akrobatické kúsky pri skákaní zo strechy na strechu a na jednej sme sa zastavili. Pod nami sa rozprestierala temná ulička a my sme ucítili pach krvi.

„Mám!“ skríkli sme obe naraz a vrhli sa strmhlavo do tej uličky. Zabrzdili sme obe elegantne a pred nami sa odohrávala krvavá scéna. Nejaké dievča zhruba v mojom veku s bielymi vlasmi a hnedými očami sa krmilo nejakou ženou.

„Zdá sa, že nás niekto predbehol,“ povedala som namrzene.

„Ahoj Elis,“ ozvala sa malička vedľa mňa.

„Ahoj Mimi,“ odpovedala jej.

„Vidím, že som tu fakt navyše,“ povedala som a chystala sa namrzene odísť, no ten drobček ma chytil za rukáv.

„Toto je Nikolet,“ predstavila ma, hoci som jej svoje meno nepovedala.

„Teší ma,“ povedalo dievča a priplazilo sa k nám, zatiaľ čo za ňou zostávala hmla.

„Tak to ty si spôsobila tú hmlu,“ povedala som zamyslene.

„Už to tak bude, netopierik,“ povedala s diabolským úsmevom.

„Toto je môj spojenec, prízrak,“ povedala Mimi.

„A ty si zase myška, tak sa veľmi nesmej,“ odvrkla Elis, hoci sa Mimi nesmiala.

„Nehrab sa mi v hlave!“ odvrkla jej zase ona.

„Párty skončila, dámy,“ ozval sa chlapčenský hlas za nami. Automaticky som zložila z mašle netopiera a povedala mu len prosté Leť.

„Kam si ho poslala?“ spýtala sa ma Mimi.

„Myslím, že ten chlapček za nami nebude taký prívetivý, ako ty, maličká,“ odvetila som.

„Nie, nebudem a toho chlapčeka si nechaj!“ odvrkol.

„Kočky, myslím, že by ste sa naňho mohli pozrieť. Je celkom chutnučký,“ povedala Elis, ktorá mu ako jediná nestála chrptom. Mimi sa otočila, ale ja nie. Čakala som na netopiera.

„Nikolet, ty sa ani nepozrieš? Naozaj je chutnučký,“ skonštatovala Mimi.

„Bez tamtoho nie,“ povedala som a ukázala na malého netopierika, ktorý vliekol veľkú kryštálovú vložku.

„Čo to preboha vlečie?“ spýtala sa nechápavo Mimi.

„Však na mňa ten chalan mieri svojou zbraňou?“ spýtala som sa so šialeným úsmevom.

„Mieri, netopierik, uhádla si,“ odpovedala mi Elis.

„Tak mu povedzte, nech si dá odchod, inak oľutuje, že nás otravoval,“ povedala som stroho.

„Nepočul si? Zmizni!“ okríkla ho Mimi.

„Nenechám si rozkazovať od takého krpca!“ oponoval jej.

„Ja ti dám krpca!“ rozčertila sa Mimi a vytiahla si spod plášteťa privesok v tvare malého tornáda a Elis ju nasledovala, lenže jej privesok mal tvar mraku. Netopier mi zatiaľ spustil vložku do rúk, kde sa okamžite rozžiarila.

„Čo to?“ začudovali sa Elis s Mimi.

„Vravela som, neželaj si ma, keď sa otočím,“ povedala som a začala som sa šialene smiať, načo sa rozosnežilo tak husto, že nebolo vidieť ďalej ako na meter. Môj čierny dáždnik sa sám rozprestrel a skryl ma pred vložkami. Cítila som vo vzduchu strach toho chalana. Bol to príšerný zápach, neznášala som ho. Mimi s Elis odo mňa odstúpili. Vložka v mojich rukách sa rozžiarila ešte viac a začala sa meniť. Čoskoro som v rukách držala obrovský kosák z čiernej ocele zdobený kryštálovými vložkami na čepeli.

„Vravela som, že máš radšej ujsť,“ povedala som a otočila som sa. Ten chalan bol fakt chutný. Blond vlasy dlhé po ramená, veľké modré oči. Vyzeral ako dievčatko. V očiach mal podráždený výraz a mieril na mňa svojou pištoľou, ktorá rozhodne nebola obyčajná.

„S tým špáradlom mi rozhodne nič nespravíš,“ povedala som a nahodila šialený úsmev.

„Nanami!“ ozvalo sa za chlapcom. Bol to ďalší, tentoraz hrubší chlapčenský hlas.

„Á, maličký si zavolať pomoc,“ povedala som so smiechom.

„Nemal si sem chodiť!“ zavrčal ten menší.

„Či by prišiel a či nie, zabil by som ťa tak či tak,“ povedala som s víťazným úškrnom.

„Nie, keď sa do toho vložím ja!“ povedal starší čiernovlások so šedými očami.

„Nikolet, nehraj sa s nimi! To sú tí cudzinci v našom revíre!“ zvolala vystrašená Mimi.

„Zahnali nás sem ako krysy do pasce,“ zavrčala podráždená Elis.

„Dámy, nechajte to na mňa,“ povedala som s úsmevom.

„Ale...“

„Žiadne ale! A teraz sa bežte skryť, aby som vám náhodou neublížila. Dáždnik, netopier. Ďakujem, už vás teraz nebudem potrebovať,“ povedala som a oni odleteli hore na strechu, kde spolu s nimi vyskočili Mimi a Elis. Vločky sa mi začali vyhýbať a ani jedna na mňa nepadla. Za tými dvoma sa začala črtať ešte jedna postava. Bol to dospelý muž s ryšavými vlasmi, zelenými očami a mohutnou postavou.

„Tak toto bude zaujímavé,“ skonštatovala som a vrhla sa na nich. Zastavila ma ruka na čele. Toto zvládla len jediná osoba na svete – môj otec. Bol to on, kto vo mne prebudil šialenstvo. Matka mu to dodnes vyčíta a ja tiež.

„Netopierik, nemusíš útočiť na každého vo svojom revíre,“ povedal láskavým hlasom. Bol to ten vysoký ryšavý muž.

„Zase máš prefarbené vlasy, otec?“ spýtala som sa a stiahla sa.

„Otec?!“ skríkli všetci okrem mňa a môjho otca.

„Páni, predstavujem vám svoju dcéru Nikolet,“ povedal otec s úsmevom hodným vraha.

„A ja vám dámy predstavujem môjho otca. To on vo mne prebudil šialenstvo. Matka mu to dodnes vyčíta spolu so mnou,“ povedala som so značným nezaujmom.

„Čo tak namrzene, zlatko?“ spýtal sa ma otec, no to som už presekla toho malého blondiaka svojím kosákom a rýchlo sa stiahla.

„Boduješ dievča,“ ozvala sa zo strechy Elis.

„Ja viem,“ povedala som a nahodila ako inak šialený úsmev.

„Tak za toto zaplatíš!“ skríkol čiernovlások, no ten dopadol rovnako, ako jeho braček.

„Ale no! Nezabíjaj mi spoločníkov!“ prosíkal namrzene otec.

„Vieš, mame som dala jeden sľub, otecko,“ povedala som záhadne so sklonenou hlavou.

„Aký, dcérenka?“ spýtal sa.

„Že ťa za to, čo si zo mňa spravil, zabijem!“ skríkla som a rozsekla ho v páse. Kvapka krvi dopadla na moju tvár.

„Dievčatá! Dáte si so mnou?“ spýtala som sa mojich spoločníčok.

„Že váhaš!“ skríkli naraz. Večera to bola fakt úžasná. Potom sme sa rozlúčili a dohodli sa, že odo dnes jedávame spoločne. Vymenili sme si čísla a odišli domov. Zostávala za mnou krvavá stopa, no zariadila som, aby ju vločky okamžite zakryli.

Len čo som otvorila dvere, ozval sa mamin hlas: „Tak, čo zlatko? Rozhodla si sa potešiť mamičku?“

„Vedela som, že to budeš vedieť skôr, ako ti to poviem. No... Povedzme, že som bola trochu hladná a niečo mi otec visel,“ povedala som záhadne.

„A čo také?“ spýtala sa mama.

„Večeru,“ odpovedala som a tvár sa mi roztiahla do diabolského úsmevu.

2. miesto

Vanessa Jóriová

V ohni

V ten večer pripomínal vietor malé neposedné dieťa väčšími než inokedy. Udieral svojimi studenými päťami do závesov, točil stránkami roztvorených kníh a hral sa žene s dlhými havraními vlasmi. Žena počúvala jeho nadšený štebot. Vždy verila, že vietor je posol, čo k nej donáša hlasy, tenké, šumivé, a i dnes poslušne mlčala, aby tak mohla lepšie dešifrovať jednotlivé slová. No zdalo sa, že i teraz si vetrisko svoje tajomstvá necháva pre seba a svetu do uší šumí tú istú, nejasnú pieseň.

Žena s povzdychom zabuchla okno a prievan okamžite zmizol.

„Takto to nepôjde!“ Zvalila sa do vratkého kresla. To zaskučovalo ako ranené zviera. Z vrecka vytiahla fotku, zrolovanú, dokrčenú a vyblednutú. Dárius na ňu v úsmeve ceril zuby, akoby sa fotka sama škerila jej bezmocnosti.

„Vietor mi nechce povedať nič... Ale ja sa s tebou jednoducho musím rozprávať! Musím!“

Tak veľa mu toho chcela povedať... Stovky slov však zostali visieť v jej hlave, zamotané do pavučiny žiaľu a celkom bezvýznamné, pretože človek, ktorému boli adresované, odišiel. A teraz sa navyše zdalo, že ani vietor nechce odviať k Dáriusovi jej slová. Čo jej ostáva?

Siahla po ďalšej z hrubých kníh. Veru, tú pani v kníhkupectve prekvapilo, keď tam vpochodovala a vypýtala si všetky knihy o komunikácii s duchmi, ktoré predávali.

Takže... bylinky. Mohla by skúsiť bylinky, ktoré odpútajú jej dušu od tela...

Vo chvíli, keď sa chystala fotku opäť zložiť a s ďalšou plnou nádejou vyhľadať hocakú bylinkárku, ktosi rázne zaklopal na dvere.

Ona nechcela chodiť do škôlky. Pri pohľade na všetky tie deti jej úzkosť stiahla žalúdok do pevného uzla. Už v prvý deň z nej kričalo, že ona je iná. Teta ju však napokon predsa len presvedčila víziami bezstarostného hrania sa.

„Je tam veľa hračiek a zobrať si môžeš hocakú, akú chceš,“ vravel jej strýko. Áno, hračiek v škôlke bolo veľa, no detí ešte viac.

„Daj mi jednu bábiku!“ vrieskala Ona do tváre dievčaťa v ružových šortkách. Dievčina len pohľadovo odula pery. Ani ju nenapadlo poslúchnuť dievčatko s ofinkou, ktorá mu padala cez oči.

Ona stála za svojím. „Daj mi! Daj!“

Rozmaznaná otrava sa jej iba otočila chrbtom.

„Prosím, daj mi jednu bábiku!“

Otrava sa konečne obzrela. Modré oči mala pohľadovo stiahnuté. Teraz nimi žmurkla, vystrúhala krivý úsmev a vyplazila dievčaťu s ofinkou červenkastý konček jazýčka.

To ju rozzúrilo. Zlost' ju obalovala ako hodvábný zámotok motýľa a ona nedokázala odolať náhlemu nutkaniu – drobnými zaťatými päťami sa vrhla na dievčatko. Bila ho, ono plaka-

lo. Učiteľka bola na mieste vo chvíli. Obe dievčatá od seba odtrhla. No dokonca i tú prísnu vyrovnanú ženu prekvapila sila zlosti, čo tlela v očiach dievčatka s ofinkou.

Rozmaznaná otrava v ružových šortkách sa už do škôlky viac nevrátila a Ona nechápala, prečo. Bábiky však mala konečne iba pre seba...

„Len pod' ďalej, Lukáš, len pod' ďalej...“

Ani teraz nezabudla žena privítať chlapa vo svojich dverách. Už to bol týždeň, odkedy po prvý raz zaklopal na jej dvere. Odborník na duchov, tak sa predstavil. Odborník! Veru, šťastie sa na ňu zasa opäť smeje.

„Aby ste sa spojili so svetom duchov, musíte sa koncentrovať na miesto, ktoré má pre vás hodnotu spätú s manželom. Nemáte napríklad niekde uložené šperky, čo vám daroval?“

„Ale samozrejme. Ležia v tamtej skrini. I svadobný prsteň po ňom mám...“

Lukáš bol sympatický muž. Štyridsiatnik, tmavé vlasy postriebrené šedinami. Modré oči. Žene sa páčil jeho sústredený pohľad. O sebe takmer nerozprával, skôr sa sústreďoval na ňu. Vyzvedal, pýtal sa, trpezlivo načúval...

Deti v škôlke vyrástli. Naučili sa rátať. Naučili sa pomenovať farby. Naučili sa kresliť. A naučili sa báť drobného dievčatka, čo sa na svet pozeralo spoza čiernej ofinky.

Ona, obklopená svojim vlastným žiaľom, ktorý nechápal nik okrem nej, sledovala, ako sa dievčatá naháňajú po trávniku a opäť raz túžila byť s nimi, túžila pocítiť hebkosť trávy obklopená priateľstvom, a nie tou večnou samotou, ktorá sa ovíjala okolo nej ako temné chápadlo a sťahovala ju do ešte temnejších hlbín.

Vitajte, oznamoval obrovský, vyumelkovaný nápis na tmavom povrchu školskej tabule. Tie slová jej pripadali ako výsmech. Samozrejme, že tu nechcela byť. Najradšej by bola sama, sama z vlastného rozhodnutia, a nie preto, že ňou ostatní pohrdali, že sa jej desili...

Sadla si do lavice v rohu miestnosti. Tá jej bola najsympatickejšia, pretože sa neleskla od prúžkov svetla dopadajúcich z okien, ale ako jediná jej ponúkala fliačik temna.

Všetky lavice sa pomaly zaplňali. Dieťa si prisadlo k dieťaťu, ale Ona v rohu, so sklonenou tvárou a čiernou ofinkou padajúcou do očí, ostávala sama.

Potom prišiel chlapec s kučeravými hnedými vlasmi. Chvíľu postával a pohľadom behal po voľných miestach, napokon sa však usadil do lavice v rohu.

Veľa rozprával. Možno preto, že mal také veľké ústa. A možno mu také veľké ústa narástli preto, lebo veľa rozprával.

„Páči sa ti škola?“

„Trochu.“

„Tu v rohu je tma.“

Prikývnutie.

„Páči sa ti tma?“

„Hm.“

„Budeme kamaráti?“

Rozpačité pokrčenie plecami.

Škola plynula a Ona zostávala rovnako nezvyčajná ako predtým. Nezúčastnený tieň v lavici v rohu, čo pri každom pohľade sklápal oči k zemi.

„Nepozeraj sa jej do očí,“ šepkali si dievčatá. „Je divná! Vysáva pohľadmi život. Preto si skrýva oči pod vlasmi. Nechce, aby sa zistilo, že je čarodejnica.“

Tomáš sa nepridával k ohováraniam. Mal svoje dievča s ofinkou rád.

Ale aj Tomáš rástol. Začal hrať futbal, reprezentovať školu, neskôr mesto. Keď hral futbal, na dievča s ofinkou už nemal čas.

Ona nikdy nevyhľadávala spoločnosť. Vlastne ani nepotrebovala priateľov. No keď stratila Tomáša, akoby stratila i posledné spojivko s normálnym svetom.

„Tomo!“ oslovila ho, keď si ju opäť nevšimal a bezstarostne sa zabával s priateľmi.

Zarazene sa k nej obrátil: „Čo je?“

Ona tam len stála a hľadela naňho blčiacimi očami. Nedokázala mu presne opísať, čo cíti. Ako by aj mohla? Nemala rada ľudí a vlastne ani netušila, prečo jej to všetko tak prekáža. Ako mohla dúfať, že on bude naveky prehliadať to jej čudáctvo? A tak naňho iba hľadela a zlosť jej ako plamene ohňa oblizovala ruky, kížala sa laktami nahor po tele, až sa napokon pevne ovinula okolo hrude a stlačila ju ako malé dieťa pískaciu hračku, no namiesto zapišťania z nej vyšlo nahnevané: „Nič!“ Jej slová ovíjala zlosť.

Zvrtla sa a odkračala, no paralelným videním predsa zachytila, ako sa Tomo neprítomne otočil a zahľadel sa do okna, akoby v ňom naraz bolo niečo, čo upútalo jeho pozornosť. Oči mal sklenené, sklenené ako oči bábky, akoby jej slová spravili čosi viac, než len ranili jeho city.

Ona už Tomáša nikdy nevidela.

„Nehorázna tragédia!“ Stará Mária si zložila ruky na tučnej hrudi. Ako sa tak zvalila na gauč, tuk jej poskočil, zavlnil sa a prečnel ponad nohy, takže pôsobila, akoby sa jej telo roztekalo.

„Človek by sa mal už báť vyjsť z vlastného domu! Ani nevieš, na akého psychopata môžeš naraziť! Veru, bojím sa i Rexíka vyvenčiť. Ja by som postavila pred každý vchod nejakého toho holohlavca so zbraňou a poriadky by tu veru boli!“

Ona sedela na zemi, rukami si objímala kolená a hľadela na skriňu pred sebou. Nenávidela ten čas po škole, čo trávila u susedy vyzeraním von oknom, kedy sa jej teta konečne vráti. Teraz však vyzeráť von oknom nemala čas. V ušiach jej zvonilo.

Tomáš Kollár... nezvestný po tom, čo krátko po skončení vyučovania opustil školu bez vedomia rodičov... ohavný zločin... spálený, ostali po ňom len sčernené kosti, popol a zápach spáleného mäsa...

„Čo pozeráš na tú skriňu ako teľa na nové vráta?“

Otázku starej Márie ledva počula. Ticho zastonala. Neurobil to žiadny psychopat...

„Pozri mi do očí! Chceš byť drzá, mladá slečna, há? Ja ti dám ignorovať ma!“

Nie. To ona ho zabila. Jej hnev. Jej hnev... spaľuje. Je nebezpečná. Preto sa jej ostatní stráňia. Jej hnev postihol už rozmazané dievčatko a teraz umrel i Tomo... Kto bude ďalší?

„Vieš, nehovorí sa mi to ľahko, ale asi by si mala na Dáriusa zabudnúť...“

Tieto slová ju ako neviditeľné chápadlo zastavili vo dverách. Otočila sa, bledou tvárou sa jej rozliat šok. Lukáš sa opieral o zárubňu náprotivných dverí, tváril sa nanajvýš vážne a prsty mal navzájom prepletené.

„Vieš,“ pokračoval, „myslím si, že každý by mal dospieť ku dňu, v ktorom hodí za hlavu všetko, čo sa stalo predtým, a začne

konečne žiť. Je smutné, že i mŕtvi nám občas znepríjemnia život tak spoľahlivo ako živí. Preto by sme sa nemali príliš často obzerať dozadu. Musíme... musíme kráčať vpred. Zabúdať. A hoci to znie kruto, občas je zabudnúť lepšia cesta, než trápiť sa.“

Žena hľadela do jeho modrých očí. Chcela položiť jednu z tých šokovaných otázok, ktoré vyhrknu snáď z každého rozpačitého človeka: „Ako to myslíš?“ No ústa jej naplnilo neveriace ticho.

„Existujú i iní muži.“ Lukáš sa pohl k nej. Jeho pohyby boli obozretné, presne takto sa človek prikráda k nebezpečnej šelme. „Aj ja existujem.“

„Nie, nie, nie!“ Oči jej naplnilo to isté šialenstvo, aké v nich vzbĺklo zakaždým, keď ktosi spomenul Dáriusa. „Nemôžem! Som už tak blízko! Cítim, že vyvolám jeho ducha!“

Lukáš sa nehýbal, striehol na správny moment a keď sa konečne upokojila, zašepkal: „Je hlúpe, že ti to musím povedať takto na rovinu, ale i tak... Lúbim ťa. Lúbim a chcem byť s tebou...“

Na sťažnosti detského lekára, že si môže poškodiť zrak, si Ona konečne dovolila ostrihať čiernu ofinku. Zastrihli jej ju tesne nad obočím. No jej povest' sa nestratila tak ľahko ako ofinka...

Ona písala. Zakaždým, keď sa vrátila zo školy. Inšpiráciou jej boli nové a nové druhy desu, ktoré čítala z očí spolužiakov. Márne pokusy ignorovať ju. Zúfale kľučky z jej blízkosti, keď kohokoľvek oslovila.

Nenávidela samu seba za tú svoju potrebu neustále skúšať, či sa svet nezmenil, či sa nevráti taký človek, akým bol Tomo, človek, ktorý zahodí všetky predsudky. Ranilo ju to. Zakaždým ju to ranilo. Možno bol papier jediný, kto prijal jej zúfalstvo. Pretože človeka, čo neúmyselne vraždí, nepochopí nikto.

Keď kráčala po ulici, bola hmla. Tá ležala na zemi tak dlho, akoby sa nevedela nabažiť jej blízkosti, a ani neustále postupujúci čas ju od nej nedokázal odtrhnúť.

V hmle vyzeralo všetko strašidelne, možno preto, že domy sa z nej vynárali len znenazdajky, akoby k nej práve dobehli. Samozrejme, že nemala rada hmlu. Ostatných ľudí totiž zakrývala svedomito, no jej oči ju akoby trhali. Nezamaskovala ich temnú žiaru.

Občas sa po hmle zahнала rukou, akoby to bolo len dotieravé zviera, inokedy do nej nahnevane kopl, keď jej podrazila nohy. Vlastne ani nevedela, kam ide. Ulica pôsobila temne, pouličné lampy tu i tam nervózne blikali a nad zemou bezducho poletovala igelitová taška. To, ako biedne blúdila ulicou, jej pripomenulo seba samu.

Všade vládlo ticho prerušované iba jej vlastnými krokmi. Strhla sa, keď sa odrazu z mliečnej hmly vynorila silueta. Sedela na chladnej zemi v koženej bunde, opierala sa chrbtom o stenu a medzi prstami žmolila cigaretu. Ona sa snažila premerať si jej tvár, ale tá ostávala rovnako tajomná ako hmla, ktorá ju obklopovala.

„Konečne si tu,“ ozval sa chlapec.

Zastala šokovaná tým, že ju ktosi oslovil. Celé roky sa jej ľudia predsa vyhýbali a nikto s ňou dobrovoľne neprehovoril.

„Dáš si?“ spýtal sa a vystrel k nej ruku s cigaretou.

Mlčky ho sledovala. Zdalo sa, že sa jej oči nedesil. Svetielko zapaľovača mu na krátko ožiarilo bledú tvár a kučeravé vlasy. Viac rozoznať nedokázala.

Ona sa rozhodla zvrtnúť a odkráčať od neho preč, keď zrazu vztýčil hlavu a chraptavým hlasom povedal niekoľko slov, pospá-

janých tajomnou, pre ostatných nepochopiteľnou súvislosťou.

Prekvapenie jej zviazalo nohy. Ako sa preboha ten čudný chlapec dostal k jej poézii?

„Je to strašne morbidne,“ povedal iba. „Mala by si na svet hľadieť pozitívne.“

Za jeho reči by ho najradšej udrela. On netušil, čo dokáže jej hnev. Nikto to netušil. No teraz cítila, ako jej stláča hrud', a zhrozila sa, keď si uvedomila, čo by sa mohlo stať.

Konečne zahodil cigaretu. Dopadla na chladný asfalt tesne vedľa malého čierneho tvora, čo vystrašene zapišťal. Morča. Chlapec sa po ňom načiahol a schoval ho do vrecka bundy. Usmial sa.

„Neboj sa. Nepopáli ho. Toto už prekonalo.“

„Kto si?“ spýtala sa, vyvedená z miery.

„Vlastne nad tým niekedy premýšľam aj ja,“ pripustil chlapec a rukou si prešiel po vlasoch.

„Ty si sa stále nepoučila, však?“ Začula za chrptom dievčenský hlások. Ustúpila, keď sa neznáma tlačila popri nej a usadila sa na zem vedľa chlapca. „Morčiatko,“ zamrmlala, vylovila drobné zviera z jeho vrecka a majetnícky mu vtisla bozk na temeno hlávky.

Obaja na ňu chvíľu hľadeli a ona reagovala rozpačitým cúvaním.

„Už musíme ísť!“ zavelilo dievčatko.

Chlapec ostával sedieť. „Prečo?“

„Lebo chcem zabudnúť na minulosť!“

Ona opäť cúvla. Vlastne si ani nespomínala, kedy ju naposledy čosi vydesilo. Obyčajne to bola totiž ona, čo vzbudzovala v ľuďoch strach.

Chlapec zašomral, postavil sa na nohy a oblapil dievčatko okolo ramien. Venoval Jej posledný pohľad. „Prepáč, ale niektoré veci musí človek pochopiť sám.“

Ona iba hľadela smerom, ktorým odišli, až kým ich hmla svojím objatím nevtisla do seba.

Akoby ju ktosi hodil do tých najvyšších a najdravších plameňov ohňa. V tej chvíli veľmi dobre vedela, ako sa v dávnej minulosti cítili tí chudáci upálení na hranici, pretože zlosť, v ktorej dyme sa dusila, bola nemenej ohnivá ako taká poriadna vatra. Už len tá pulzujúca žila na jej krku bola neklamným znamením, že by sa ženskej mali pratať z cesty.

Susedka pred seba natiahla ruky v chabom obrannom geste. „Upokoj sa!“ chrapčala. „Je to smutné, no predsa je to tak, ako hovorím!“

„Zopakuj to!“ Zvuk jej slov pripomínal syčanie rozpáleného železa hodeného do vedra s ľadovou vodou.

„Odišiel! Lukáš odišiel! Videla som ho dnes zavčas rána! Naletela si podvodníkovi!“

Žena sa zvrtila. Plamene už ustupovali. Prebehla teda okolo šokovanej susedky a vrátila sa do bytu. Dvere za sebou zavrela, čím sa uzavrela v pevnej bubline zlosti a smútku.

Mala pravdu. Jej susedka mala pravdu. Bol to podvodník. Bolo to už pol roka odo dňa, kedy sa spoznali. A teraz odišiel. Nie sám. Samozrejme, že vzal so sebou i šperky, ktoré mu tak nadšene ukazovala.

No najhoršie bolo, že ju tak celkom neopustil. A nešlo o to, že ho cítila z každého kúta bytu. Nie. Kúsok zo svojej podradnosti prenechal v nej.

Siahla si na brucho. Dieťa necítila. Možno už ani nežije. Možno ho zadusila zlosť, čo ho tak dlho obklopovala. Možno ho tie plamene spálili. A možno tá zlosť zostala v ňom...

Ona sa unavene zvalila na posteľ, rukami si objala kolená a pohojďovala sa do rytmu šelestu lístia za oknom. Nechtami si oduševnene škriabala ruky, preklínajúc bolesť, ktorá jej pri tom brnela kožou. Len ona bola jasným znamením toho, že nesníva... A Ona by v tejto chvíli radšej snívala.

Namiesto toho sa postavila a začala pochodovať po miestnosti. Pokúšala sa usporiadať ten zmätok v hlave, tvoriaci jeden obrovský, nebezpečný vír myšlienok. Vojna pocitov, ktorá sa v nej rozpútala, bola neopísateľná. Jej vnútro bolo ako tmavá priepasť vyplnená tmavým a ničomným zúfalstvom. Stretnutie v nej prebudilo staré spektrum pocitov, dávno zabudnutú zlosť...

Našla zdrap papiera, rozhodnutá napísať pamiatku na toto zvláštne stretnutie, no sotva jej z papiera vyšlo niekoľko slov.

Tí ľudia... Dokonca aj morča...

Morča! Čierne morča...

A potom sa jej spomienky v hlave uvoľnili ako lavína a v obrovskej vlne jej zaplavili mozog.

Sama mala čierne morča ako malej jej zožralo domácu úlohu keď ho nechala na stole a ona naňho kliala a deň nato ho nevedeli nájsť ostala po ňom len klietka špinavá od prachu či vlastne popola a ona usúdila že morčiatko utieklo pretože sa to všetko stalo ešte pred Tomom čiže pred tým ako si uvedomila čo dokáže jej hnev a to morčiatko v rukách toho chlapca bolo presne to isté ako jej bývalé utečené či presnejšie spálené na popol.

Ďalej už uvažovala pomalšie.

Ten chlapec... mal na nohách kopačky. A veľa rozprával. Neboj sa. Nepopáli ho. Toto už prekonalo, povedal jej.

A podľa toho, ako sa s nimi dievčatko rozprávalo, bolo zrejmé, že bolo zvyknuté dostať to, čo chce.

Tváť si zaborila do rúk, havranie vlasy jej skĺzli do čela a ona cez ne sotva videla. Ako za čias, keď nosila ofinku.

„Tomo.“ Sotva pohla perami, keď to slovo vyslovila. Dievčatko zo škôlky. Morčiatko. Tomo. Obula si tenisky a opäť vybehla von do tmavého teritória nenásytnej hmly.

V rukách držala drobné, ružové dieťa. Bola vyčerpaná, no to telíčko dokázala zvierat celú večnosť. To kvôli nemu ešte žila. Žila, aby ono tiež dostalo svoju šancu.

Bolo to už pár mesiacov, čo sa rozhodla. Tie slová vtedy vyslovila nahlas, tešiaca sa desivým rytmom, akým zneli. „Keď sa Dárius nedokáže dostať ku mne, ja sa dostanem k nemu.“ No jej nafúknuté brucho jej hneď dalo dôvod, prečo túto cestu pozdržať. Jednoducho nedokázala medzi seba a svojho manžela priviesť čierneho pasažiera. Nie. Bude matkou aspoň na moment. Na moment, keď dovoľí dieťaťu uzrieť svet a žiť...

Jej dcéra roztvorila tie oči. Oči... Boli modré, no predsa tak krásne ohnivé. Chladné a tlejúce zlosťou. Sama sa striasla, keď ich po prvý raz zbadala. No potom sa jej tvárou rozľahol úsmev. Jej dieťa nebude také bezbranné ako ona. Zlosť, ktorá ovíjala jeho drobné srdiečko, dostane každého, kto akýmkoľvek spôsobom ublíži jej dcére. Áno. Pretože hoci ona odíde – a bude to už čoskoro, o to sa vlastnoručne postará – jediné, čo na tomto svete ostane, bude jej hnev. A preto každý, kto ublíži tomu dievčatku v jej rukách, dostane presne toľko času, aby si uvedomil svoju chybu pred tým, než ho dostihne...

Ona čakala, že ich nájde v temnej uličke, že na ňu budú čakať, no neboli tam. Nik tam nestál, iba ona, obklopená svojím smútkom.

Ulica teraz vyzerala ešte temnejšie ako predtým. Hmla ju už neobklopovala, ale stavala dlhé múry, ktoré ju akoby vytlačali z chodníka, tlačili ju k stenám a dusili pod váhou ťažkého zúfalstva. Ustupovala, nohy sa jej plietli, hmla sa jej posmešne ovíjala okolo tváre a dookola vystavovala rovnaké obrazy: tie krátke, často jednostranné rozhovory, čo kedysi viedli s Tomom, a ona opäť pocítila ten dobre známy pocit neistoty, ktorý ju zachvátil zakaždým, keď k nej prehovoril. Teraz však túžila počuť jeho hlas, túžila počuť jediný dôkaz, že svet sa jej neobrátil chrbtom, že ju tak celkom nezavrhol. Že je stále živá, že je dievča, a nie tieň, čo sa len pletie medzi ostatných. Päť zúfalstva jej surovo narazila do hrude a z tej jej vykĺzol neurčitý, pre ňu doposiaľ neznámy zvuk – vzlyk. Zdvihla ruky v snahe brániť sa pred niečím, čo už bolo dávno v nej. Ustúpila dozadu. Pod nohami jej zapraskalo sklo.

Zohla sa. V skle sa odrážala jej skrivená tvár. Ústa mala v očakávaní ďalšieho vzlyku bezmocne pootvorené a po líci jej stekalo čosi mokré. Zachytila to prstom a podržala si to pred očami. Vedela, čo to je, hoci to nikdy predtým nevyronila. V jej vnútri naplnenom spaľujúcim hnevom sa na to nikdy nenašlo miesto.

Podržala si kus skla pred tvárou. Netušila, prečo tak spravila. Možno sa jej podvedomie chcelo o niečom presvedčiť skôr, než si tú skutočnosť uvedomil mozog. Po prvý raz sa samovoľne priamo zahľadela do svojich desivých očí...

A nech to bol akýkoľvek oheň, čo v nich horel predtým, slzy ho precízne zahasili.

3. miesto

Michaela Jursová

Správne rozhodnutie

Sedela a v ruke držala tabletku. Mohla vyriešiť úplne všetko. Nočné mory, utrpenie, slzy. To všetko by sa rozplynulo ako nedopísané slová. Obzrela sa. Nie, nikto ju nemohol vidieť. Jej dlhé pšeničné vlasy jej poskytli dokonalý úkryt. Pred svetom, pred realitou. Rozmýšľala, ako sa to všetko mohlo stať. Akoby vánok narušil jej pokoj a nakoniec ju úplne zničil. Bola tak sebecká a zaslepená. Pýcha jej poleptala oči ako kyselina a ona videla len a len seba. Bola ako červená ruža, ktorá pohrdne drsnými zelenými lístkami a strasie sa ich, až kým nezostane úplne sama, nahá a bezbranná v temnej noci.

Odcudzila sa priateľom aj rodine. A to ju teraz trápilo najviac. Spomenula si na ten osudný deň. Vracali sa z dovolenky. Ona stále niečo vymýšľala a vôbec si nevšimla smútok rodičov. Nevšímala si nikoho, okrem seba. Vybavovala si dokonalé detaily. Cítila sa, akoby pozerala film. Videla dievča, ktoré precitá z ľahkého spánku a to zazrie pred sebou dva obrovské reflektory kamiónu. Vôbec nevie, čo sa deje. Zrazu auto narazí do boku kamiónu a vymrští ich do stromu. Zamdlie. Preberá sa v nemocnici. Je obalená spleťou tenkých priesvitných hadičiek. V myslí sa jej všetko znovu vybavuje a ona s hrôzou zisťuje, že havarovali. Začne ju požierat smútok a depresia. Ako červy nahlodávajú viac a viac jej sebavedomie, pýchu, zaslepenosť. Ale to najhoršie len prichádza. Otec aj brat sú mŕtvi. Matka so sestrou sú v kritickom stave. Ona z toho vyviazla najlepšie. Takmer bez zranenia.

Zastavila sa. Nevie, či má ďalej spomínať. Tak veľmi to bolí. Raz sa už rozhodla a nič ju nezastaví. Mala silnú depresiu. Nechápala, prečo ona z toho vyšla najlepšie. Chcela zomrieť. Hneď na mieste. Uvedomila si, aká bola sebecká. Bolesť jej otvorila oči. Bolesť jej prebudila dušu. Bolesť ju zachránila. Po niekoľkých dňoch jej lekári dovolili ísť pozrieť matku. Nemocničné chodby jej pripadali studené a až príliš sterilné na to, aby tu bola. Chcela ísť domov, ale tam by ju nikto nečakal. Prichádzala k matkinmu oddeleniu. Okolo nej prebehol lekár a sotil do nej. Ospravedlnil sa a bežal ďalej. Prišla k matkinej izbe. Zvnútra vybehla akási sestrička. A potom prišiel šok, jej matka zomierala. Lekári sa snažili udržať ju pri živote. prešla k oknu, cez ktoré videla do izby. Videla, ako sa na ňu jej matka pozerá. Na perách jej zamrzol mäkký úsmev. Odchádzal z nej život. Nechal tu po sebe len nehybné telo. Zomrela. Stála tam, neschopná slova či pohybu. Netušila, čo sa deje. Iba stála a pozerala. Netušila, ako sa ráno ocitla vo svojej nemocničnej posteli. Ležala a rozmýšľala. Celý mesiac.

Počula vzdialený hlas. Pomaly sa vracala do reality. Netušila, čo sa deje. A netušila ani to, že jej sestra zomiera. Lekári jej už nedokázali pomôcť. Až teraz to prišlo. Úplná beznádej. Stav najkoncentrovanejšej bolesti. Pribehla na oddelenie. Ležala v postieľke na samom konci. Plakala. Nikto si ju nevšimol. Nikto si ju nezobral na ruky. Nikoho netrápilo, že zomiera. Zobrala ju do náručia. Ešte nikdy ju v rukách nadržala. Nemala rada deti,

ale toto bola jej sestrička. Polročný drobček, ktorý odchádza. Detské oči si ju podmanili a nepustili späť. Na dieťaťko prišla únava. Vtedy to pocítila. Slzy. Stekali jej po tvári a kvapkali do neznáma. Slzy, ktoré tak dávno nepocítila. Slzy úprimného žiaľu. Zomrela jej v náručí. Bola to najťažšia skúška jej života. Jej sestrička odišla. Ten malý poklad, ktorý si vychutnala len pár hodín.

O dva dni ju prepustili. Doma ju mala čakať sociálna pracovníčka. Ešte tam nebola. Vtedy sa rozhodla.

Teraz sedela na lúke a slzy žiaľu jej kropili letné šaty. Verila, že sa rozhodla správne. Chce byť so svojou rodinou. Už navždy. Dala si tabletku na spanie. Mahla si do mäkkej trávy. Slnčné lúče jej láskali tvár a dlhá tráva ševelila svoje tiché básne. Cítila sa ako v raji. Únava jej priťahovala viečka čoraz nižšie a nižšie. Vytiahla nádobku s liekmi na spanie a všetky ich zjedla. Posledné, čo videla, bolo slnko. Ako matka si ju priťahovalo stále bližšie k sebe.

Jej telo ostalo nehybne ležať v tráve. Vietor jej rozfúkaval vlasy. Teraz ju nikto tak rýchlo nenájde. Bola ukrytá v rúchu matky prírody. Len ona, mäkká tráva a jej pšeničné vlasy. Navždy...

II.kategória

1. miesto

Ivana Balgová

Jablkový koláč nešikovného muža

Vždy, keď prší, ľutujem že doma nemáme psa. Dedko sa bál, že mu bude šťať na motyky a tie začnú hrdzavieť, takže každý môj pokus privliecť domov šteniatko zamietol zvráštením obočia. Keď som bola malá a vodil ma do škôlky, vždy mi po ceste rozprával ako chodil bosý do školy cez les a topánky si obul až pred mestom. Keď som potom začala chodiť na strednú do mesta ja, vždy sa podozrievavo pozeral na moje tenisky, ako keby neveril, že sú schopné vydržať tú cestu. Chodievala som autobusom. Zastávka bola vždy preplnená, ako keby sa celá dedina rozhodla, že pôjde naraz do mesta. Kým všetci nastúpili, zvykla som nakúkať cez okno a počítat voľné miesta na sedenie. Vždy som bola v matematike dobrá. Učiteľ ma chválil, hlavne, keď sme mali slovné úlohy. Ako jediná som odpovedala celou vetou. Po škole som vždy čakala na lavičke, kým sa dedko vráti domov. Väčšinou sa prechádzal po lúkach alebo v neďalekých sadoch zbieral zo zeme spadnuté jablká. Robil z nich jablkovú šťavu, ktorú nikto okrem neho nepil, lebo na povrchu vznikala hrubá jablčná koža. Raz som prisahala, že ju zjem. Bolo to dávno. Sedela som vtedy na dedkovej posteli. Pod obrazom Panenky Márie som slúbila, že ak zariadi, aby ma jeden muž miloval po celý život, zjem jablčnú kožu a vôbec ju nebudem vyplúvať. Potom ma dedko objavil obutú v jeho posteli a dostala som na zadok. S plačom som išla za mamou, ale tá povedala, že som nemala prisahať také hlúposti. Ešte k tomu v dedkovej posteli. A ešte aj obutá. Vždy sa mi páčilo, že z ničoho nerobila veľkú vedu. Ani keď sa s tatinom rozviedli. Zbalila moje veci, dala do práčky dedkove košeľe a povedala, že po svoje veci si príde zajtra. Odstahovali sme sa do mesta. Bývali sme v malom byte a každý víkend som chodievala za dedkom a tatinom na chalupu. Dedko sa už nepokúšal presvedčiť ma, aby som pila jeho domácu šťavu. Stále mi vravel, že odkedy bývam v meste, som fajnové decko. Nemal rád mesto. A tak sa ani nesnažil počúvať, keď som mu vravela, že som ju nepila ani predtým. Jediný raz, odkedy sa mamina s tatinom rozviedli, sa dedko usmial, keď som mu povedala, že som zalúbená. Bolo to v piatok, dedko práve kopal zemiaky a nadával, keď motykou nejaký preťal. Povedala som mu o tebe, ako sa voláš a skadiaľ si, ako sa volala mama za slobodna a ako sa volala jej mama, pretože dedko vždy identifikoval ľudí podľa príbuzenstva. Povedala som mu, že ťa ľúbim a že keď budeme spolu žiť, kúpiš mi psa a vtedy sa usmial. Bol spokojný, že ten pes nebude šťať na motyky jemu.

Prší a ľutujem, že doma nemáme psa. Mala by som niekoho, kto by so mnou išiel zbierať jablká. Odkedy dedko zomrel, na chalupu už takmer nechodíme. Jablká z neďalekých sadov padajú na zem, hromadia sa na trávniku, nemá ich kto pozbierať. Kým som sa predrala cez zarastenú lúku, celá som premokla a začala som sa triasť od zimy. Domov som prišla až za tmy. Sveter som mala zašpinený a premočený, ako vlastne všetko oblečenie. Ešte stále si sa nevrátil. Jablká som umyla, očistila a nechala ich odstáť, ako to robieval dedko. Vravel, že tak bude šťava hustej-

šia a zdravšia. Umyla som aj seba. Stála som vo vani a nechala som na seba tiecť horúcu vodu. Bolo mi smutno. Vždy, keď som zmokla, umyl si mi vlasy a potom si ma zabalil do osušky. Ležala som na gauči, ty si varil čaj a pýtal si sa, koľko vreciek máš dať do dvojlitrového čajníka. Nikdy si nebol v kuchyni šikovný, ale vždy si sa postaral o to, aby som nenachladla. Teraz tu nie si, neviem, či ešte niekedy prídeš a je mi jasné, že nachladnem. Trasiem sa od zimy, aj keď som v posteli zabalená do paplóna.

Zobudila som sa na zvuky z kuchyne. Niečo spadlo a ty si zanadával, presne ako dedko, keď kopal zemiaky. Keď si ma zbadal, usmial si sa a podal si mi šálku s čajom. Na kuchynskom stole práve chladol jablkový koláč. Jablkovú šťavu som nakoniec nerobila. Nebolo z čoho. A kožu som nikdy nezjedla. Nebolo treba.

2. miesto

Mária Bilá

O nej

Nerada na to obdobie spomínam, ale všetci vieme, ako to je so spomienkami. Sú ako hladké svaly - neovládame ich vôľou. Sú takými hladkými svalmi našej mysle.

Wikipédia hladkú svalovinu charakterizuje takto: „Hladké svalstvo je v pokoji v určitom stabilnom stupni kontrakcie, ktorý nazývame svalový tonus - z tohto stavu sa môže sťahovať (kontrahovať) i uvoľňovať (relaxovať). V určitých orgánoch môže mať táto činnosť rytmický charakter. Všeobecne platí, že sa hladký sval sťahuje i uvoľňuje pomaly a prakticky nepodlieha únave.“

Ja by som nejako takto charakterizovala spomienky.

Viete, stále, myslím tým od mala, všade nachádzam asociácie. Aj tam, kde by som možno nemala. Medziiným verím, že aj duša má, obrazne povedané, svoje telo, a že to funguje na podobných princípoch, ako telo fyzické. Teda, že aj duša má svoje dôležité orgány, svoju životnosť, svoje potreby.

A že aj dušu možno poškodiť, raniť, zjazviť. A zničiť.

Viem o tom svoje. Verte mi.

A ešte niečo by ste o mne mohli vedieť, napríklad, že verím v zmenu. Aj takú zásadnú ako zmena človeka. Dokonca vo svojej viere zachádzam občas tak ďaleko, že dokonca si trúfam veriť v odpustenie všetkého, čo takej poriadnej zmene mohlo predchádzať.

Minulosť nás však neopúšťa. Ostáva minimálne v tých nešťastných spomienkach. A zavše i v srdci, kde čaká na svoje zmŕtvychvstanie.

Tak ako ona...

Volala sa tak všedne, úplne obyčajne. Zavše sme sa smiali, že vyšla z devätnásteho storočia, ale nebolo to len pre jej meno. Zámienok na to, aby sme si z nej mohli utáľovať, sa vždy našlo dosť. Niektoré vlastne ani vôbec neboli smiešne. Vlastne väčšina z nich.

Ani neviem, ako sa to začalo. A už vôbec neviem kedy. Nech si už na ňu skúšam spomenúť akokoľvek inak, skrátka to nejde. Pre nás bola proste stále vhodným terčom na vybíjanie našich frustrácií, sklamaní, rozčarovaní. Bola takou zárukou, že sme cool, že nech je to s nami akokoľvek, vždy sme na tom lepšie ako ona, hoci dnes je mi (nám?) jasné, že nech to s ňou a s jej postavením medzi nami bolo akokoľvek, bolo to tak aj, či najmä, pre nás.

Boli sme hnusní. Nech už sme na to mali akýkoľvek dôvod.

Chcela by som sa jej nejako ospravedlniť. Jej? No ako?

Chcela by som sa jej nejako ospravedlniť. Pred ňou. Pred inými. Pred sebou. No ako?

Viem, možno by som mala byť konkrétnejšia. Ale keď tá konkrétnosť tak bolí...

Dnes mňa, kedysi ju.

Ako vravím, boli sme hnusní.

Niekedy to bolo nevinné viac, inokedy menej. A niekedy vôbec.

Narážky. prezývky. Úškrny. Irónia. Sarkazmus. Cynizmus.

Úšklabky. Nevhodné poznámky. Výsmech. Izolovanie. Ohováranie. Prekrúcanie. Bohapusté lži.

Nikdy by ma nenapadlo, že to dôjde ešte ďalej. A že to budem mať na svedomí ja. Že nakoniec preberiem iniciatívu v jej ponižovaní, hoci spočiatku, naozaj v úplných zárodkoch jej verejného, no prehliadaného potupovania, mi jej bolo ľúto. Tak trochu. Ako sa však vraví, predposledný článok potravinového reťazca žerie ten posledný. To bol asi môj prípad.

A tak sme jej ubližovali.

A tak som jej ubližovala.

A raz to už nevydržala.

Našli ju doma. Poviem to presnejšie - našla ju jej mama. Vo vani.

Šla sa okúpať, no akosi pridlho nevychádzala. Jej mame to bolo podozrivé. Zaklopala. Žiadna reakcia. Zaklopala ráznejšie. Zase nič. Klepot sa zmenil na naliehavý. Neskôr na zúfalý. Nech však už jej mama vyklopávala akokoľvek mocne a neodbytne, nech už na ňu volala akokoľvek úpenlivo, ona už dvere nikdy neotvorila. Museli ich vypáčiť.

A našli ju. Vo vani. Vo vani naplnenej vodou, bublinkami... a jej krvou. Vlastne, všetko bolo od krvi - tá vaňa, tá voda, tie bublinky... ona...

Áno, bola mŕtva.

Zabila sa.

Alebo presnejšie - zabili sme ju.

Zabila som ju.

I keď žiletku si po žilách ťahala ona.

Keď sme sa to dozvedeli, bol všedný školský deň. Sedeli či ležali sme v laviciach, klasicky znudení a ospalí, sústredení na všetko možné i nemožné, plávajúci vo vlastných myšlienkach (tak ako jej mŕtve telo plávajúce vo vlastnej krvi - ach tie nešťastné asociácie).

Do triedy vstúpil triedny učiteľ. Tváril sa vážne, no nebola to tá prirodzená vážnosť, akú sme uňho poznali. Bola to skôr vážnosť sídliaca pri absolútnej beznádejnosti.

Povedal nám to.

Znelo to zvláštne. Neskutočne. Ako keby do nášho stereotypu vstúpil ktosi rovnako stereotypný a snažil sa nám nahovoriť, že v skutočnosti je rozprávkovou bytosťou a musí nám oznámiť smutný fakt o expanzii démonov priamo do našej triedy.

Všetkých nás to prekvapilo, šokovalo, zaboľelo. Ona sa zabila. Tá Ona, ktorú sme ešte včera, tak ako mnohé včerajšky pred tým včerajším, prezývali, prehliadali, netolerovali a mnohými inými spôsobmi strpčovali jej existenciu. Ale žeby až natoľko...?

Na pohrebe jej mama veľmi plakala. Tým veľmi myslím najvyššiu možnú hranicu veľmi. Plakala tak, že ju museli podpierať. Dovtedy som si myslela, že takto môžu plakať len ľudia vo filmoch. Vlastne aj samotná idea samovraždy mi pripadala filmová, nevhodná do bežného života. Celá situácia bola tak vážna, a pritom tak neskutočná, že dodnes ten deň vidím cez akýsi polopriehľadný závoj, tak akosi zahmlene - tak, ako si spomíname na nejasné sny.

Na pohreb prišlo mnoho ľudí. Naozaj neskutočné množstvo. A medzi nimi aj my. My, čo sme zaň vlastne boli zodpovední. Alebo mali byť.

pozorovala som ich. Chcela som vedieť, čo budú robiť, čo rozprávať, ako tá celá záležitosť zapôsobila na nich, či sa ich dotkla, či ich zranila.

V ten deň bola väčšina z nich ešte ako ja. Príliš otrásení a zmätení, aby vedeli, čo si majú myslieť.

Všetko si poriadne premysleli až v ďalších dňoch.

Vymysleli si úplne nové verzie našich spoločných príbehov smerujúcich až k Jej hrobu. Ťažko povedať, či vedome alebo podvedome, či spolu či osve, či sa takýmto spôsobom chceli brániť pred okolím alebo pred vlastným vnútrom, či chceli, aby ich novým zneniam verili iní, alebo či si chceli uveriť sami, ak si už teda neuverili.

Každopádne, všetko to zlé, za čo boli zodpovední osobne, si akosi odmysleli.

A potom už bolo treba len domyslieť, kto mohol byť na vine.

A tak si zrazu všetci zmysleli, že tým vinníkom som bola ja.

Bolo to zlé obdobie. Ponuré a smutné, vyplnené akousi beznádziejou. Jej mama riaditeľovi tvrdila, že dcéra chodila domov roztrasená, skleslá, že jej nechutilo jesť, že niekedy počula v noci jej vzlykot, že sa s ňou chcela rozprávať, no dcéra tvrdila, že je v poriadku, i keď bolo jasné, že nie je. Mama si aj myslela, že niekto ju šikanuje, „ale keď Ona o tom nevravela, čo som mala robiť?“

A pritom to vraj bolo také dobré dievča... Odkedy ich opustil otec, „och, pán riaditeľ, neverili by ste, čo si to moje dievča muselo vytrpieť“, pomáhala mame s domácnosťou, najprv s jednoduchšími, potom prakticky so všetkými prácami v dome aj okolo domu. Mama musela veľa a ťažko pracovať, aby mohla obe užiť, Ona ostávala často sama doma, ale „vôbec nefrlala, všetko porobila, och, taká to bola dobručká dcéra...!“

To všetko sme si vypočuli, kým sme sedeli v riaditeľni. My. Aj keď ja som sa už vtedy medzi nich nepočítala.

Zavolať si nás sem riaditeľ, pretože mama našla v jednom z dcériných školských zošitov na zadnej strane vypísané desiatky citátov či básničiek o smrti. Každá z nich bola doplnená desivými obrázkami čiernych anjelikov s neprirodzene tmavo ohraničenými očami a sklúčenými výrazmi v inak pekných tvárach. Z tých čiernych obrázkov, ktoré deprimovali už pri letmom pohľade, doslova sálala jej beznádej a bolesť. A tiež akési odhodlanie so všetkým skončovať.

Riaditeľ nikoho neobviňoval. Ani jej mama.

Chceli len vedieť, či nevieme, čo mohlo spôsobiť, že mala takéto myšlienky. Či sa o smrti zmieňovala aj skôr a tak.

Každý sa bál každého, každej jednej výpovede, pretože vinní sme boli všetci, a vinným nechcel byť nikto.

Vtedy prišli tie vynovené verzie.

Zo skutočných udalostí sa vytratila takmer všetka pravda, až na ten posledný deň...

Deň, keď som ju zabila.

Deň, keď sa mi začali vysmievať. Bolo mi jasné, že hoci ja ich nazývam my, oni ma do tohto slova nezačleňujú. Boli sme síce jedna partia, ale bolo to skôr zásluhou mojej neodbytnosti a schopnosti spraviť všetko preto, aby som ich nestratila, než skutočným kamarátstvom.

V tých posledných dňoch som už vážne nevedela, čo robiť. Vedela som, že moje dni medzi nimi sú zrátané. Nedokázala som sa zapájať do ich rozhovorov, rodičia ma nechceli púšťať na miesta, kde sa oni potulovali takmer každú noc, nepoznala som ľudí, ktorých tam spoznávali oni, moja podlízavosť im už nelichotila, len ich otravovala.

Ja som však o nich nechcela prísť.

Kedysi nás stmelovala najmä Ona. Tým, že k nám nepatrila. Lepšie povedané tým, že nepatrila nikde – že bola taká tichá, nevýrazná, ale pritom predsa len akási spokojná s tým, že taká je, neschopná brániť sa, no pokúšajúca sa tváriť, že my jej nemôžeme ublížiť, čím nás/ich ešte viac provokovala.

V poslednom čase im však nestála ani za to, aby jej ubližovali systematicky. Raz za čas sa na nej odreagovali, ale vlastne ich už ani nezaujímal. Bola pre nich len takou grotesknou postavičkou takmer osudovo určenou na úlohu čudáka, z ktorého sa predsa možno smiať. Ktovie, oni možno naozaj nevedeli, ako jej ubližujú. Ja však áno.

A v ten deň som sa náhle rozhodla, že ak si ich mám udržať, tak cez ňu.

Ako som spomenula, začali sa mi smiať. Že už som ako ona, že som taká a onaká, a že nie som taká, a že robím toto, a pritom každý robí hento...

Najprv som sa bezmocne krčila, nechala som výsmechy dopadať rovno na mňa, do mňa, ale potom som zrazu prižmurila oči a prudko sa vystrela. Ktosi sa zasmial, ale bol to nervózny smiech.

Takže som ako ona, zopakovala som ľadovo. Pod' sem! zrúkla som vzápätí jej smerom.

Zmätene na mňa pozrela a v jej pohľade bol zárodok veľkého strachu. No čo čumíš ako teľa, volala som znova, pod' sem!

Niektorí z nich boli prestrašení aspoň tak ako ona, iní boli v rozpakoch, ďalších začala táto hra zaujímať a s vyčkávacím pohľadom sledovali, čo sa bude diať.

Prišla. V rukách držala knihy a inštinktívne si ich tísila k hrudi. Snažila sa na mňa hľadieť čo najneutrálnejšie, akoby šlo medzi nami o bežný rozhovor, akoby som ju len trebárs kamarátsky požiadala o vreckovky a ona mi ich priniesla.

A vtedy som začala. Kruto, cynicky, nahnevane, veľmi nemilosrdne a v určitom zmysle až šialene som vravela strašné veci. Vravela som ich im, ale vravela som ich pred ňou. Nevie, dnes už naozaj neviem, ako som čohosi takého bola schopná.

Je to nula, praobyčajná nula, ktorá sa navyše snaží tváriť, akoby bola jednotkou, základnou jednotkou čohokoľvek, no je len nulou. Úplne obyčajnou, nadbytočnou, teda zbytočnou nulou, akých sú tu tisíce a aké pokojne nemusia byť.

To bol len začiatok.

Za zvyšok sa priveľmi hanbím.

Stála tam, zmätená a prestrašená, a aj oni boli takí, pretože zo mňa nehovorila obvyklá pubertálna hlúposť, ale čosi naozaj nebezpečné a nenávisťné.

Jeden z nich ma prerušil.

Už sklapni, čo si totálne mimo? oboril sa na mňa, ale čo z toho, keď väčšina tej nenávisti – k nim, k nej, k sebe – sa už zo mňa vyvalila vo forme tých strašných slov?

Nenávidela som ich. Veľmi. Kedysi som bola malým copatým dievčaťom šantiacim na lúkach a nosiacim všade svoju bábiku, a hoci takýto obraz môže pôsobiť ako strašné kliše, pre mňa tie na pohľad sentimentálne obrazy detstva naozaj predstavovali zdravé jadro môjho niekdajšieho života, ktorý by som veľmi rada obnovila, no už to nešlo. Už som bola ako oni, alebo som aspoň taká chcela byť, ale predsa len som bola iná. Tak veľmi som medzi nich chcela zapadnúť, tak veľmi som k nim chcela patriť, a tak sa mi to nedarilo, že sa tá všetka moja kľčovitosť a afektovaná snaha zmenila na obrovskú nenávisť a v ten deň som prvýkrát pochopila, že ich nenávidím, a že aj ju nenávidím, pretože sa nevie brániť, a pritom sa snaží tváriť, že sa brániť ani nemusí, že nie je dôvod, že nie sú také dôležité, aby si ich hlúpe poznámky pripúšťala k telu, a to som na nej nenávidela, pretože ja by som niečo také nedokázala, a pritom koľkokrát stačilo tak málo, aby som bola opustená a nepochopená ako ona. A nenávidela som seba, a keď som prišla domov, tak bezmocne som plakala, až som z toho prerážajúceho zúfalstva hryzla van-

kúš a predsavzala som si, že keď zajtra prídem do školy, pôjdem za ňou, ospravedlním sa jej, poviem jej, že som vlastne vravela o sebe, nie o nej, že ja som tá nula, a to všetko ešte horšie, že ja ju vlastne aj obdivujem, hoci ma zároveň aj desí, a že nie som ako oni, že som skôr ako ona, alebo by som aspoň mohla byť a predovšetkým, že je mi všetko veľmi, veľmi ľúto, a že trpím, veľmi trpím, uvedomujem si, že i ona kvôli nám veľa trpela, ale že odteraz to bude všetko inak, že ja budem iná, a na druhý deň bolo skutočne všetko inak, pretože Ona...

... už nebola.

Nikdy nezabudnem na pohľad jej mamy, ktorému som musela čeliť. Bol to pohľad smutný, vyčerpaný, skleslý, obviňujúci, zmorený – a pohľad na taký pohľad dráсал aspoň tak, ako ona sama v deň pohrebu: podopieraná z dvoch strán vo svojom trúčhlivom kčí a bezmocne sledujúca ako jej dcéra mizne v temných hĺbinách násilne roztvorenej zeme.

Bol tak neúprosne zúfalý a spravodlivý, až som zamdlela.

Nasledovalo mnoho liečení. Sedení. Psychoterapií. Zlé, zlé obdobie.

Bolo mi všetkého tak ľúto... Predovšetkým Jej. Mňa. Jej rodiny. Mojej rodiny.

Chvíľu – a tým myslím poriadne dlhú chvíľu – trvalo, kým som bola schopná vrátiť sa do normálneho života a cítiť sa i konať ako normálny človek.

Dnes som relatívne dospelá. Od tých čias ma delí niekoľko rokov a mnoho zážitkov, ktoré by teoreticky mohli prekryť tie staré, no všetci vieme, ako to je so spomienkami. Niekedy má moja myseľ taký silný zášklb a ja znova vidím a cítim tie udalosti tak, akoby sa ešte stále diali, akoby už neboli dávno pochované. I ju vtedy zavše vidím tak, ako by ešte bola, akoby nebola dávno pochovaná.

Vravím si, že je to za mnou. Že som už iný človek. I im som vlastne odpustila – svojím spôsobom. Videla som vtedy svet veľmi čiernobiely a všeobecne: dnes sa snažím neprehliadnuť ani ten najmenší a najnenápadnejší odtienok a vidieť veci, ľudí a udalosti detailnejšie.

Nič to však nemení na fakte, že občas sa celá zdesená budím z hrozných snov.

Mohla tu byť. A mohla byť šťastná a úspešná a dôležitá a milovaná... Mala som šancu snažiť sa, aby taká bola, kým tu ešte bola. No ja som ju zranila, zjazvila, zničila.

Chcem však, aby jej smrť mala zmysel, keď som už zmysel vzala jej životu. Robím všetko preto, aby netrpeli iní. Robím všetko preto, aby som sa správala k ľuďom ľudsky. Nie, nechcem týmto svojím dodatočným pokáním odčiniť svoj strašný hriech. Už zaň viem prijať zodpovednosť a to tak, aby som pritom zbytočne neodsudzovala ani iných, ani seba. Chcem však, aby bol svet lepším miestom. Chcem – a musím – robiť všetko preto, aby nikto neodchádzal z tohto sveta predčasne a dobrovoľne, aby sa z neho nikto necítil vyhostený.

3. miesto

Dominika Šimková

Live fast die young

Vstala som ako prvá, ale neotvorila som oči hneď. Počúvala som ticho v byte, či je hore ešte niekto, a až keď som usúdila, že asi nie, rozlepila som viečka spojené vrstvou zaschnutého make-upu a posadila som sa. Vedľa mňa na koberci spal Čipo a z úst mu trčala slamka. Oproti na gauči bola výstavne pohodená Linda a nemala na sebe nič, len strategicky umiestnený vankúšik. Dostala som chuť odfoťiť ju a dať jej fotku na internet, ale nakoniec som si to rozmyslela. Už to bol pre ňu dosť veľký trest, že bola sama sebou a že jej niekto na brucho niečím hneďým, pravdepodobne nutellou, napísal SOM RIADNA a vedľa toho kosoštvorec s čiarkou uprostred... Napriek tomu sa jej muselo uznať, že bola stále bezkonkurenčne najkrajšia. Hodvábne vlasy, pri korienkoch tmavšie a pri končekoch svetlejšie, lemovali tvárikku našej spiacej bábiky. Neodolala som dotknúť sa ich, keď som popri nej prechádzala do kúpeľne.

Vošla som, ako vždy som až na druhýkrát stlačila ten správny vypínač a zamkla som sa. Pohľad do zrkadla mi nepovedal nič nové, iba že si mám utrieť ľavé líce, lebo tam mám flák. Vedľa umývadla som mala už odväčera v igelitovom vrecku položenú zubnú kefku aj pastu. Strčila som kefku pod prúd studenej vody, ktorou som si pred chvíľou umyla tvár a vytlačila som na ňu tučnú bielu húsenicu z pastovej tuby. Dala som si kefku do úst, stiahla som si sukňu, pančuchy aj nohavičky, sadla som si na záchod, a tak som si umývala zuby.

Popritom som si ešte priložila prameň vlasov k nosu a nasávala som ich príjemnú cigaretovú vôňu. Myslela som na to, že má svoje výhody zobudiť sa po party ako prvý. A táto kúpeľňa sa mi páčila. Bola veľmi malá a tak domácky preplnená vecami. Na jednej z poličiek som uvidela dve gumené kačičky, ktoré museli mať najmenej päťdesiat rokov, také boli hrozné. Uteráky voňali avivážou. Na chvíľu som sa zamyslela, či je to vlastne byť, ale vedť to bolo aj tak jedno.

Presedela som tam asi polhodinu meditujúc a čudujúc sa, že sa mi nechce zvracať.

Počas toho som si spravila na pravom palci krvavý záder, ktorý som si strčila do úst a cmúľala som ho. Takto intelektuálne si žujúc prst som potichu vyšla z kúpeľne, kde na môj ranný zjav narazil ešte rannejší zjav Petra, môjho nového známeho z včerajšej noci. Obaja sme sa strhli, ja som si vytiahla z úst ten prst a on sa prestal škrabať na zadku. Zamumlal niečo ako meheme, čo som sa rozhodla považovať za prejav pozdravu a povedala som mu čav. Vo svojej poľutovaniahodnej škaredosti ma obišiel, zavrel sa v kúpeľni a na chvíľu tým ušetril tento svet pohľadu na tvár plnú vyrážok. Nebolo čo robiť, všetci boli ešte mŕtvi, tak som sa len tak ponevierala a zisťovala situáciu. prekročila som zopár fliaš, plastových pohárikov a salámový chlieb. V kuchyni nikto nebol, v spálni trčalo spod paplóna päť nôh a ostatné dvere boli zatvorené. A teraz čo?

Mohla som tam trochu poupratovať, ale na to som bola príliš rozmaznaná. Nebola som sama, kto tam spravil bodrel, nebudem

všetko robiť za nich. Jediné, čo sa vo mne prebudilo, bola akási morálna povinnosť prikryť Lindu, keď už pre nič iné, tak kvôli tomu, aby mi nemohla nadávať, že som bola hore ako prvá a nechala som ju tam tak ležať. Našla som deku, hnedú a zažmolkovanú. To sa však už zobudil aj Čipo, stále ležal na zemi s tou slamkou v ústach bez najmenej chuti zmeniť polohu a na svojom novom vymakanom mobile práve bez hanby zoomoval Lindine prsia. Čakala som vo dverách, kým urobí jeden záber, a potom som sa tvárila, že som práve vošla a som znechutená tým, čo vidím. Kopla som do Čipa a na Lindu som hodila deku. Pomrvila sa a spala ďalej.

Čipo si s profesionálnym výrazom prezeral spáchaný záber a ani sa nenamáhal reagovať na moju prítomnosť. Nakoľko som bola kompletne oblečená, momentálne som ho nemala čím zaujať. To som v podstate nemala ako ani hockedy inokedy, iba ak som povedala, dnes večer sa ide piť, alebo viem o super party, to sa hneď zaujímal, aj keď skôr o tú party ako o mňa. Mala som ho rada preto, lebo bol tak trochu ako ja. Mal všetko, čo chcel, a robil hlúposti len kvôli tomu, aby sa niečo dialo. Lebo sme mladí a treba si užívať život, pokým to ide, lebo budúcnosť je ďaleko a neoplatí sa na ňu myslieť, niečo sa už stane, čo my s tým teraz, opití a vygumovaní.

Peter vyšiel z kúpeľne a škriabal sa na hlave. On sa musí niekde škriabať? Akoby počul, čo som si pomyslela, prestal s tým. Nie však nadsť. Ako sa tak presunula jeho pozornosť na nás dvoch zobudených a šuchtal sa naším smerom, začalo ho svrbieť brucho. Hodil krátky sklamaný pohľad na Lindu. Pri svojom vzhľade asi často nenatrafil na živé a reálne nahé dievča a ja som mu dnes so svojim krátkym okamihom dobrosrdečnosti skazila jednu z tých zázračných príležitostí. Na chvíľu mi ho prišlo ľúto, ale potom som si uvedomila, že keď ho ľudia pozývajú k sebe na žúry, nemôže mať až taký krutý život. Tento pocit trval však len dovtedy, kým som nezaostrila na rodinnú fotografiu vedľa televízie. Boli tam mama, otec, Peter a spolužiak z môjho ročníka, ktorý ma sem dotiahol. Aha, takže jeho je byť. Chudák Peter, určite by sa oveľa radšej zobudil do teplého prázdneho domova, sadol si na svoj gauč a zahrál si nejakú videohru alebo čo. Ale ktovie, možno bol rád, že konečne niečo zažil

vo svojom nudnom živote. Netváril sa až na ten krátky sklamaný pohľad nijako.

No a potom s hrozne dlho nedialo vôbec nič. Rána po party sú stratené rána plné povaľovania sa, prepínania kanálov v telke, utekania k záchodovej mise alebo k inému odtoku, hmlistého spomínania na predošlý deň a pitia minerálky. Aspoň ja som to tak poznala, veľké nič po super noci v rôznych obmenách. Z izieb sa postupne vynárali tváre, unavené a zničené, so strapatými vlasmi, mumľali na pozdrav a poťahovali si tričko, ktoré mali na sebe odvčera. Akosi spontánne sme sa zhromažďovali v obývačke. Okrem Petra, Čipa, mňa a Spiacej krásavice sa tam ešte dostavili traja chalani zo spálne, Petrov brat s frajerkou, ktorí sa držiak okolo pása vyšuchtali z jeho izby a bývalá spolužiačka Dida, ktorá sa vyšuchtala ktovie odkiaľ a z úst jej trčala napoly vyfajčená cigareta, s ktorou ju Petrov brat okamžite poslal na balkón, nech nerobí ešte väčší smrad ako tam už je.

Rozmýšľala som nad tým, kedy pôjdem domov, o koľkej mi ide vlak a prečo nie sú, pre všetko na svete, dvd-čka s Harrym Potterom na polici usporiadané po poradí. Vtedy sa zobudila Linda, roztomilo zazívala a až o pár okamihov na to jej došlo, že nemá jediný kus svojho oblečenia. Kriticky sa zadívala pod deku, ochutnala nápis na svojom bruchu a potom začala zaostrovávať na ľudí v miestnosti.

„Nevideli ste moje veci?“ dostala zo seba svoju prvú dnešnú vetu, na čo vzápätí dodala: „Asi budem...“

A snáď ani netreba opisovať, čo nasledovalo, priamo v obývačke na pekný, príjemne béžový huňatý koberček. Pretože u Lindy platilo nepísané pravidlo, že keď už niečo, tak efektívne a aby si to všetci pamätali.

Vlak hrkotal. V odraze skla som videla svoje vlastné oči, ktoré akoby mi zrazu nepatrili, boli obrovské a páčili sa mi. Okolo utekali stromy a dedinky, všetko tak jesenne hnedo-žltó-červené, ale inak úplne rovnaké ako aj vždy. Slnko zmizlo z oblohy, svietilo inkognito kdesi za oblakmi, takže počasie vyzeralo byť úplne nanič. Pritiahla som si šatku až k nosu a striasla som sa od zimy, ktorú som nepociťovala. Natlačená v rohu so špinavým batohom na kolenách som si obzerala prázdne kupé a predstavovala som si, že jedného dňa tu stretnem niekoho naozaj zaujímavého. Otvorí dvere, spýta sa, či si smie prisadnúť a potom mi začne čosi rozprávať, nejakú príhodu, len tak, lebo bude zhovorčivý a ja mu budem sympatická a celé to bude hrozne milé. Čo sa, samozrejme, nikdy nestane.

Dlhá pomalá cesta domov.

Nemám rada cesty domov. Mám rada cesty do neznáma, cesty preč, aj keď idem len na druhý koniec ulice. Jednoducho ísť a niečo zažiť. Nie stále vracat' sa. V jednom kruhu. Nekonečne rovnako a nudne.

Na gauči ležala pravidelne sa nadvihujúca a klesajúca kopa, nazvime ten umelecký objekt môj mladší brat. Z rozkošne pootvorených úst mu vytekala slina s príbuzným DNA majú moje sliny a spájala rovnou čiarou jeho tvár s koženým povrchom jeho dočasnej postele. Tu som už neváhala ani sekundu, bežala som si po foťák a cvakla som si ďalší záber do mojej zbierky portrétov Denis ako ho nepoznáte, o ktorom nevie. Jedného dňa mu tie fotky darujem a on sa bude veľmi hanbiť, prípadne ma nejakou naštvie a ja to zverejním. Mám už dosť slušných záberov. Napríklad Denis spiaci so zadkom víťazoslávne vztýčeným do neba, Denis v ženských šatách (to keď prišli jeho kamaráti a netušiac, že ich dokumentujem, si mysleli, že bude zábava skúšať si moje veci), Denis obliaty omáčkou a moja najobľúbenejšia s pôsobivým názvom Denisova priamka, kde sa nachádza citlivo zachytená línia vyrážok na špičke nosa, medzi obočím a uprostred čela tak dokonale presná, že som ju vo photoshope dokázala spojiť úsečkou.

Keď začal mrnčať, radšej som ho ponechala jeho dobrodružným snom a išla som snívať svoje vlastné sny na hornú priečku poschodovej postele. Na vankúši som si našla odkaz načmáraný na kriklavo ružovom lepiacom papieriku: Želmíra, máš povysávať. Nevolám sa Želmíra. Moji retardovaní známi ma tak volajú a odkedy na to prišiel môj brat, volá ma tak tiež. Vzala som si z nášho spoločného stola pero, čím som nechtiac spôsobila menší zosuv rôznych objektov, preškrtila som seba, napísala som nad to Denisovo meno a prelepila som papierik na jeho vankúš. Len nech pekne maká. Aj tak to určite naši kázali urobiť jemu a on nadobudol pocit, že len kvôli tomu, že som pritom nebola, môže meniť pravidlá. Ach, drahý brat, akoby sme sa už nejaký ten čas nepoznali. Vyštverala som sa teda hore a zaľahla spánkom spravidlo unavených.

Do triedy som dorazila ako posledná a svojou prítomnosťou som skompletizovala našu svätú štvorku obývajúcu tradičné ulievačské zadné lavice pod oknami. Vtrhla som priamo do víru hlbkej filozofickej úvahy našich chalanov.

„... tak keď ty sa vždy začneš vyzliekať, keď si ožratá, čo my s tým? My sme nadržané prasatá, ktorý normálny chlap by ti

schmatol sveter a nasilu ti ho navliekol naspäť?“ vysvetľoval Hanobijca Linde, pričom Čipo oduševnene prikyvoval a ona si len podopierala peknú hlavičku a sústredene naňho žmurkala. Hanobijca dostal svoju prezývku preto, lebo asi tak pred pol rokom zbil svoju frajerku, čo sa volala Hanka. Viete, ani ja by som si nemyslela, že je to tak hrozne cool, keby som len to pekelné stvorenie nepoznala. Verte mi, ak je na svete niekto, kto potrebuje päť do svojho vzácneho ksichtu, bola to ona. Čo sa týkalo Čipa, jeho prezývka vznikla z jeho priezviska (Čipovský, ha-ha) a Linda žiadnu nepotrebovala, ona bola prezývka sama o sebe.

Začala sa obhajovať, že dobrý kamarát nenechá kamaráta robiť hlúpe veci, nech je už akokoľvek nadržaný, na čo Čipo argumentoval svetoznámu múdrosťou, že dobrý kamarát nenechá robiť kamaráta hlúpe veci samého. Linda sa ho celkom logicky spýtala, prečo sa teda nezačne vyzliekať spolu s ňou a až po piatich sekundách si uvedomila, čo vlastne vyslovila. Čipo to pochopil ako výzvu a Hanobijca sa k nemu s nadšením pripojil, že by bolo fajn vidieť už konečne Lindine prsia aj naživo. Bol to pre nás až zázrak, že ich ešte nevidel, lebo úprimne, tie už videl snád každý. Niežeby som Lindu nemala rada, ale jej povest' hovorila za všetko. Bola jedným z príkladov detí šťastne rozvedených rodičov, ktorí obaja znovuobjavili prvú lásku a čaro života, a len tak si medzi sebou posúvali dieťa, veď už je veľké. Linde to len vyhovovalo. Okrem toho, že teraz mala všetko dvakrát, bolo až smiešne jednoduché pred oboma rodičmi hrať sladučkú dcérku, pričom po nociach mohla s čistým svedomím vymetať krčmy a strhávať zo seba oblečenie.

Akurát vo chvíli, keď sa debata uberala nebezpečným smerom, konkrétne prečo Linda Čipovi nechce dať, aj tak to robí s hocikým, a prečo je Čipo taký necitlivý (namiesto slova, ktoré vyslovila Linda, použijem náhradné slovo) bocian, vošla do dverí ako samotná spása zabraňujúca hroziacemu ozbrojenému konfliktu učiteľka. Buchta bola jedným z ľudí, ktorých sme si aj napriek milučkým bacuľatým líčkam a farebným tričkám s obrázkami zvieratiek nechceli rozhnevať, preto celá trieda zmĺkla, postavila sa a jediný zvuk, ktorý v tom depresívnom priestore zaznel, bol zvuk ceruzky dopadajúcej na gumolín z našich končín, keďže Linda do Čipa na znak toho, že tento krát to vážne prehnal, hodila prvú vec, čo jej prišla pod ruku. Buchta na nás zazrela a opovržlivo pokrútila hlavou, keďže my dve sme celkom nápadne zadržovali dych, Čipo sa škriabal na zasiahnutom mieste a Hanobijca sa nohou načahoval za ceruzkou, čím sme narušali dokonalý klúd panujúci všade navôkol. Akoby môj operátor čakal len na tú jedinou napätú chvíľu ticha, aby mi sms správou oznámil, že mám možnosť získať ďalší skvelý a výhodný paušál. Viac Buchte nebolo treba. Spojilo sa jej divoké obočie, poklepala ukazovákom na katedru a ja som poslušne cupitala k nej s mobilom v ruke. Koľko ich už len zbytočne stretol tento smutný osud!

Samozrejme, ja nie som z tých študentov, s ktorými sa smú učiteľky len tak z voľnej chvíle a pre kompenzáciu nedostatočného pocitu moci vo svojom osobnom živote zahrávať. Zákerne som sa cez veľkú prestávku, kedy si väčšina učiteľov chodievala zapáliť, prikradla k jej kabinetu, postavila som Hanobijcu s Čipom na stráž a bez akýchkoľvek výčitiek svedomia som sa tam vlámala. Vzhľadom na to, že Buchta chronicky zabúda zamykať, to nebolo vôbec ťažké. Ona mala povest' mrchy a odcudzovačky osobných vecí, jej kabinet mal zase povest' vždy otvorených dverí pre tých, ktorí majú dost' odvahy a chcú svoje veci späť.

Vošla som teda do strašieho hniezda a rozhliadla sa po sta-

rých zarámovaných a päťdesiatročných skrinách. Nakoniec mi padol do oka písací stolík so zásuvkami. Akurát som otvárala najvrchnejšiu z nich, v ktorej sa črtali iba nejaké tie knihy a napoly zjedený salámový rožok, keď som si všimla, že sa na mňa spod stola pozerajú dve veľké modré oči. Strhla som sa a potom som od samého šoku zamrzla v napoly naklonenej polohe s jednou rukou na úchytke zásuvky. Prečo sa, preboha, niekto skrýva v učiteľskom kabinete pod stolom?! Ten človek krčiaci sa tam v polohe kľbko vrhal podobne šokované pohľady striedavo na mňa a na moju ruku - sliedičku, a potom sa odrazu rozosmial. A mne to v tej chvíli došlo. Ďalšia obeť dnešného Buchtinho vyčíňania, ktorá si prišla po to, čo jej patrí. Chudáčik, musel sa vystrašiť, že sa Buchta po niečo vrátila a v panike zaliezol pod stôl. Treba to robiť premyslene a brať so sebou pomocný tím presne tak, ako to robím ja. A tak som sa rozosmiala tiež.

Chvíľu sme sa tam na sebe navzájom pohodovo smiali, potom som si spomenula, že mi ubieha čas, nasadila som vážnu tvár a spýtala som sa ho, či nevie, kde sú mobily. Povedal, že tretia zásuvka odhora. Boli tam. Poviem vám, tá mala riadnu zbierku. Až som sa čudovala, že sa na ňu ešte nikto neprišiel sťažovať. Také typy, aký som mala ja, tam mala dokonca tri. Našťastie som rýchlo zistila, ktorý je môj, podľa rozmazanej fotky kohosi prostredníka na pozadí. Na jednom žúre mi raz niekto vzal mobil, lebo mi nejako anonymne potreboval naznačiť, čo si o mne myslí, no a ja som si tam tú fotku nechala, lebo mi to prichodilo ako celkom dobrý umelecký záber. Tomu chalanovi som sa poďakovala a pochválila som mu tričko. Mal na ňom zhúlený banán v havajskej sukničke a pod ním nápis dancing banana. To by bola ďalšia dobrá prezývka pre Hanobijcu. Dancing banana. Keby ste ho niekedy uvideli tancovať, pochopili by ste.

Práve, keď som si naňho spomenula, objavil sa medzi dverami so slovami, že Buchte končí cigareta. Pri zmienke o cigarete sa mi zamarilo, že v prvej zásuvke som zahliadla okrem iného aj ešte zabalenú škatuľku. Schmatla som ju a hodila som ju Hanobijcovi. Síce sa už tri dni a asi dvadsiaty ôsmy raz pokúšal prestať, vedela som, že do konca týždňa zase začne a aspoň za to nebude musieť tenoraz trpieť jeho vreckové. Niečo za niečo, Buchta.

Oznámila som vlamačovi č. 2, že by sme mali vypadnúť, ale on len pokrútil hlavou, že on tam ešte chvíľu ostane. Čo je to zač? Snád som sa v ňom nemýlila a nie je to tajný Buchtin fetišista, ktorého som svojou prítomnosťou vyrušila pri vykonávaní čohosi nekalého a úchylného. Brrrr.

A tak si bežal Hanobijca zapáliť na chalanské záchody, ja som získala naspäť svoj mobil, Čipo na tabuľu napísal o Linde neslušnú vetu a Linda mu vylepila facku so slovami, že toto ešte oľutuje.

Školský výlet. Stojím pred polozhrdzaveným autobusom. Z jednej strany je pri mne položená mamina tigrovaná cestovná taška a z druhej strany stojí moja rodina, ktorá ktovie prečo cítila potrebu sa so mnou pred trojdňovým výletom do hôr rozlúčiť. Brat, vyskytujúci sa najbližšie pri mojej zaťatej ľavej pästi, sa vyšciera ako pásomnica v zadku a ja mám chuť mu jednu vraziť. Včera som bola nútená dať mu celú desinu, lebo ma načapal pri zašívaní ploskačky do vankúša a keby som ho nepodplatila, povedal by to našim.

K rodinnej idylke naplnenej láskou sa pridáva príchod ďalšieho autobusu a celej B triedy s Buchtou na čele. Naozaj neviem, čím som si zaslúžila tento výlet, ten dozor na ňom a tú spoločnosť. Běčkári sú totiž ľudia, ako to povedať citlivo, telesne na o niečo nižšej vývojovej úrovni ako rozumovo. Vedľa Buchty

sa ako druhý najvyšší vedúci skupiny zaostalých omylov prírody nesie chalan z kabinetu spod stola, má na sebe super tričko s dvoma rozprávajúcimi sa jablkami (Ahoj jablko. Ahoj.), čo mu aj tak nijako nepomáha, lebo v mojich očiach klesol prihlboko svojou príbuznosťou k B-čke a podozrením z fetišizmu Buchty. Mám chuť začať spriesvitnievať až sa zrazu úplne stratím a potom utečiem.

Z dverí autobusu č. 1 sa vyklonila Linda a na celé parkovisko vykričala: „Tak už pod', želmíra!“ Okrem môjho začervenania sa a rôzne rozmiestnených výbuchov smiechu to spôsobilo v mojej triede aj vznik novej piesne na moju počesť. Mala len tri slová a znela: Žela, želka, želmíííra! Aby som zabránila akémukoľvek ďalšiemu dramatickému rozvoju situácie, chopila som sa cestovnej tašky, pozdravila som rodičov, kopla som Denisa do členka a nastúpila som do kovového prepravného prostriedku do pekiel na kolesách. Čiže do toho autobusu.

„Čo tak skleslo?“ oslovila ma telocvikárka a v nádeji, že to snád' na mojej tvári vyvolá úsmev, dodala: „Tri dni nemusíš ísť do školy!“

Toľká výhra. Potlačila som predstavu, ako do nej strkám, keď sa nebezpečne nakláňa ponad zábradlie príznačne vysokej vyhliačky a celé to vyzerá ako nešťastná náhoda a pokračovala som dnu do voza. Linda mi mávala z miesta, ktoré pre nás dve obsadila, dostatočne vzdialeného od chalanov. Ešte stále sa s Čipom nebavila. Akurát tam rozoberali, prečo namiesto B-čky nevzali radšej C-čku. Nie som si istá, podľa čoho nás v prváku rozdelili, ale určite na to použili nejaké špeciálne schopnosti, pretože nás takmer presne odhadli. A, to boli jednoznační alkoholici, B bola banda debilov, C čistí feťáci. Česť výnimkám. Asi sa báli na výlete to príliš kombinovať.

Sofia sa nás spýtala, či sme videli toho Buchtinho syna. Celé blízke okolie odpočívajúce náš rozhovor sa najprv mnohohlasne zhrozilo, že tá milo pôsobiaca zákerná potvora má potomka, a potom sa nalepili na okno, aby sa pozreli, kam smeruje Sofiin prst. Vraj nečakala, že niečo, čo splodila Buchta, môže byť také sexi, a ja som sa zhrozila po druhýkrát, pretože ukazovala presne na chalana z kabinetu. Vlastne nebolo až také prekvapujúce, že je to jej syn. Vysvetľovalo to jeho prítomnosť v kabinete (aj keď, prečo sedel pod stolom?) a aj tie jeho tričká – Buchta na nich večne mala tie svoje zvieratká a on ovocie. Žeby rodinná úchylka? Lenže ja som sa mu priamo pred očami vlámala do pracovne jeho mamy a ukradla som jej cigarety. A ja že horšie to už byť nemôže.

Ale áno, mohlo. Nastala celodenná túra plná neustáleho stúpania, občasných prehánok a takmer žiadnych oddychových časov. Vliekla som sa na samom konci skupiny podopierajúc Hanobijcu, ktorý v sebe napriek tomu, že ledva dýchal, našiel energiu na to, aby sa celú dobu sťažoval na čosi v zmysle, že takéto týranie je určite nezákonné. Okrem toho, že mi začínal liezť na nervy, mi už stihol zjesť moju desiatu. Vtedy sa vedľa mňa z hmlы vynoril Buchtin syn a začal na mňa skúšať vábne techniky s obočím. Rovno som sa ho spýtala, či ma prišiel vydierať a čo chce za to, aby ma neprezradil mame, ak to teda už neurobil. Začal sa smiať, že on si prišiel len pokecať, lebo s tými hlupákmi z maminej triedy sa to nedá, on totiž ani nie je z našej školy a nikoho tu nepozná, ale to je dobrý nápad vydierať ma. Nezmohla som sa na inú reakciu ako na zlostné zavrčanie. potom Buchtin syn zmenil tému na Hanobijcove dredy. Je dobré mať kamaráta s dredmi, keď už nemáte o čom, rozoberať dredy je vždy fajn. Lenže Hanobijca nevládal s dychom, vychádzali z neho už

iba nadávky opakujúce sa v rôznom poradí, tak to Buchtin syn nakoniec vzdal a odišiel obťažovať kohosi iného.

Večer nás všetkých posadili do lanovky a zviezli sme sa nadol. Hanobijca sa rozčuľoval, či by nebolo rozumnejšie vyviezť sa hore a dolu schádzať pešo, tak som mu agresívne prikázala, nech už je konečne ticho a on na čas naozaj zmlkol.

Celá dráma vyvrcholila dolu na počiatočnom nástupišti lanovky, kde Linda s využitím svojich najhlbších hlasivkových schopností skríkla na Čipa, že je obyčajný prelietavý bocian (opäť som použila náhradné slová). Pohoršila tým značnú časť turistov, či už jej rozumeli alebo nie. Jednoducho to bolo vážne nahlas. To celé by ani tak nevadilo, veď podobných trapasov už bolo nebyť toho otravného učiteľského zboru disponujúceho potrebou hneď všetko riešiť. Linda sa musela pred všetkými ospravedlniť, a to bola pre ňu posledná kvapka.

Ak by som nikdy v živote nechcela zažiť niekoho pomstu, tak to bola tá Lindina. Toto rozkošné dievčatko s perleťovými vlasami, veľkými očkami farby rozjasnenej oblohy a tváričkou malej bohyně vedelo byť k svojim nepriateľom také nechutné prasa, až sa mi o tom zle hovorí. No ale keď už som začala – vkradla sa k Čipovi na izbu a hodila mu do tašky použitý tampón. Potom použila ešte jeden a ten mu uložila pod paplón ako taký milostný list. Úbožiak Čipo. Ale tak mu treba. Veľmi dobre pozná Lindin spôsob čisto organickej odplaty, veď sme predsa partia a vieme toho o sebe niekedy viac ako by sme naozaj chceli, a aj tak ju vyprovokoval.

V noci sa konečne otvorila prvá fľaša. Boli sme unavení na smrť, ale ako ktosi veľmi správne poznamenal, treba dodržiavať pitný režim. Samozrejme, väčšina osadenstva sa skoncentrovala u nás na izbe, lebo bolo všeobecne známe, že máme chľast. Kto býva s Múdrou Bajou, čiže tento krát sme to boli my, vždy niečo má. Baja je jednoznačný miláčik každého učiteľa, vždy pripravená jednotkárka a podobne, preto je tým posledným človekom, pri ktorom by im napadlo prezeráť mu batoh. Ona bola náš oficiálny hlavný pašovateľ číslo jedna a kvôli tomu taktiež aj náš miláčik.

Predsa len som však precenila svoje sily. Ani nie po pol hodine štartu veľkej party som už zarezávala uprostred postele. Ráno mi Linda povedala, že som sa tam začala majetnícky rozťahovať, preto si tam už nikto nemohol ani len poriadne sadnúť, a hneď na to môj spánok odštartoval vlnu zívania a únavy, všetci sa odšuchtali k sebe a ja som teda nakoniec aj tak o nič neprišla. Možno akurát o zhnusené výkriky, ktoré sa jej zdalo, že začula kdesi z Čipových končín. Preto sme sa rozhodli, že si to vynahradíme dnešným táborákom.

„Hej, želmíra,“ prikradol sa mi ktosi niekedy okolo obeda za chrbát a oslovil ma profesionálne stíšeným hlasom tajného agenta. Bol to Buchtin syn, medzičasom známy ako Ovocinár, pre tento deň v tričku s ananásom v okuliaroch.

„Nie som želmíra,“ zavrčala som a on mi stále od chrbta zvodne šepkal do uška, tak blízko, až mi jeho dych jemne odvieval ofinu. Tuším si dal na túto príležitosť mentolový cukrík.

„A kto teda si?“

„Niekto, kto sa s tebou nemá chuť rozprávať.“

„Tak to je smola. Pôjdem si teda pohovoriť s mamou. Veď vieš, o mobiloch, o cigaretách a tak.“

„Čo chceš?“ obrátila som sa k nemu čelom a nechtiac som mu pritom stúpila na nohu. Nenamáhala som sa ospravedlňovať, iba som naňho hádzala vražedné pohľady, ktoré, dúfam, že naozaj, vyzerali vražedne a nie nejako postihnuto.

„No, počul som, že niečo máte.“

„Každý vie, že niečo máme.“ Lebo tie kravy jednoducho nevedia byť ticho. Ako sa to mohlo doniesť až k Ovocinárovi?

„Tak sa so mnou podelíte a to je celé.“

„Tak to so mnou pôjdeš kúpiť zásoby, lebo všetci sa chcú deliť.“

A ako sme sa tak zakrádali z miniatúrnych horských potravín do chatky s fľašami napchanými pod bundami, pomyslela som si, že Ovocinár nie je nakoniec taký zlý ako som predpokladala.

Vytiahla som ruku z kôpky zvratkov a v duchu som sa zapri-sahávala, že na toho, kto mi ju tam naaranžoval, pošlem Lindu. A keď už je reč o nej, ležali s Čipom v sladkom objatí hneď vedľa mňa, Linda dokonca v tričku a nohavičkách, čo bol vážne nezvyk. Včera som začula niečo z ich rozhovoru, čosi ako prečo sa do mňa musíš stále navázať, Čipo? Lebo ty dobre vieš, že ťa chcem, no radšej budeš s hocijakým náhodným hajzlom ako so mnou. A to ma štve, že o mne vieš, že ťa mám rád a chápeš. Tak. Ale to som nevedela... Povzdychla som si nad tým, ako to budú po zobudení všetko ľutovať a išla som si do spoločných kúpeľní umyť ruku. Natrafila som tam na Hanobijcu s obrázkom na čele, ktorý sa pri pohľade na mňa rozosmial.

„Čo je?“

„Nieкто ti nakreslil fúzy.“ Takže Sofiin gang skupiny dievčat s ceruzkami na oči nás opäť oboch dostal.

„A ty máš na čele bociana.“

„Tá dnešná mládež už vôbec nie je originálna.“

Svorne sme si začali drhnúť tváre toaletným papierom, vodou a mydlom, keď sa zrazu vo dverách objavil Ovocinár s okrúhlymi ceruzkovými okuliarmi a jazvou na čele v tvare blesku. To v nás vyvolalo taký záchvat smiechu, že najbližších desať minút sme absolútne neboli schopní pokračovať v očiste. potom sme mu vysvetlili, na čom sa tak dobre bavíme a začal drhnúť spolu s nami. Medzitým mi pripomenul, ako som mu včera celú noc vykladala, že som sa v ňom veľmi mýlila a že jeho trička sú super, na čo som si vôbec nespomínala. Dnes mal na sebe tričko s jahodou, ktorá vyzerala ako prostitútku. Priplichčila sa k nám ešte Sofia, ktorú očividne zradil vlastný gang, lebo mala nakreslené pehy a veľký nápis SEX na čele. Sťažovala sa, že jej je zle a že dnešnú cestu domov snáď ani neprežije.

Jej predpoveď sa takmer naplnila. Linda s Čipom boli buď stále opití alebo sa mali naozaj radi, lebo sa k sebe túlili na opačnej strane autobusu. Hanobijca sa práve cez ich sedadlo nakláňal po balík čipsov, keď ktosi nahlas vydesene vykrikoval a následne na to sa stalo veľa vecí naraz. Autobus prudko zmenil smer, Hanobijcu to hodilo do uličky, rozkričali sa už úplne všetci, ktovie prečo nieкто zvraskol slovo dudlík, bolo počuť trúbenie a ako v spomalenom zábere som videla rútiť sa náš autobus do jarku a pomaly pomaličky sa prevracať, aj keď v skutočnosti sa to dialo asi veľmi rýchlo. Posledné, na čo si pamätám, je jeleň, ktorý stojí uprostred cesty, zvodne na mňa žmurká a hovorí: „Zavolaj!“ No nie som si tým na sto percent istá.

Z našej triedy sme v nemocnici ostali desiat plus Ovocinár, telocvikárka a ešte jedna učiteľka, ktorá mala na výlete dozor a spolu s telocvikárkou preleteli predným oknom. Autobusár bol na mieste mŕtvy. My ostatní, duchom aj telesne mladí, sme sa z toho vykrútili iba s rôznymi zlomeninami, odreninami, pomliaždeninami, otrasmi mozgu a jedným zlomeným nechtom.

Ten zlomený necht, to bol Hanobijca letiaci voľným pádom do uličky, čo bolo viac-menej nepochopiteľné, ale bolo to naozaj tak. Ten šťastlivec je predurčený na život bez zranení. Keď

bol ešte úplne maličký, vypadol z tretieho poschodia paneláku na trávnik, prevrátil sa na brucho a spokojne si po štyroch liezol ďalej. Poslala som ho teda do obchodu kúpiť farebné fixky, aby sme si mohli kresliť po zasadovaných končatinách. Každý sme nakreslili niečo každému. Ovocinár prejavil svoj umelecký talent srdiečkom na mojej ruke a keď ho dokreslil, čo bolo po troch sekundách, hodil na mňa smrteľne vážny pohľad, aby som si veľmi dobre uvedomila, čo to znamená. Pri tomto akte balenia si nás všimla Sofia a keď Ovocinár odišiel, mala na to asi milión poznámok. dopadla z nás živých najhoršie, mala v sadre celú pravú nohu, ľavé zápästie a na krk jej dali čosi hrubé a biele, kvôli čomu nemohla takmer nijako pohnúť hlavou.

Čipo sa predviedol ako dokonalý priateľ. Každý deň bol pri Linde, začal ju oslovovať zlatko a dokonca jej doniesol bonboniéru, ktorú sme jej celú zjedli, keď zaspala. Mne zase Ovocinár nosil rôzne druhy ovocia a vždy im nakreslil nejakú tvár. Prvých päťkrát ma to dokonca aj rozosmialo.

Postupne nás jedného po druhom prepúšťali, až nakoniec prišiel rad aj na mňa. Práve som to stihla na autobusárov pohreb, kam nás povinne zavliekli namiesto vyučovania. Okrem spolužiakov som tam nikoho nepoznala a celkom som nechápala, čo tam robím, lebo, popravde, som si nezapamätala, ako ten človek vyzeral. Počas pohrebu za mnou doliezol Ovocinár a dosť nevhodne vzhľadom na situáciu sa ma spýtal, či s ním nepôjdem niekedy von. A že v tých nohaviciach mám pekný zadok. A že ak s ním nepôjdem, zájde sa porozprávať s mamou, čo mal byť asi efektný vtíp s podtónom vyhrážky na koniec, ale akosi mu to nevyšlo.

Vyhovorila som sa, že už niečo mám, čo bola v podstate tak napoly aj pravda. Dupočula som sa, že u Petrovho brata sa koná ďalšia akcia a hoci ma tam nikto nepozval, vedela som, že som tam vítaná vždy. Na to sa Ovocinár začal vykrúcať, že to predsa nemusí byť hneď, on počká, kým budem mať čas. Odvrkla som mu, že je otravný, namyslený a Buchta ma aj bez toho, aby som jedného dňa dala jej synovi kopačky, nemá veľmi v láske. To ho urazilo a za príznačne smútočnej skladby dychovej skupiny odpochoďoval preč uličkou medzi hrobmi.

Keď som dorazila k Petrovmu bratovi, od šoku ma takmer z dvanásťcentimetrových lodičiek zrazilo na zem. V kuchyni za stolom sedel môj vlastný mladší brat a pokúšal sa otvoriť zákerne zapečatenú plechovku s pivom. Keď som sa začala rozčuľovať, čo to má znamenať, povedal len: „Žela, kľud.“ a následne na to sa s tým pivom obliat. Vysvitlo, že on a Peter sú akousi šialenou zhodou okolností spolužiaci a obaja sme sa ocitli na tej istej party. Stála som teda pred ťažkým výberom. Dnes by som síce mohla získať cenné zábery do mojej zbierky Denisových momentiek, no keď sa navzájom uvidíme v alkoholovom delíriu so svojimi známymi, môže nás to ťažko poznamenať na celý zvyšok života. Rozhodla som sa, že mi to za to nestojí a vypadla som odtiaľ. A aby som nenechala len tak prepadnúť načatý večer, zavolala som Hanobijcovi, že čokoľvek dnes v noci podniká, idem s ním.

Ktovie, či to bol dobrý nápad. Zavolala som mu totiž na poslednú chvíľu práve v okamihu, keď auto s jeho kamarátmi štartovalo a chystalo sa z podzemného parkoviska vyraziť na koncert. Plne obsadené auto, podotýkam. Dohodli sme sa, že ma vyzdvihnú pri parku. Čakala som tam pod hororovo blikajúcou lampou omotanou pavučinami s efektne naaranžovaným pavúkom uprostred. Nemala som ďaleko od nervového zrútenia, hlavne keď si ma všimol opitý bezdomovec na druhej strane cesty, začal na mňa vykrikovať čosi v zmysle, že by bol hriech nepretiahnuť ma a už len čakal, kedy okolo prejdú dva kamióny, aby sa za mnou mohol rozbehnúť a zre-

alizovať to. Zvažovala som všetky možnosti svojej obrany, úteku, prípadne volania o pomoc, keď pri mne konečne zabrzdilo auto a takmer toho starého úchylna zrazilo. Otvorili sa dvere, vyvalil sa odtiaľ oblak dymu a ruka, ktorá na mňa mávala. Nastúpiť tam bolo ako sadnúť do popolníka kombinovaného s pisoárom, ale vždy lepšie ako sa stať obeťou príjemného znásilnenia pod hviezdami.

Z nášho privysokého počtu cestujúcich akosi automaticky vyplynulo, že niekto musí ísť v kufri. Za obeť padol najvyčudnutejší a zároveň najzhúlenejší člen skupiny, ktorý bol tak mimo, že tam dokonca vliezol dobrovoľne. Keď sme ho po pol hodine cesty vytiahli, najprv otyčkoval vodičovi tenisky a potom nás začal s plačom na kolenách prosiť, nech ho tam už nezatvárame. Mal šťastie, lebo sme už boli na konečnej. Ostatní išli dnu a ja som ho oprela na zem o stenu, že vraj aj tak nemám topánky na koncert. O ďalšiu pol hodinu som už topánky mala. Nejaká baba si práve kúpila nové tenisky a nestihla si ich medzi obchodom a koncertom hodiť domov, tak mi požičala svoje staré. Strčila som svoje lodičky chlapcovi z kufra do vaku a odviekla som ho k baru zapiť jeho nedávnu klaustrofobickú traumou. Dva poháriky a bol ako rybička. Som majster terapeut.

Po chvíli mi úplne prestal venovať pozornosť. Naplno ho zaujala červenovlasá slečna, ktorá po ňom celkom zjavne išla, tak som jej ho nechala napospas a vhodila som sa medzi tancujúcich ľudí. Ani mi tak veľmi nevadilo, že do mňa z každej strany niekto kopal a strkal, dokým mi nevrátili priamo do nosa a nespustili tým červenú fontánu krvi na moju bledomodrú blúzku. Držiac sa za nos som sa ledva vymotala z masy a hľadala som únikový východ z toho pekla. Okrem iných bolestí som mala pocit, že moja zasadovaná ruka je opäť zlomená.

V tom zúboženom dobitom stave som narazila na Hanobijcu, ktorý ma zhrozene vyvedol von, oprel ma presne na to isté miesto, kam som ja predtým odložila chlapca z kufra a povedal, že tam mám počkať, on mi na to niečo donesie. O päť minút bol naspäť aj s fľašou vodky. Zdôverila som sa mu, že som skôr dúfala v toaletný papier, lebo vreckovky, s ktorými som si utierala krv, mi už pomaly dochádzali, ale aj toto sa dá prežiť. Vzal mi jednu vreckovku, urobil z nej dva šulce a vopchal mi ich do oboch nosných dierok, takže som musela začať dýchať ústami. Potom sa ku mne naklonil s pokusom pobožkať ma, čím ma takmer zadusil. Keď som začala vydesene lapať po dychu, tak nás to rozosmialo, až sme sa s plačom zvalili na zem a ja som musela z nosa vybrať šulce, aby som vládala s dychom, takže mi všetka krv stekala do úst a bolo mi to jedno. Akurát vyšiel von vyhadzovač, aby si zapálil. Prekrížil si ruky na prsiach, krútil hlavou a uškŕňal sa nad nami. Dorazili sme fľašu a vrátili sme sa dnu.

Asi okolo jednej v noci mi zrušilo zábavu dievča, ktoré mi požičalo tenisky, lebo už išlo domov a chcelo ich späť. Vtedy som už bola značne niekde inde, tak som jej len otrčila nohy, nech mi ich vyzuje sama, lebo mašličky na šnúrkach mi nijako nechcú dať žiadny zmysel. Pýtala sa ma, čo sa stalo, keď som celá od krvi, ale ja som len hodila rukou a naplo ma, tak sa radšej vzdialila. Naboso som sa pokúšala nájsť chlapca z kufra, lebo mal moje lodičky, ale asi ho zase niekam zavreli, lebo sa mi ho za svet nedarilo objaviť. Namiesto toho opäť dokvitol Hanobijca, že aj on už ide a môžem ísť s ním, pokiaľ nemám kde prespať. Nejak výrazne sa mi o jeho slovách nechcelo uvažovať, jednoducho som sa vliekla tým smerom, ktorým išiel on. Na parkovisku čakala vysoká postava opretá o strieborné auto. Hanobijca sa mi toho človeka snažil predstaviť. Nasadla som do auta s hlavou na jeho pleci a upadla do kómy.

Ráno som sa zobudila na koberci s Hanobijcovou rukou spôsobne prehodenou cez hrudník a takým tlakom na močový mechúr ako už dávno nie. Drgla som do Hanobijcu, aby som ho zobudila, a uvedomila som si, že on už hore je.

„Kde to máš ruku?“ osopila som sa naňho namiesto pozdravu na dobré ráno. náhlym použitím svojich hlasiviek som zistila, že ešte aj hrdlo ma spolu s celým zvyškom tela nenormálne bolí.

„Na zemi,“ zamrmlal.

„To sú moje kozy.“

„To máš za jedno.“

Striasla som ho zo seba a vybrala som sa urýchlene hľadať záchod. Podľa schodiska a výhľadu na ulicu som usúdila, že som v dome. V dome, s jedinou kúpeľňou, ktorá bola práve obsadená niekým s akútnou hnačkou, lebo keď som tam zaklopala, ubolene zaskučal, že to bude ešte nadhlo. Zrazu mi padli do oka okrasné kríky v zadnej záhradke. Viac mi nebolo treba vidieť, situácia bola príliš vážna. Rozbehla som sa von a ledva som to stihla.

Akurát som v požičaných šľapkách spokojne vychádzala spoza kríkov a zapravovala sa, keď som si všimla postavu stojacu pri vchode do domu. Naozaj neviem, či si Hanobijca náročky vyberá takých kamarátov alebo je to len náhoda, že všetci jeho známí okrem Čipa majú zásadne vlasy po pleciah a dlhšie. Konkrétne tento jeho kamoš ich mal až po pás a povievali mu v rannom vánku lesknúc sa na prvých svetelných lúčoch ako supermodelke pripravenej na fotenie plážových momentiek. Preniesla som sa nad trápnosť okamihu a spýtala som sa ho, kto je. Dozvedela som sa, že včera sme sa zoznamovali pri aute, on je Fredy a pamätá si, že ja som Želmíra. V duchu som od zlosti zavrčala. To meno mu určite povedal Hanobijca.

Prijala som jeho pozvanie na toasty a čaj. Zasadli sme do ich kuchyne za stôl spolu s Hanobijcom a Fredyho mamou ako veľká šťastná rodinka. Jeho mama bola nezvyčajne milá a ponúkla mi svoje veci na prezlečenie, aby som takto nemusela ísť pred rodičov a spôsobiť im malý infarkt. Neskôr sa k idylickým raňajkám pridala aj človek z kúpeľne, čo bol na moje prekvapenie chlapec z kufra. Dotrepal sa do kuchyne v mojich lodičkách celý vykoľajený z toho, čo za poklad našiel v batohu. Keď uvidel, ako som pri pohľade naňho z toľkého módného šoku aj zabudla žuť, asi sa mu čosi vyjasnilo, lebo celý očervenel a vyzul sa. Pýtali sme sa ho, či si pamätá včerašie uväznenie v kufri. Pre zmenu ozelenel a chvíľu uvažoval, že sa vráti do kúpeľne za záchodovou misou, nakoniec ho to však prešlo a dal si s nami toast.

Fredy nás po raňajkách zaviezol domov. Bol pre mňa nezvyk ísť autom, väčšinou moje návraty sprevádzala samota a hromadná doprava. Sedela som na zadnom sedadle a čisto kvôli tomu, aby som okolie netrýznila svojím dychom, žula som žuvačku. Mala som oblečené kvietkované šaty Fredyho mamy a cítila som sa v nich ako dieťa kvetov. Vložil ma ako poslednú hneď pred vchodom a vypol motor, že sa môžem bežať hore prezliecť a hneď mu aj tie šaty vrátiť. Práve som išla načrieť do najhlbších hĺbín kabelky a vyložiť odtiaľ kľúče, keď som si všimla, že pri našom vchode už jeden loviaci obyvateľ môjho paneláku stojí. Denis si ohmatával celé telo a krútil hlavou, kde len môžu byť. Ukončila som jeho trápenie a odomkla som. Hneď ako na mňa otočil svoju roztomilú rozbitú tváričku, vedela som, koľká bije.

„Žela, ja som sa včera po prvýkrát v živote opil. Ja mám totálne okno. Fuj, a je mi zle,“ povedal hrdo. Nevedela som, či sa mu mám začať posmievať, alebo mu doplniť jeho praktickú skúsenosť s alkoholom karhavou teoretickou prednáškou zodpovednej staršej sestry. Niekedy môže byť super, keď sa mladší súrode-

nec vyberie v stopách staršieho, no určite nie, pokiaľ som tým starším súrodencom ja. Pre radosť rodičov by do dospelosti aspoň jednému z nás mohol v hlave ostať dostatočný počet mozgových buniek potrebný na prijatie na výšku. V silnej morálnej dileme som teda neurobila ani jedno a radšej som si ho cvakla. A zblahoželala som mu k veľkému životnému kroku.

V byte som na seba navliekla veľký kus trička na spanie so zajačikom a kraťasy a utekala som za Fredym. Až vonku som si uvedomila, že som zabudla na šaty. Aby pochopil, čo sa deje, chytila som sa za hlavu a zacúvala som nazad. Na druhýkrát som to už našťastie zvládla a ako som tak hádzala kvietkované šaty na sedadlo spolujazdca, pozval ma na rande. A ešte mi povedal, že ako sa tak nakláňam, vidí v mojom výstrihu úplne všetko. V momente som sa narovнала a plnou silou som vrazila hlavou do strechy auta, čo spustilo z môjho nosa ďalšiu lavínu. Čudovala som sa, že ako Hanobijcov kamarát s možnosťou informovať sa o mojej zložitej zvedavosti (a možno to spôsobila aj náhla strata krvi) s rande súhlasila.

Hore vo svojej izbe som zapla počítač, zatiaľ čo Denis sa zvíjal v posteli a skuvíňal, že ho bolí hlava. Hneď, ako Linda uvidela, že som online, napísala mi správu. Neverila by si, aký je Čipo v posteli drak. Takže áno. Vrelá vďaka za informáciu. Ďakujem ti, Linda, že odteraz zakaždým, keď sa pozriem na svojho kamaráta, spomeniem si, aký je v posteli drak.

Len mi, prosím, nezačni opisovať podrobnosti. Prosím, len to nie.

Začala. Neváhala som a okamžite som to celé vypla. Prečo majú niektorí ľudia takú extrémnu potrebu zdôverovať sa? Radšej som sa odsuchtala do obývačky pred televíziu a nechala som si vymývať mozog nereálnymi scénami nezmyselných seriálov a reklamami na tie najkvalitnejšie veci. Mám vo svojom živote obdobia, kedy ma posadne pocit, že hocičo je lepšie ako myslieť.

„Všetko najlepšie, Želmíra,“ povedal Hanobijca s rukou ochrannársky prehodenou cez moje plecia.

„Tak vďaka.“

„Aký je to pocit byť konečne dospelá?“ spýtal sa ma Čipo natlačený na mne z druhej strany.

„Vôbec žiadny.“

„Celý život je na hovno,“ povedala Linda a rozplakala sa.

Svätá štvorka sediaci v jednej veľkej posteli sledujúca fantastickosť nekonečne zaujímavej bielej steny, utápajúca sa vo svojich malých nepodstatných depresiách, ktoré snád' jedného dňa prehrmí a my budeme mať opäť na chvíľu krásne klamlivý pocit, že sme šťastní.

„Veď to, že ti dva dni meškajú, ešte nič neznamená,“ poznamenal Čipo. N to Linda vyštartovala z postele a zvraskla na nás, či už konečne budeme piť alebo tu budeme sedieť ako skupinka bocianov a priteplene sa k sebe túliť. Plačúcemu dievčaťu tesne pred nervovým zrútením sa jakživ nikto neodvážil odporovať. Ani sme sa neobťažovali brať si poháre, každý sme si vzali jednu fľašu a skrčili sme sa s ňou do svojho vlastného osamelého kúta. Nie vždy všetko vychádza tak, ako by to malo byť.

Tak ako to nevyšlo Ovocinárovi, ktorý sa ešte občas zastavil v škole za Buchtou a na chodbách na mňa vrhal pohľady ako na masového vraha batoliat. Alebo tak ako to nevyšlo mne s Fredym, ktorý, ako sa ukázalo, toho síce o mne vedel dosť, lenže myslel si, že ma bude môcť zmeniť. Po štyroch mesiacoch som sa s ním uprostred námestia primerane hystericky rozišla a moja zvučná facka na jeho líci spôsobila, že všetky prítomné holuby vzlietli ako pri apokalypse a urobili si koliesko okolo

lipy slobody. Linda zase umierala od strachu, lebo si spočítala tabletky a zistila, že tri sú navyše. No a Hanobijcovho kamaráta včera na smrť dobila skupina nikto nevie koho, snažili sa nám nahovoriť, že polícia to vyšetruje a všetci dobre vieme, že aj tak nikto na nič nepríde.

Mala som na sebe tričko, čo som dostala od Lindy na narodeniny. vyrobila mi ho sama. V podstate to bolo iba obyčajné biele tričko, na ktoré čiernou fixkou napísala PARTY HARD, ale mne sa zo všetkých mojich tričiek páčilo najviac. Keď som už mala krv zriedenú primeraným množstvom alkoholu, po štyroch som za ňou doliezla, aby som sa jej s tým zdôverila. S absolútne apatickým výrazom na tvári mi odvetila, že nie je za čo, a potom spustila nekonečný monológ o tom, ako mi úprimne želá všetko najlepšie, lebo ja si to zaslúžim, lebo ja som najúžasnejší človek, lebo život je sviňa, bla, bla, bla. Prerušil ju až príchod ďalších ľudí. Stíchla, dala si zopár veľkých glgov a s privretými očami sa pustila do tichého plaču. Ja som sa postavila, aby som išla pozdraviť príchodiacich, pričom sa mi do cesty staval snád' všetok nábytok a prahy dverí. Natrafila som na Čipa a poslala som ho za Lindou. Zamrmlal čosi o decku, potkol sa o stoličku a rozčapil sa na plávajúcu podlahu.

Pôvodne sme chceli urobiť veľkú oslavu. Opiť sa v byte Čipových starých rodičov, potom vyraziť do ulíc a celú noc tam robiť bordel. Dopadlo to tak, že sme v byte úplne skysli, nikto nemal náladu na nič, povalovali sme sa po zemi, po kusoch nábytku a po sebe navzájom a sťažovali sme sa na všetko zlé a nespravodlivé. Zrazu si niekto všimol, že so mnou niečo nie je v poriadku a ja som zažila svoju prvú vyhliadkovú jazdu v sanitke spojenú s príjemne omladzujúcou procedúrou výplachu žalúdka. Dokonalý narodeninový darčekový zájazd.

V nemocnici mi prideliťi spolubývajúceho. Inak by sa to vraj nemalo miešať, teda chlapci s dievčatami, ale majú nedostatočný počet izieb. A tiež do neho práve strkali vysávaciu hadičku, aspoň si budeme mať čo povedať. Obrátil ku mne tvár a ja som mala zrazu pocit, že celý môj život smeroval presne do tohto bodu, kedy sa na seba budeme pozeráť a budem si takmer istá, že už nič viac na svete nepotrebujem. Aj napriek tomu, že namiesto motýľov som mala v žalúdku silné bolesti.

Vtedy mi zapíjala sms-ka. Linda mi asi s päťdesiatimi výkričníkmi napísala, že to dostala, a to sa musí okamžite zapíť. celkom od veci a nahlas som sa rozosmiala a bolo mi jedno, že to príšerne bolí. Depresie boli preč a ja som sa tešila na ďalšiu nezapamätateľnú noc. A ďalšie ťažké hmlisté ráno. A tak stále dookola. Party hard forever.

1. miesto

Miroslava Kul'ková

Jednorožce u nás

„Héj, Tony, ta dze ši bul? Uš ci i pivo ocepľelo,“ ziape na mňa Feri spoza stola.

Krčma Kalypso sa uchechtne. Možno nie celé Kalypso, ale Džon, Pišta, Vinco, Majk a Ďuri určite. Moja partia. Stretávame sa tu každý deň. Pravidelnejšie sa niektorí neukážu ani doma.

Ja som pre nich dačo ako intelektuálna autorita a objekt posmechu v jednom. Dakedy dávno som absolvoval štyri semestre na výške a odvtedy sa to so mnou tiahne. A ešte mám psa, čo nosí oblečky. Stále im vravím, že to kvôli sestre, ale veľmi to nepomáha.

„Bola tu Ninka. Čakal som s ňou na jej mamu.“ Margerita sa zloží vedľa mojej stoličky. Jazyk vyvalí von, guľaté brucho sa jej rýchlo nadvihuje a klesá. Ona je jediná, kto so mnou v to starom dome nakoniec zostal. Škoda iba, že jej moja sestra, keď tu ešte bývala, dala také debilné meno. Mohli ju brať vážnejšie a mne sa menej smiať. Keď sme ju našli, sestra práve žrala tie zahraničné filmy so sexi ženami v krátkych šatách a s dlhými cigaretami v prstoch, ktoré stále popíjali nejaké farebné gebuziny. Teraz už býva v meste, ale raz za čas sa tu ešte zastaví a nechá mi svoju malú. A preto som rád. Ninka je fajn.

Kývnem na Cilu. Vie, čo mi má doniesť.

Chlapi sa bavia o nejakých amerických seriáloch, čo dnes pozerali a ja zatiaľ na poprávku exnem zvetrané pivo, čo mi tradične objednali. Potom sa obrátim na Džona a delikátne, aby ma ostatní veľmi nepočuli, sa ho spýtam, či má ešte stále toho koňa.

„Frajera? Hej.“

„A nepožičal by si mi ho na jednu noc?“

„Tony, ta že až tak sam ši, to sem nevedzel.“

„Džon, ty úchyl. Pre Ninku som dačo vymyslel. Stále len o Maj litl Pony rozpráva a o jednorožcoch, taká nejaká nová móda teraz. Ta som jej povedal, že jeden aj u nás v dedine je a že jej ho ukážem, keď chce.“

„Ale šak žiadny jednokožec u nás neni.“

„Jednorožec, Džon.“

„Ten určite tiž ne. Iba keby Šaleny Juzek z horneho konca mal. Same chujoviny ma po dvore.“

„No, ja viem, že tu taký nie je. To sú iba také, ako sa hovorí, fantastické zvery. Magické. Ale malá sa tak strašne potešila. Tak ma napadlo, že reku Džon má koňa, požičiam, z papiera spravím roh a gumičkou mu dám na čelo. Ninka má len päť, ona na to nepríde. A bude sa jej to páčiť. Vieš, akú mám na tú malú slabosť.“

Džon dopije tretie pivo a tretí rum a oči sa mu rozsvietia. „Už znam! Take jakšik prekvapenie chceš urobiť! Take dzivadlo!“ Tleskne mozolnatými rukami veľkými ako lopaty a radostne nimi mädlí. „Juj, ta dobre. Dohodneme še na podrobnosciach. Urobime pre ňu fanatickeho zvera.“

***

„A tak mu hovorim: ´Sluchaj tu, ja še nenecham za nos cahac.´ Pod krk som ho chycil a priznal še ku všetkemu!“

„Ta Džon, tvoje historky su furt najlepšie. Pojdz, pozvam ce na ďalšie poldeci.“

„Nene, už som mal das šesc. Musim ist. Dadze som mal ist.“

„Dze by si šol. Tu si daj ešte jedno. No, aha, slivečka aka šumna.“

„No ale to už naozaj posledna.“

„Džon, toten tvoj koň sa vysral pred karčmou. Chodz si ho zober het a vyčisci tote hovna.“

„Do zadku! Koň! Šak ja som mal byc už dávno v ľeše!“

***

„Tony! Tony! Prepač. Prepač mi. Ja som zapomnul,“ kričí na mňa zadychčaný Džon už od cesty.

„Ujo Jano! My sme videli jednorožca!“ nadšene hlási ninka, poskakuje na malých nožičkách a tlieska rúčkami.

Nechápem, čo ten Džon teraz vyvádza. Aspoň, že už Frajerovi stihol dať dole roh.

„Ale... Tony, šak vy sce nemohli vidieť jednorožca.“

„Videli! Videli! A je krásny!“ Ninka radostne doskacká ku Frajerovi a hladká mu nohy. Vyššie nedosiahne. Margerita sa šuchce okolo nej a obtiera sa o ňu červeným minisvetrom.

„Ujo Jano, aj ty ho chceš vidieť? Chceš, aby sa s ním tvoj koník skamarátil? Ale už ho nestihneš, už tam nie je. Išiel preč, vieš?“

Džon sa nechápavo škrabe na hlave. „Ale vy sce ho nemohli vidieť.“

Začínam byť poriadne našťvaný. Malej sa to páčilo, teraz som jej obľúbený ujo a tento tu všetko pokazí. Odtiahnem ho na stranu. „Džon, čo preboha robíš?“

„Tony, ja som še dajak zapomnul v karčme a Frajer tam bol celý čas priviazany. nemohol byc v ľeše. Nemohol, chapeš?“

„Ale my sme videli koňa s jedným rohom. Stal pri starom posede. Ne sice, kde sme sa dohodli, ale bol tam.“

„Ale to nebul Frajer.“ Džon nasadí jeden z presvedčivých pohľadov, ktoré trénuje kvôli žene. Takýto dobrý sa mu ešte asi nikdy nepodaril.

„No dobre. Ale keď to nebol Frajer, čo to bolo?“

Pokrúti červenou tvárou a pokrčí plecami.

„Tony. A co kedz... co kedz tu naozaj mame jednorožce,“ zašepká. Tvári sa presne ako Ninka, keď sa dozvedela, že darčeky nosí Ježiško, ktorý je neviditeľný.

***

„Možno že je naš ľes magicky.“

„Cicho, Džon. Nevieš, že na zver musíš isc pocichu?“ Feri je poľovník.

Džon ide preto, že je z toho nadšený. Pre väčšinu ostatných chlapov som odvčera ešte väčší objekt posmeškov, ako doteraz. Že neviem rozoznať srnca od koňa. Vyslali preto Fera, ktorý nechodí do kostola a neverí ani na mikrovlnky, nech im potom povie. Okrem toho mu futbal netrhá žili tak, ako ostatným, ktorí nešli hlavne preto, že v krčme dávajú priamy prenos Ligy majstrov.

Predierame sa pomedzi hraby a borovice. Margerita mi dychčí pri nohách.

„Mušel ši cahac toteho psa so sebu? Šak ma aspoň dvacec roky. Calý ľes už muši znac, že idzeme.“ Je starý a skúsený poľovník. Má doma dve steny plné lebiek a trofejí.

„Hej. Margerita je moja rodina. Ide so mnou všade,“ odvrknem. Džon sa na chvíľu oprie o strom. Logne si z ploskačky. „Myšliš, že mi aj splni dajake želanie? Jak zlatá rybka?“

„Ššš,“ priložím si prst na ústa a oboch ich drgnem. Fera silnejšie, za Margeritu. „Už sme tu.“

Skrčíme sa a číhame za kríkom. Džon zase vytiahne kovovú fľašku a nechá ju kolovať. Domáca, dobre píše. Potichu si ju podávame, až kým sa prázdna nevráti do jeho rúk. Z hustého krovia pod starým posedom pomaly vyjde pochudnutý koň s malým rožkom na čele. Feri aj Džon vyvalia oči. Ja sa usmejem. Cítim sa ako víťaz.

Jednorozec sa pokojne pasie a pohadzuje chvostom. No, na obrázkoch, čo mi ukazovala malá, sú tie zvery také... krajšie. Tento nie je ani biely, ani žiarivý, ani ten roh nemá bohvieaký. Iba taký rožtek. Šťastie, že malá má len päť rokov a ešte aj bolo šero.

„To neni možné. Musime ho chycic a ohmatac, inak neuverim,“ šepká mi Feri a Džon si pretiera oči.

„Dobre, ale jak? Nemáme nič so sebou.“

„Tu pozeraj, nakrešlím ci to. Ty pojdzeš tu, ja z boku a Džon tu. Prinucime ho zisk až k dzedzine. Tam pod ľesom mam lana schovane.“

„Ja tu, či dze?“

„Sustredzme še! Ešče raz. Tony sem, Džon, ty dobre pozeraj, ty tu.“

„Tvoja suka nam všeco posere.“

S Ferim dvihneme hlavu z rozbabranej hlíny a neveríme svojim očiam. Vybrala sa rovno cez lúčku k nášmu magickému zverovi. Suverénne si to mieri k jeho papuli. Žiadne kľučky alebo zakrádanie. ten pes je už lovecky celkom sprostý!

Margerita príde až k jeho nozdrám. Oňuchávajú sa. Potom začne môj pes veselo vrtieť chvostom a jednorozec jej oblizne hlavu. Fero neveriacky krúti hlavou. „Šak to neni divé zviera. on vobec neni plachý. Hraje sa s tvojou sukou!“ Stiahne si z hlavy poľovnícky klobúk a škrabe sa v spotených sivých vlasoch.

Džon si odgrgne a vytiahne ďalšiu ploskačku. „Napime še na to, chlopi, bo daco take svet nevidzel.“ Všetci si odchlipneme, a keď znovu pozrieme na lúku, konský a psí zadok nám akurát miznú v kroví.

„Do riti! Margerita! Margerita, vráť sa!“ Rozbehneme sa cez čistinu, Džon zaostáva, lebo šrubuje vrchnák. Začínáme sa predierať cez šípky, malinčie a podobné kriaky. Za nami sa ozve žuchnutie. „Do zadku, potkol som še o daco. Ceče mi z nosu kref.“

Vrátíme sa pár krokov naspäť a dvihneme ho zo zeme. Je ako vreca zemiakov. „Chlopi, bežce, bežce za ňima, ja še vracim sam pomaly domu.“ Pomedzi crčiacu krv sa mu začína aj čkať.

Fero sa rozhladne a nakoniec vzdychne: „Nema to zmysel. Je už veľká cma, nevidzel by som na stopy. A tebe sameho nemožme nechac isc, lebo dadze zaspíš a dozajtra na tebe porastu huby.“

„Ale Margerita! Nenechám ju tu! Margerita! Kde si? Margerita!“

„Tony, sluchaj me. V takej cme ju v hustom ľese nenajdzeš. Rano še s tebu vracim. Jednorozce nejedza psy, ne?“

Feri je starý a skúsený poľovník. A vyzerá ako môj nebožký otec. Daro, nedá sa ho nepočúvnuť.

Džon si pod nos tlačí špinavý rukáv a ja ho podopieram z druhej strany, lebo stále o dačo zakopáva. Vraciame sa. Bojím sa o ňu. Jednorozec hore dole, ale čo moja suka! „A keby sme

ju prišli hľadať s baterkami? Odnesieme toho tu a vrátíme sa.“

„Ta co ši. Psa s baterku v ľese nenajdzeš. To skorej on tebe najdze. Spravny pes še furt vraci po tvojich stopach.“ Potľapká ma po pleci. Potichu, len s Džonovým híkaním sa dovlečieme až k ceste do dediny.

„Zajtra ho chycime. Budzeme v telke, chlopi. My, naš jednorozec a magicky ľes. Ľudze maju take radzi, ne, Tony? Radzi počuju, že čarovne veci dadze naozaj su.“

„Asi hej. Myslím, že sa to dobre predáva.“

„A kedz je taky čarovny, splni mi želanie. Ne jedno, rovno tri!“

Džonovi už prestala tiecť krv a po chodníku kráča skoro rovno. Mädlí si ruky. S Ferim začnú rozoberať, aká by mala byť zajtrajšia taktika, keď pred modrou bráničkou prvého domu uvidím sedieť Margeritu.

„Starká moja!“ Skloním sa k nej a ona ma láskyplne olíže. Uľavilo sa mi, veľmi sa mi uľavilo. Krátko zabreše, na to sa zdvihne a nonšalantne vcupká do dvora.

„Chlapi! Videli ste to? Videli ste, kam vošla?“

***

„Ruky hore, zlodeji!“ Zakričí Juzek a mieri na nás hlavňou malorážky. Oslepilo nás, keď pred chvíľou zapálil v maštali svetlo, a preto žmuríme s dlaňami pred tvárou. Moja Margerita stojí medzi prednými nohami malého sivého jednorozca a obidvaja vyzerajú spokojne.

„Juzek, čakaj, čakaj...“

„Čo tu robíte? Ha? Čo ste mi chceli spraviť? Ja vás poznám, vy štangasti z Kalypsa. Celé dni len chlastáte a vysmievate sa mi. Viem ako mi hovoríte za mojím chrbtom. Magor Juzek, Šaleny Juzek... No? Prečo ste sa teda vkradli na pozemok Šaleneho Juzeka?“

„Ne, ne, my sme nič nechceli ukradnuc. Do zadku, daj dole totu pušku. Šak mi ne sme zlodzeje.“

Margerita zabreše. Všetci sa otočíme. Jednorozec jej akurát veľkým jazykom olizuj károvaný oblečok. Juzek akoby si až teraz všimol svoju pušku. Sklopí pušku. „Čo to je?“

„To je môj pes. Suka vlastne. Margerita. Dnes v lese sa zoznámila s týmto jednorozcom.“

„Rudom.“

„Rudom. Keď sme sa vracali, zabešla do tvojho dvora, tak sme šli po ňu.“

„Skamarátili sa?“ Čumí na tých dvoch. Pušku oprie o stenu maštale. My traja ju pozorne sledujeme a vydýchame si. „Nebola nabitá,“ zahundre a skloní sa k zverom. pOhladká Margeritu. „To som rád, to som rád. Bol taký osamelý odkedy sme sem prišli. Vlastne vždy,“ mumle si.

„Juzek, skade máš, preboha, jednorozca?“

„Je to iba koň. Narodil sa na jednom ranči, ale mal anomáliu. Tento rožtek. Ostatné kone ho nevzali medzi seba, ani matka ho nechcela křmiť, preto veľmi nevyrástol. Bol som veterinár. Rudolfa mi bolo ľúto.“

„Taže neni magicky? Iba vadny koň?“

Juzek ich nevniíma. Hladká Ruda a čosi mu šušká do ucha. Starká mu líže chlpatú kožu nad topánkou. Chlapi vyzerajú byť sklamaní. Prekrížia ruky a pozerajú naňho skoro nazlostene.

„Cala zahada je vyriešena. Amalia dajaka, ne jednorozec. Nič slavne. Žadne želania nebudu.“

Starý veterinár na nich ani nepozrie. Koník zaerdží, on sa zasmee a znova mu čosi hovorí. „Pozrice naňho, na Magora Juzeka.

S koňom še rozpravia jak b to bul člověk. S vadnym koňom. Čisty debil," škodoradostne zapárajú, ale on sa neotáča.

„Ani nam neodpoveda. Asi sebe myslí, že je daco vecej jak my, co šaľeny Juzek? Lebo on zachránil koňa takeho magora jak i on. Podzme radši. Podzme a vypime daco.“ Pri dverách sa zastavia. „Tony, ty nejdzeš?“

Pokrútim hlavou.

„Ta še ošaľ i ty!“

Chvíľu ešte počuť dupot ich bagančí a rinčanie plechu, keď skopnú kontajner. To spravil určite Džon. Feri predsa nikdy neuveril ani na internet.

Nechápu to. Vôbec to nechápu.

Nevedia, že Margerita skrýva pod hnedou srstou lesklé rybacie šupiny. Nikto to nevie. Na prvý pohľad ich nevidno. Netušia, že keď som ju pred veľa rokmi našiel, tiež bola neduživé šteňa. A že sa s ňou tiež každý deň rozprávam.

Stanem si vedľa Juzeka a položím dlaň na teplý Rudov bok. Veterinár sa strhne a prezrie si ma. Chvíľu sa na seba dívame a z očí odhadujeme. Potom sa krátko usmeje a prikývne. Viem, že to vo mne spoznal tiež.

2. miesto Silvia Budayová

Slnko zájde, nebo zostane

Nočné smeny patrili v zásade vždy k tým najhorším. O šiestej ráno, keď som pred ošumelou budovou fabriky v treskúcej novembrovej zime fajčila prvú cigaretu, z hlavy mi postupne vyprchávali posledné temné nočné myšlienky. V diaľke nad obzorom trčala malá kaplnka na vysokom kopci a okolo mňa sa v hmle jedna za druhou vynárali ďalšie budovy patriace k priemyselnému parku. Trkotala som zubami rovnako ako ďalší kolegovia v umastených modrých montérkach, ale cigareta musí byť. Pýtam sa, čo mi bolo útechou v tomto svete plnom hlučných strojov vyrábajúcich kovové výlisky, bavlnených rukavíc, v ktorých sa mi vždy potili ruky a prísneho dohľadu kvalítárov. Možno existuje jednoduchá odpoveď. Že som v tom nebola sama a rovnako ako ja, aj ostatní kolegovia fajčiari úpenlivo čakali na prestávku, ruky sa im potili rovnako ako mne a spolu so mnou si v jedálni počas obeda rozkladali obedáre s paštétou, cibuľou a chlebom a napchávali sa až do prasknutia. Ale podme pekne poporiadku.

Bola som pevne rozhodnutá, že sa to nikdy nedozvie. Prezentovať sa s takouto prácou pred človekom, ako je on, mi pripadalo ponížujúce. Bude lepšie aj naďalej hrať rolu mladej krásnej ženy, ktorá túži po sláve a úspechu a robí všetko pre to, aby sa jej sen stal skutočnosťou.

***

Po mnohých neúspešných pokusoch niekam sa dostať a niečo znamenať, som sa musela bezpodmienečne zorientovať a predovšetkým pochopiť, že na to, aby som mala pred menom titul NIEKTO, som ešte skutočne primladá. Moja mladosť mi vždy pripadala ako určitý hendikep, ktorý predstavoval rôzne obmedzenia, či už spoločenské, intelektuálne alebo profesionálne. Vždy som z duše nenávidela vety našich starých mám a otcov, ktoré hovorili o tom, aká je mladosť krásna a koľko máme my mladí možností. Už len z princípu.

Vravel mi to aj on. Hneď od začiatku. Bez akýchkoľvek prikrášlení a pozlátok, do ktorých túto pravdu mohol zaobaliť, mi dával najavo, že je múdrejší a skúsenejší ako ja. Schopný a sebaistý. A ja som len dieťa. Áno, bol to škorpión.

Nič okrem pravidelných nedeľných obedov v kruhu rodiny, mi azda neurobilo takú radosť, ako keď som predala svoj prvý obraz. Olej na plátne o rozmeroch päťdesiat krát päťdesiat centimetrov, technika impasto, cena dvadsaťpäť eur. Bývala som vtedy v neznámom meste plnom anonymných vzťahov, o ktorých som dúfala, že sa jedného dňa prehĺbia. Ak sa správne pamätám, bolo to presne rok po tom, čo som úspešne zvládla formalitu, ktorej jednoduchým a určitým synonymom bola maturita. Moja garsónka bola vlhká, nachádzala sa v suteréne a zo všetkých kútov vždy v noci vyliezali drobné čierne potvory, ktoré nepríjemne bzučali. Každý mesiac vždy deň pred pätnástym, mi majiteľ neúnavne klopkal na dvere dovtedy, kým som mu rozospatá v župane otvorila a odovzdala mu polovicu svojej výplaty.

Práve v deň, kedy som s veľkou igelitovou taškou vystupovala z autobusu a blížila sa k obchodnému domu, aby som sa pokúsila

predať svoj prvý obraz, mi v kabelke zavibroval mobil. 13.15. Do stručnej sms správy mi napísal jedinú vetu, ktorá bola v podstate otázkou. PRECO SI ODISLA? Odpísala som lenivo a rezervovane. Ako vždy, keď mi napísal. A vtedy som ešte netušila, ako trpké to budem ľutovať. Nasledujúce dni. A roky. A možno ešte aj omnoho dlhšie.

Sedemnáštročný chalanisko, o ktorom som sa dozvedela, že si práve vymaľoval svoju izbu na oranžovo, sa teda stal mojím prvým kupcom, hoci som tomu neverila. Vzal si obraz, podal mi peniaze a zmizol za najbližším rohom. A ja som s úsmevom na tvári zamierila do potravín, aby som si nakúpila a uvarila niečo dobré na večeru. V svojej garsónke. V tej, ktorá bola prázdna a nikdy ma v nej nikto nečakal. Okrem mojich malých čiernych nepriateľov.

Zvykla som žiť zatvorená vo svojej samote, obklopená svojimi knihami, olejovými farbami, prázdnyimi plátnami a množstvom ceruzkou počmáraných skicárov. Veľa prázdnych jesenných popoludní som strávila na priedomí a v duchu sa snažila rozpomenúť na vôňu škoricových koláčikov mojej mamy, ktoré zvykne piecť každé Vianoce. Na tú vôňu sa nedá zabudnúť, rovnako ako na vôňu vína, cesnakových hriankov počas zimných večerov, keď za oknami padal sneh alebo na vôňu ovocných žuvačiek z môjho detstva.

Práca prevádzkarky luxusnej reštaurácie, ktorú som dostala v tomto meste, ma utvrdila v myšlienke, že aj napriek svojej mladosti nemôžem pochybovať o svojich kvalitách.

Spôsob, akým sme sa spoznali, je kuriózný. On bol bohatý zákazník a ja som bola servírka. Ako človek mi prekážal. V iných ohľadoch nie, pretože myšlienka na to, že je to predovšetkým chlap, mi ani nepreblesla hlavou. Keď si ma dostatočne poprezeral z každej strany a pochopil, že som vlastne celkom schopná, zavolať ma pracovať do podniku, ktorý mu patril. Nešla som. Namiesto toho som si pobalila kufre a nastúpila do prvého autobusu smerujúceho do toho neznámeho mesta. Ďaleko od svojej obľúbenej cukrárne, od knižnice, ktorá voňala starým papierom a koženými väzbami a...rodiny a priateľov, samozrejme.

Po celý čas mi všetci chýbali. Plakala som vždy len vtedy, keď som vedela, že dvere za mnou sú bezpečne zatvorené a spoľahlivo ma oddeľujú od tohto sveta. Chýbal mi dokonca aj otec, ktorý ma zavrhol už ako dieťa v perinke. Chcel syna. A ja som ho sklamlala. Takých otcov je viac. A vždy som si kládla otázku, na ktorú nejestvuje odpoveď. Prečo práve ten môj musí byť jedným z nich.

On, ako jeden z mála ľudí, poznal temné tajomstvo, ktoré som nosila vo svojom srdci. Vedel o tom, ako veľmi mi v detstve chýbal otec. Možno preto, že aj on pred mnohými rokmi vyrastal s mamou a otca stretával sporadicky. Keď som sa mu spočiatku po prvý raz priznala, odvetil len, „ja viem.“ A tváril sa rovnako chladne a neprístupne, ako to mal obyčajne vo zvyku. Neskôr mi povedal, že ma nikdy nebude ľutovať, pretože ľútosť si zaslúži človek, ktorého sklamal zrak alebo človek, ktorý prišiel o nohu. A mal pravdu.

Tak som sa teda neľutovala a neustále so vztýčenou hlavou hľadela dopredu. Dokonca aj vtedy, keď sa mi dostalo krivdy, ktorú som si po toľkej námahe nezaslúžila. Šéf, ktorého som uznávala vo všetkých smeroch a aj o polnoci bola pripravená pomôcť mu, ma vyhodil zo svojho podniku. Bez vysvetlenia, bez patričnej úcty, ved' som zarábala jeho peniaze, ma poslal tam, odkiaľ som pred dvadsiatimi tromi rokmi vyšla.

„V tomto podniku už nemáš viac svoje miesto. Zo skrinky v šatni si vezmi svoje veci a odíď.“

Meravo som vstala a s vidinou nejasnej blízkej budúcnosti som sa blížila k dverám šatne.

„A ešte niečo!“ zavolať za mnou a ja som sa prudko otočila. „Ďakujem ti za účasť.“

A to bol koniec práce, ktorú som milovala. Vďaka rečiam mužov, ktorých som po nechutných návrhoch odmietla a viac s nimi neprehovorila ani pol slova.

***

Nad krivdou, ktorej sa mi dostalo, som vypila niekoľko litrov vína a nula štvoriek vodky. A ťažko zrútať, koľko sĺz stieklo mojimi lícami. Utiekala som sa do svojej ulity, v ktorej mi nikto nemohol ublížiť.

Ale aj v tejto ulite ma našiel. Začiatkom jari, keď som v novej práci úpenlivo bojovala o svoje miesto a o možnosť zarádiť sa do pracovného kolektívu, mi znovu napísal. AKO DLHO TAM ESTE BUDES? KDE TERAZ PRACUJES? Padlo mi to dobre. A po prvý raz, odkedy sa poznáme, som mu odpísala tak horlivo a okamžite.

Keď som mala na konte už osem sťahovaní z bytu do bytu, za sebou štyri ďalšie neúspešné pokusy o prácu a svoje prvé auto, ktoré bolo staršie ako ja, bolo treba uznať, že je najvyšší čas vrátiť sa domov a pokračovať v tom, čo som začala. Na inom mieste a v inej spoločnosti. Vždy večer treba veriť v krajšie ráno.

Nasadla som do auta, v duchu sa rozlúčila so všetkým, o čom som vedela, že mi bude aspoň trochu chýbať a s pocitom nostalgie a plným kufrom svojich vecí šoférovala domov. Návrat bol plný emócií. Členovia mojej rodiny na čele s mojou ustarostenou mamou boli nadšení, no až o pár dní neskôr nastala v mojom živote skutočne prevratná kríza. Vrátila som sa do nášho veľkého domu, do svojej izby na poschodí. V nej som vyrástla. Tu som sa každé ráno prebúdzala a počula ako vzadu v záhrade kikiríka kohút. Tu som prežila svoje vzostupy i pády, tu som sa radovala i preplakala veľa nocí. V modrej izbe. Steny boli jasnej nebeskej farby. Každý človek by mal mať svoje vlastné súkromné nebo.

Sediac na starej posteli a hľadiac do modrého stropu, vo mne ešte vždy doznieval pocit viny a predovšetkým hanby, spod ktorého som sa márne snažila vymaniť. Stratila som skvelú prácu, ktorú som nadovšetko milovala. Prišla som o mnoho príležitostí a tiež o pár milencov, ktorí možno skutočne stáli za to.

Keď som sem-tam na víkend prišla domov, takmer vždy som sa s ním stretla v centre mesta kráčajúc po pešej zóne. Bol príjemný, vždy ležérne a zároveň štýlovo oblečený a na tvári mal spoločenský úsmev. A jeho hlas dokonale kontrastoval s jeho zovňajškom. A už vtedy vo mne začala klíčiť nedôvera voči sebe samej, pretože rýchlosť, akou som ho začala vnímať ako muža, sa nedala spomaliť a už vôbec nie zastaviť.

Prvé mesiace som sa bezcieľne ponevierala po dome, odmietala akékoľvek prejavy pomoci a vypratala pivnicu. A potom prišlo k zásadnému zlomu. Po tridsiatich rokoch som uskutočnila radikálnu zmenu. Z modrej izby som vyhádzala všetok starý nábytok, ktorý mi pripomínal moje neutešené detstvo a dala ju vymaľovať na žlté. Prišla som o svoje nebo a zároveň objavila slnko. Nie však v pravom slova zmysle.

Z toho mála peňazí, ktoré som si priniesla, som si kúpila nový nábytok a po dokončení úprav z modrej izby nezostalo nič. Stála som v novej miestnosti pripravená na všetko. Teda, takmer na všetko, pretože to, čo prišlo, som v žiadnom prípade neočakávala.

***

Našla som si prácu v priemyselnom parku. A pomerne ľahko si zvykala na nový režim, na trojzmenú prevádzku, na neznesiteľný hluk strojov a pach oleja. A potom, v jeden piatkový večer, mi zavolať, aby som prišla do jeho podniku. Vraj ma tam bude čakať.

Nezaváhala som. Keď som už bola oblečená a pripravená na odchod z domu, žalúdok sa mi začal krútiť. A hoci mám štyridsaťpäť kíľ a jem pomerne málo, toto nebola pravá príčina a ja som to už vtedy tušila.

Vonku sa pomaly stmievalo a keď opätky mojich červených lodičiek klopkali po mačacích hlavách, už v diaľke som videla, že jeho podnik je plný. Vtkročila som dnu a mierne preľaknuto sa obzerala, akoby som tam bola vošla po prvý raz.

„Aká návšteva nám to sem prišla?“ začula som spoza chrbta hlboký sýty hlas.

Prudko som sa zvrtila. Stál tam s vlúdny výrazom tváre a lakťom sa nenúteno opieral o barový pult.

Doširoka som sa usmiala a srdce mi divo bilo. Je to naozaj muž. Uhladený, vzdelaný, inteligentný a k tomu všetkému, ako sa hovorí, aj dobre situovaný.

„Poď, sadneme si k baru. Čo budeš piť?“ spýtal sa a na chvíľu sa mi zazdalo, že je veľmi rád, keď sa môže pred niekým prezentovať tým, čo dokázal a čo vďaka tomu znamená.

Vyzliekla som si hrubý jesenný kabát a posadila som sa na barový stoličku.

Vždy, keď som sedela vedľa neho, v zásade zvykol stáť, aby mal prehľad o tom, čo sa deje a aby sa cítil nadradený.

„Takže, čo ti dám naliať?“ spýtal sa o čosi nástočivejšie, pretože nechcel, aby som sedela pri prázdnom stole.

„Dám si pivo. Nealko.“

„Piješ víno?“ zaujímalo ho.

Pokrútila som hlavou, pretože víno mi k životu nikdy nechýbalo. Vtedy. Dnes ho napriek tomu pijem veľmi rada a vychutnávam si jeho lahodný buket.

Konverzácia s ním bola príjemná a nenásilná. Dodnes neviem, či si všimol moju nervozitu, ale bez ťažkostí vždy dokázal navodiť pokojnú atmosféru a do nášho rozhovoru vniesol poéziu a skrytú rozkoš.

„Ako dlho si tu?“ spýtal sa, v pravej ruke pokrútil pohár s vínom a labužnícky si odpil.

„Vrátila som sa. A zostávam tu.“

Počas tohto večera som mu stihla porozprávať o svojich zážitkoch i sklamaníach. Vykladala som mu o tom, že som ako dieťa chcela byť súdnou lekárkou, aj o tom, že už nikdy nebudem robiť servírku, pretože sa chcem posunúť ďalej. Proti jeho veku, skúsenostiam a inteligenčnému vybaveniu, to boli asi len posledné dozvuky mojich detských snov a plánov, ktoré zatiaľ nemali reálnu perspektívu. Napriek tomu ma so živým záujmom počúval, prikyvoval a sem-tam sa niečo spýtal, aby si dotvoril svoj nejasný obraz o pointe mojich, niekedy sotva uveriteľných príbehov.

„A kde teraz pracuješ?“ padla ďalšia otázka, ktorá z jeho strany znamenala čistú zdravú zvedavosť a z mojej, bohužiaľ, chvíľu, o ktorej som dúfala, že nikdy nepríde.

Odpila som si z piva, ktorého pena ešte vždy nespadla a chvíľu som mlčala.

„Ste tam, slečna?“ naklonil sa ku mne a zadíval sa mi do očí s láskavým humorom.

Usmiala som sa. A začervenala.

„Mám prácu. V priemyselnom parku.“

„A čo tam robíš?“

„Pracujem ako kontrolórka kovových výliskov.“ vypadlo zo mňa.

Bolo to vonku. Už nemám čo skrývať. Život je vlastne jedna veľká rozprávka, ktorá sa skladá z nezlučiteľných kontrastov. Mladá, starý, pekná, škaredý, múdra, hlúpy. Každý z nás si spomína na detské príbehy s ilustráciami od slovenských klasikov v tvrdej väzbe, ktoré obsahovali ponaučenie.

„Hm...to je zaujímavé.“ poznamenal a dodnes netuším, či bola táto odpoveď ironická alebo úprimná.

Keď si všimol, že sa červenám, spýtal sa, čo sa deje. Povedala som mu, že výber pracovných ponúk je v súčasnej dobe biedny a že sa o seba musím postarať. A nezabudla som dodať, že chcem byť aj naďalej nezávislá a dokázať žiť bez pomoci niekoho iného. A on mi odpovedal jedinou vetou. Že sa nemám prečo hanbiť, pretože žiadna práca na cti netratí.

„Kúpila som si auto. Spomínala som?“ prehodila som na inú tému.

„Naozaj? A aké?“

Z kabelky som vytiahla mobil a ukázala mu fotku svojho malého veľkého úspechu.

„A vieš o tom, že toto auto nie je bezpečné?“ spýtavo sa na mňa pozrel.

„Viem. Ale kúpila som si ho sama. A cením si ho. Podstatné je, že ma odvezie, kam chcem.“

Nepatrne prikývol. A hoci mi to nepovedal, cítila som uznanie. A aj pocit pochopenia mojej radosti, keď si spomenul na to, ako sa na mňa môj bohatý otecko vykašľal. A nedal mi nič. Absolútne nič. Odvtedy sme sa stretli mnohokrát. No dnes viem, že práve tento večer bol osudový. A dúfam v jedno. Že to vie aj on.

Počas nasledujúcich dní sa pár vecí badateľne zmenilo. O piatej ráno som vstávala do práce s oveľa väčšou chuťou ako doteraz. A čoraz častejšie mi zvonil mobil.

Náš priateľský vzťah závisel aj od množstva sms správ, ktoré sme si posielali. Písala som mu o svojich názoroch na výtvarné umenie. Písala som o tom, že na skladbe High hopes od Pink Floyd som si postavila predstavu o svojej existencii. A on o tom, že keď bol na ich koncerte, ja som mala len jeden rok. Ja o tom, že mám rada zvieratá a on o tom, že každý večer chodievala kŕmiť mačky v uliciach mesta. Ja o tom, že som namaľovala ďalší obraz a trvalo mi to jednu noc. A on o tom, že tak sa nemaľuje, že umenie treba precítiť, aj dušou aj časom. Ja o tom, že milujem knihy. Spýtal sa aké. Napísala som, že o histórii Francúzska a Ruska. Odpísal pohotovo. On tiež.

***

V polovici decembra, tesne pred Vianocami, keď vonku nepretržite snežilo, ulice boli biele a počas dňa som stretávala ľudí s vianočnými igelitkami, z ktorých trčali farebné baliace papie-re, som vo fabrike skončila. Tak, ako mnohí iní zamestnanci, som v dôsledku straty objednávok dostala výpoveď. Našťastie som to nebrala tragicky. Umastené montérky som hodila do práčky a keď vyschli, uložila som ich do skrine. Usmievala som sa. Pretože som vedela, že všetko sa ešte len začína.

V ten chladný deň, keď vietor hvízdal a sneh mi vŕzgol pod čižmami, som si našla novú prácu a porušila tým sľub, ktorý som kedysi dávno dala sebe samej. Že už nikdy nebudem pracovať ako „len“ servírka. Majiteľ kaviarne na pešej zóne bol starý chlap, ktorý si neustálym šomraním bohviečo kompenzoval. Chýbalo mu sebavedomie, jeho autorita bola viac-menej mizivá a jeho predstava o jednaní so zamestnancami bola na úrovni mrazu. Tieto tri veci predstavovali všetky atribúty, ktoré by podľa môjho názoru nemali chýbať žiadnemu šéfovi. Tak som teda znovu stála za barom medzi mnohými zapálenými cigaretami, bez klimatizácie, nechtiac počúvala rozličné životné príbehy hostí a pripravovala latte macchiato a horúce kakao. A vtedy som si uvedomila, že mi čosi chýba.

Napísala som mu, či vie, že kto sa smeje naposledy, ten si stojí na kábli. A on odpísal, že kto sa smeje naposledy,

je hluchý. Napísala som, že pečiem vianočné pečivo, ozdobujem stromček a balím darčeky. A on odpísal, že som šikovná.

Na Silvestra sme s mamou a jej priateľom zvykli chodiť na zábavu do jeho podniku. Dídžej bol spomedzi tých, ktorých som poznala, najlepší. Atmosféra bola neuveriteľná. Na každý Silvester spomínam ako na noc hlasnej hudby, príjemných ľudí a jagavých svetiel. Ale na ten posledný budem spomínať do konca života. Trochu melodramatické. To sa tak hovorí.

Vždy bol samotár, rovnako ako ja. Vo svojom byte žil a trávil vianočné sviatky celkom sám. Na Štedrý deň som mu teda napísala a popriala to najlepšie. Trochu mi ho bolo ľúto. Kto by nechcel byť počas najkrajších sviatkov v roku v spoločnosti svojich blízkych? Neodpísal. Neozval sa ani celý nasledujúci týždeň. A ja som bola nahnevaná. Doslova som zúrila. Možno preto, že som nedokázala pochopiť, že je to muž a nikdy nemal potrebu prezentovať navonok akékoľvek emócie či dokonca slabosti.

Počas celého silvestrovského dňa, keď sa mi na hlave krútili natáčky, na tvári som mala hydratačnú masku a po dome som pobehovala s fľašou piva, po celý čas som bola nervózna. Netušila som, ako sa bude tváriť, keď tam prideme. S kým tam bude? Príde ma aspoň privítať? Alebo sa na to vykašle a ja budem pre neho predstavovať len ďalšieho zákazníka? Popri týchto úvahách som si ani nestihla uvedomiť, že ak by som ho uvidela v spoločnosti inej ženy, šialene by som žiarlila.

***

Svoj byt predomnou odprezentoval veľmi stroho. Ukázal mi vianočný stromček, ktorý mal v obývačke a ja som sa usmiala. A trochu sa mi tislí slzy do očí. Potom si vyzliekol košeľu Louis Vuitton, odhodil ju a podišiel ku mne.

„Si krásna.“ zašepkal.

Môj pulz sa mierne zrýchlil a keď mi odhrnul vlasy z tváre, líca mi horeli.

„Ty sa ma bojíš?“ spýtal sa.

Pokrútila som hlavou a blahosklonne ju zvesila.

O pár minút som ležala nahá v jeho posteli. Po prvý raz sme sa bozkávali. Po prvý raz sa ma niekto dotýkal tak prirodzene a s takou nehou. A na Nový rok som vedela, že ako milenc je jemný, citlivý a pozorný.

Nasledujúce dva týždne sa neozval.

Život sa po skončení sviatkov vrátil do pôvodných koľají. Vianočné stromčeky žiariace v oknách zmizli a vďaka myšlienke na hľbu povinností, všetci nastupovali do práce s nechutou.

V polovici januára som si stojac za barovým pultom už znovu spomenula na neho. Skúsila som všetko. Skúšala som mu telefonovať, napísala som kvantum sms správ, no ani v jednom prípade sa mi nedostalo odpovede. Hlavu som mala plnú myšlienok na to krásne milovanie. A napokon som to skúsila naposledy rátať s tým, že ak nezasiahne vyššia sila, zbláznim sa.

„CHYBAS MI.“

Hostia od stola číslo tri vstali, zaplatili a odišli. A prišli noví. Objednali si čokoládu so šľahačkou. Medzitým telefonoval šéf. Mama v kožuchu mi priniesla večeru v obedári. Umyla som niekoľko pohárov. A potom som v spleti hlasov a štrngotu lyžičiek začula signál prichádzajúcej sms správy.

Utierku, ktorú som držala v ruke, som hodila na zem a dobehla k mobilu.

„NEVERIM.“

Bolo úplne jedno, aké slová stáli v tejto správe. Podstatné bolo, že naša komunikácia bola obnovená. Ako keď reštartujete počítač. Chvíľu je ticho. Potom sa zapne monitor a funkcie

všetkých programov sú obnovené. Môžete písať, písať a písať. Až pokiaľ vás to neprestane baviť.

„VER MI. CHCEM BYT S TEBOU.“

„NAOZAJ?“

„NAOZAJ.“

„PRACUJES?“

„PRACUJEM.“

„KEDY KONCIS?!“

„O POLNOCI.“

„OK.“

Keď som tri minúty po dvanástej zatvárala bar, pešia zóna bola prázdna. Táto noc bola zvláštne ružová. Sneh svietil. Voňala mrazom a cigaretou, ktorú som si zapálila cestou k svojmu malému žltému autu. K tomu, ktoré nie je bezpečné, pretože má krátky predok.

Jeho byt som tentoraz očami preskúmala o čosi podrobnejšie. Bol to byt muža, o ktorého sa nemá kto starať, ale oblečenie mal opraté, ožehlené a úhľadne zavesené na vešiakoch. Uprostred bytu stála veľká knižnica plná najrôznejších titulov od našich i zahraničných autorov. Ekonomika, história, politika, interiérový a exteriérový dizajn a The Beatles. Z plagátu, ktorý visel nad kuchynskou linkou, sa na mňa s potmehúskym úsmevom pozeral Paul McCartney. Na stole v obývačke mal položený obal od dýchacieho zariadenia, Yellow Submarine. Ak poznáte alebo aspoň sčasti milujete The Beatles tak, ako on, zaiste viete, o čom hovorím. A na stene vedľa dverí do spálne viseli zarámované portréty všetkých štyroch členov.

„Túžil som po tebe.“ povedal potichu.

Mlčala som. Bojazlivo som sa dotkla jeho tváre, ovinula si ruky okolo jeho krku a sklonila hlavu na jeho hrudi. Počula som, ako mu bije srdce. Jeho pokožka bola hladká a horúca.

V tú ružovú noc sme sa milovali štyrikrát. Najskôr jemne a opatrne, potom náruživou a s vášňou. Správal sa tak, ako som očakávala. Robil to, čo sa mi páčilo. Po sexuálnej stránke som sa necítila menejcenná a dokonca ani príliš mladá. Iba vtedy, keď mi povedal, že moje telo je krásne a že miluje moje vlasy a ústa. Že miluje mňa.

Nemiestne narážky môjho šéfa a jeho neustále dýchanie za krkom som tolerovala s ľahkosťou a s úsmevom. Aspoň vtedy. Vďaka svojmu veľkému tajomstvu, o ktorom netušili jeho bohatí priatelia a ani moja drahá rodina.

Môj pracovný deň predstavoval prekliatu rutinu, ktorá pozostávala z kolotoča tých istých tvárí, rovnakých obľúbených nápojov a vzduchu nasiaknutého cigaretami, ktorý sa nedal dýchať. Moje vlasy i oblečenie páchli od tabaku, točila sa mi hlava, môj hlas kdesi-čosi vynechával a kašľala som ostošest'. A moja pleť bola v katastrofálnom stave.

A potom, keď som sa raz vrátila zo skladu so škatuľou mlieka v rukách, stál predomnou. Stál v dyme, ktorý bol pre neho neznesiteľný, pretože bol zarytý nefajčiari, v čiapke a v okuliaroch a vyzeral rovnako decentne, ako za iných okolností.

„Dobrý deň, slečna,“ poznamenal vecným tónom a spoza okuliarov hľadel na tony mejkapu, ktorým som sa pokúšala zakryť akné.

Svoje prekvapenie som neskrývala. Na tvári sa mi objavil úprimný úsmev.

„Dáš si kávu?“

„Nie, vďaka, nevydržal by som v tomto dyme sedieť ani chvíľu. Šiel som okolo. A vo výklade som uvidel krásnu slečnu, ako sa zvíta za barom. Tak som si povedal, že ju nemôžem obísť.“

Do situácií, v ktorých som netušila, ako reagovať a nenachá-

dzala som žiadnu veľavýznamnú odpoveď, som sa v jeho prítomnosti dostávala prakticky veľmi často.

„Kam ideš v tejto zime?“ zaujímalo ma.

„Bol som sa prejsť.“

Keď odišiel a bol dostatočne ďaleko na to, aby som nemohla vybehnúť za ním, napísal mi stručnú sms správu.

„MALA BY SI SI NAJST LEPSIU PRACU. TVOJE ZDRAVIE JE NA PRVOM MIESTE.“

Prirodzene, mal pravdu. Ako vo väčšine prípadov, keď som ho diplomaticky presviedčala o svojej pravde a pritom verila tej jeho.

Keď sa nad tým zamyslím, môj životný štýl bol vlastne vždy ďaleko od ideálu, o ktorom je na internete založených množstvo blogov. Zdravá strava, ovocie, zelenina, dostatok spánku, žiadne jedlá obsahujúce množstvo tuku neskoro v noci a žiadne cigarety.

Vždy po práci som sa zastavila v McDonalde, kde som si dala zabaliť BicMac menu s kolou, hranolkami a kari omáčkou. O jednej ráno som si dala horúcu sprchu, na balkóne som vyfajčila tri cigarety a šla som spať. Budík som mala nastavený na šiestu hodinu rannú.

Keď som už znovu ležala v jeho posteli prilepená na ňom celým svojím spoteným telom, jemne ma stisol za ruku a na okamih odložil masku nedotknuteľného muža, bez ktorej sa inak ani nepohol. Prichádzalo obdobie medzi jarou a letom. Okná sme mali dokorán a vdychovali ostrý svieži vzduch. Naša bilancia už od prvej noci nebola ktovieaká. Hádky, otvorené malicherné obvinenia, vyhrotené konflikty a rozchody. A vždy sme skončili v tejto posteli a milovali sa divoko ako blázni.

Vo svojom, dosiaľ krátkom živote, som nemilovala takto šialene. Ťahalo ma to k nemu za každých okolností. Dostal ma zas a zas a hoci som sa bránila, neodolala som. Stala som sa obeťou v jeho pavučinách. Bola som presne tam, kde chcel on. Bez násilia, spontánne a celkom prirodzene. A vždy, keď som sa to rozhodla ukončiť, zatelefonoval mi uprostred noci a nemusel vynakladať veľkú námahu. Stačilo, že som zdvihla telefón, ozvala sa a začula jeho hlas. Hlboký, príťažlivý a bez prejavu akýchkoľvek emócií.

Je nepochopiteľné, že taký vyspelý jedinec, akým je človek, sa toľkokrát vrhá do boja, aj keď výsledok už dávno hovorí, že prehral. Zvykneme si hovoriť, „aspoň to skúsím,“ ale čo všetko nás stojí jediná skúška, pochopí len málokto. Ak to nevyjde, možno už nikdy nebudeme šťastní. Alebo sa tak aspoň budeme cítiť a ak človek niečomu verí, zvyčajne sa to napokon stáva skutočnosťou.

Keď budem mať tridsať, o sedem rokov dlhšie vlasy a doktorát, on bude mať päťdesiatšesť. Jeho mužská vitalita ho bude deň za dňom opúšťať. Bude nervózny. A s ničím nebude spokojný, pretože každý muž spozná hranicu medzi mladosťou a niečím, čo sa ťažko čo i len vyslovuje. Už nebudeme vyzeráť ako mladé neskúsené dievčatko a muž v zrelom veku, ktorý ju naučí čosi o živote. Budeme mladá žena s kariérou a starnúci pán so silnejšími okuliarmi a skostnatenými názormi. Obaja vieme, že aby sme tomu predišli, tak jednoducho a ľahko. Nebudeme. Budem ja a bude on. Kde a s kým, to sa ukáže časom.

Moje dni vďaka nemu nikdy neboli stereotypné. A s úsmevom som prehítala všetky horké pilulky od priateľov, od zamestnávateľov či od zradcov. Pretože každý z nich bol ukrátený o to, čo som prežívala ja. A hoci niektoré veci v živote neprídu v takej podobe, ako si ich predstavujeme, musíme sa vedieť prispôsobiť a predovšetkým s tým žiť.

V jedno neskoré letné popoludnie som sedela na terase, pila biele suché a rozhodla sa, že mu napíšem. Že mám chuť na tú istú

dávku vzrušenia, ktorá je zároveň vždy tak krásne iná. Od silvestrovskej noci prešlo už osem mesiacov. Aj napriek rýchlemu postupu času som sa domnievala, že som nič nepremeškala.

„BOL SI UZ NIEKEDY V OSVIENCIME?“

Môj mobil lenivo odoslal stručnú sms správu a odmietol prijať spätnú.

„CHCELA BY SOM TAM IST. SOM ZVEDAVA NA TU MRAZIVU ATMOSFERU.“ napísala som ďalšiu. Nič.

„PEKNY VECER. A BAV SA.“ Nič.

Do tváre sa mi v priebehu niekoľkých sekúnd nahrnula krv. Urobil to už toľkokrát. Toľkokrát so mnou odmietol komunikovať. Bez pádneho dôvodu. Bez vysvetlenia. Len tak, pre zábavu. V tomto smere bol sebec. A on to vedel.

„ZASLUZIM SI NIECO LEPSIE AKO MUZA, KTORY SA O MNA NEZAUJIMA. MAS OKREM MNA VELA INYCH ZIEN, VIEM TO. DUFAM, ZE BUDES STASTNY. JA TI UZ NEBUDEM STAT V CESTE.“

Melodramatické znenie poslednej sms správy, ktorú som napísala, ma doviedlo k slzám. Tiekli mi po tvári samovoľne, ale neviem s určitosťou povedať, či som sa s tým, čo som napísala, rátala aj zmieriť žiť alebo som túžila po tom, aby nadobudol pocit, že jeho hra sa skončila a že tento raz ma skutočne stráca.

Keď sa skončilo horúce leto, rozpálený asfalt na chodníkoch trochu ochladol a zo stromov opadávalo prvé farebné lístie, odišla som z kaviarne, v ktorej som pracovala. Odišla som potichu, bez emócií a v ústrety niečomu novému, pretože som v tom už vedela chodiť. Na niektorej z ulíc tohto rušného mesta ma čaká niečo lepšie.

A skutočne čakalo. S istotou a s prehľadom som sa v priebehu jedného mesiaca stala recepčnou v štvorhviezdičkovom hoteli. V ovzduší už nebolo cítiť cigaretový dym, ani ma neštípali oči. Miestnosti voňali korenistou vanilkou, bol tu príjemný chládok a ja som mala na sebe namiesto teplákov a tenisiek elegantné šaty, ktoré dokonale obopínali moju postavu.

***

Stretla som ho neďaleko papiernictva, keď som sa s drobným nákupom v kabelke náhlila k svojmu autu. Keď som ho zazrela, vždy sa určitá časť v mojom vnútri roztriasla a srdce mi prudko tĺklo. Odvtedy, čo sme sa už po stý raz rozišli, prešiel už mesiac. V tom čase som z jeho strany pobadala určité pokusy o návrat a hoci som po ňom túžila viac ako kedykoľvek predtým, odolala som. Škorpióni sú vraj silne sexuálne založení a milujú erotiku. Nepreukazujú žiadnu zdržanlivosť a ja som vedela, čo to značí.

„Dobrý deň.“ pozdravila som ironicky a on sa nahlas zasmial.

„Už s tým prestaň. Kam ideš?“

„Domov.“

Dva dni zostalo ticho.

***

Posledné mesiace som vždy počas svojho osobného voľna sedávala vo svojej žltej izbe medzi svojimi milovanými knihami, obrazmi, s množstvom drobností, ktoré mi prirástli k srdcu. Tak, ako vtedy v tom neznámom meste. Ibaže tam som nemala jeho fotku založenú v kovovej škatuľke tajností, o ktorých nikto nevedel a nikto nepoznal ich význam. Vždy musím mať pri sebe svoje voňavé marseilleské mydlá, svoje obľúbené perá, fotografie mojej mamy a sušené kvety vo váze.

Akýmkoľvek spôsobom, či milosrdným či krutým, roztrhnuté puto sa už nedá pozliepať. Ja som mu povedala množstvo nepekných vecí, že má iné ženy (nazvala som ich samozrejme pejoratívnym synonymom), s ktorými spáva, hoci som v rukách nikdy nemala

dôkazy. Aj to, že si ma nezaslúži a aj množstvo urážok, pri ktorých som si nekládla servítku pred ústa.

Nikdy mi na to nepovedal nič zlé. A nikdy ma verbálne neurazil. Len mi robil napriek tým, že sa vždy dlhší čas neozval a potom sa objavil medzi dverami a tváril sa, akoby bolo všetko v najväčšom poriadku. Motala som sa vo svojej pasci, do ktorej som sa chytila ako myš na kúsok syra.

Svoju prácu recepcnej som mala každým dňom radšej. Páčilo sa mi to formálne divadielko, ktoré hrali všetci hostia pri príchode do hotela a o polnoci bolo na druhom poschodí počuť zvláštne zvuky, ktoré sa podobali len jedinej činnosti. A tiež to, ako sa pýrili na druhý deň ráno, keď sme ich s chyžnou privítali na raňajkách.

Po prvý raz som mala prácu, z ktorej som odchádzala o siedmej večer. Doma som si pripravila večeru, upratala, oprala a stihla ešte aj večerný program v televízii. A popri tomto všetkom som mala plnú hlavu jeho. V noci som sa často prebúdzala spotená, s mokrymi vlasmi a so zdesením v tvári, že sa mu niečo stalo. Keď som ráno otvorila oči vo vyhriatych perinách, v hlave sa mi premietali chvíle, ktoré som strávila s ním. A predošlé vzťahy akoby ani nikdy nejstvovali. Bol len on.

Ktosi mi raz povedal, že takto šialene človek môže milovať len jediný raz za život. Som mladá, mám všetko pred sebou a vo svojom vnútri nosím smútok, o ktorom nikto nevie. Možno to tak malo byť.

Žiadnu bolesť nemožno brať na ľahkú váhu. Hovorí sa síce, „to prejde“, ale prázdne miesto, tá diera zostane navždy. A vaše srdce je znovu o čosi menšie a zmestí sa tam o čosi menej ľudí.

***

Ako limit som dostala jeden rok. Viac nie. Každý z nás má nejaké limity, či už finančné, filozofické alebo vzťahové. Ja mám všetky tri. Môj príbeh je ako každý iný, len pre mňa má kdesi v hĺbke osudovú hodnotu. Bol krásny aj nešťastný, priateľský i vražedný, ako v tej rozprávke, veď viete.

„Milujem ťa.“ povedal potichu, hladil moje vlasy a díval sa do stropu.

Chcela som mu povedať, že neverí, ale zmĺkla som, keď ma ešte tuhšie zovrel v náručí, brnkol mi po nose a pobožkal ma na líce.

„Si moje malé dievčatko.“

Trochu mi stislo žalúdok. Znelo to ako zbohom.

„Miláčik, ja som starý chlap. Nestojím už o vzťahy. To je môj životný štýl.“

Mlčala som a stisla jeho dlaň. V ústach mi vyschlo.

„Povedal si, že ma miluješ,“ dodala som vecným tónom.

„Mám trochu iný spôsob lásky, zlatko. Si nádherná, mladá a šikovná žena. Nájdeš si muža, s ktorým ti bude dobre.“

„Ale ja chcem teba.“ Trochu som sa zahmýrila a zdvihla hlavu smerom k nemu. „Aj keď mi neveríš.“

„Verím, miláčik. Ty ma skutočne miluješ. Viem to. Lenže ja som taký, aký som. Iný už nebudem.“

Zdalo sa, že to hovoril s ľahkosťou pierka, ale v kútiku duše som vedela, že nie je z kameňa.

Ležali sme vedľa seba, hladila som ho po tvári a on mi bozkával ruky. Uživali sme si posledné dotyky. Naposledy som cítila teplo jeho hladkej pokožky a jeho vôňu. Naposledy som videla jeho byt. A jeho vianočný stromček.

Odišla som uprostred noci. Objala som ho a len s veľkými ťažkosťami som dokázala aspoň pred ním zachovať pokoj. Žiadne scény. Žiadna hystéria. Ako zvykne hovorievať môj starý otec, „treba mať fazónu.“

Keď sa zatvorili dvere a v zámke som počula štrkot kľúča, na chvíľu som tam zostala stáť. Potom som si kľakla a potichu som sa rozplakala.

Cestu pred sebou som videla rozmazane, slzy mi vyštípali tvár. Keď naskočila červená, zastavila som na križovatke a v kabelke som sa narýchlo snažila nájsť cigarety. Namiesto nich som tam našla veľkú obálku, ktorá tam nepatrila. S trasúcimi sa rukami som ju rozlepila a vytiahla obsah.

Videla som už Paríž, Marseille, Monako, tureckú Antáliu aj Rhodos. A ktovie, čo ešte, na všetky dovolenky si presne nepamätám. Človeku sa niečo uloží do pamäte a niečo nie. Ale nikdy som nebola v Lisabone. Bolo to mesto, ktoré ma fascinovalo svojou architektúrou, maličkými domčekmi bez sklenených výplní, električkou, ktorá jazdí po centre mesta i úzkymi uličkami, ktoré mali svoje neopísateľné čaro. Kedysi na začiatku som sa mu priznala, že túžim vidieť Lisabon, že chcem o ňom napísať cestopis, ale nemôžem si dovoliť drahú letenku. Vtedy len prikývol a zasmial sa.

Nekontrolované som pootvorila ústa a pravé oko sa znovu zalialo slzou.

Bol tam. V tej obálke. Poukaz na týždňový pobyt v Lisabone.

V to mrzuté ráno bol aj sneh čierny. A to ráno ma bude mátať do konca života. Také už tieto konce bývajú.

***

Prijali ma na vysokú školu. Bude zo mňa žurnalistka alebo novinárka. A splním si svoj sen. Dostanem sa tam, kam som sa vždy túžila dostať. Môj výlet v Lisabone bol plný slnka, slaného vzduchu, prechádzok a trhov s ovocím a farebnými látkovými šatkami.

Znovu som o čosi múdrejšia. Naučil ma to on. Rovnako aj to, že láska má veľa podôb. A trvá večne. V našich chmúrnych myšlienkach, fotografiách, ktoré vyblednú a v slovách, ktoré zostanú na papieri navždy uchované. Stále tam bude. A to ostatné, to zostane nevy povedané. Pretože to za nás napíšu okolnosti a náhody.

Keď dnes sedím vo svojej, kedysi modrej izbe, plná prázdných myšlienok si uvedomujem, že modrá farba bola lepšia. Pretože slnko vždy zájde. Ale nebo zostane.

3. miesto

Ivan Čipkár

Schodisko

Naokolo bola len tma. A schody. Sedel som a uvažoval, až kým ticho úplne nerozleptalo moje myšlienky. Vstal som a urobil niekoľko krokov. Potom som sa opäť posadil. Musel som to všetko dobre zvážiť. Nechcel som spraviť nič nepremyslené.

Fakty. Po prvé, schodisko razilo čistiacim prostriedkom, takže muselo byť udržiavané. Bolo z neznámeho, hladkého materiálu, ktorý nevodil teplo.

Hypotéza. Schodisko je zatočené a zvažuje sa vo veľmi mier-
nom uhle.

Po druhé, vyratúval som na prstoch, schodisko muselo stáť uprostred veľkej haly, lebo keď som natiahol ruky ponad zábradlie, nenarazil som na žiadnu stenu.

Po tretie, nič som si nepamätal.

Po štvrté, keď som kráčal po schodoch, nebol som si istý, či stúpam alebo klesám. Cítil som sa ako figúrka na jednej z tých kresieb od Eschera. Predstava, že by som mal pokračovať dlhšie jedným smerom, bola príliš hrozivá.

Po piate, nemal som poňatia, koľko času prešlo odvtedy, čo som tu uviazol.

V tej chvíli mi došli prsty na ruke a ja som zabudol, či som rátal ich krčením alebo vystieraním, a teda na ktorej ruke mám rátať.

Vstal som a urobil niekoľko krokov. Potom som spravil čelom vzad a chvíľu som opatrne cúval. priestor sa pre mňa stával čoraz pochybnejšou veličinou.

Spomenul som si, čo radia obetiam lavín a naplňul som smerom, ktorý som si pracovne nazval „dole“. Nič sa nestalo.

Potom som plúvol priamo pred seba. V oku mi pristálo čosi mokré.

A na to:

„Hihi.“

„Ako...“ nedokončil som, lebo zvuk vlastného hlasu ma prekva-
pil skoro tak ako zistenie, že v tme nie som celkom sám.

„Ty si začal,“ zaznelo blízko mňa.

„Chcel som len zistiť, kde je hore. Ako v lavíne.“

„Načo?“

„Chcem sa odtiaľto dostať.“

Zase ten jeho smiech. Hovorím „on“, ale v sterilnom vzduchu zvuky strácali všetku farbu, takže to bolo ťažko tvrdiť s isto-
tou. Nebolo nepredstaviteľné, že by hlas patrilo dieťaťu alebo veľmi starej žene.

„To chceme všetci. A čo ti pomôže, keď budeš vedieť, kadiaľ sa ide hore?“

„Pôjdem tým smerom a dostanem sa odtiaľto.“

„A ako vieš, že hore je ten správny smer?“

Musel som pripustiť, že hlas bol v úvahách krok predom mnou. Napadlo ma dostať z neho, čo sa bude dať.

„Ty vieš, kam vedú tieto schody?“

„Na lepšie miesto.“

Nepochybne - hocijaké miesto muselo byť lepšie než toto. Ale potom mi došlo, čo tým myslel.

„Kriste...“

„Nie. Len my dvaja.“

„Ale bol tu ešte niekto? Povedal si 'to chceme všetci'.“

„Jeden. Čakal tu na mňa v tejto tme, ako som čakal ja na teba.“

„Aha,“ vážil som slová, „a kde je teraz?“

Ticho.

„A prečo si na mňa čakal?“

„Neviem. Ale spomeniem si. Už to dlho nepotrvá.“

Vtedy som pochopil, že mi hlas už nemôže byť s ničím nápo-
mocný. No aj tak som chcel ešte udržať rozhovor.

„Myslíš, že je to za trest?“

„Neviem. Spravil si niečo?“

„Možno len spravím,“ vyšlo zo mňa.

Potom sme v tichosti stáli. Prítomnosť hlasu, aj keď sa odmlčal, ma ochromovala. Nedokázal som s na nič sústrediť, len čakať, kým si spomenie.

Potom som si spomenul na studne. Studne sa nám zdajú bezodné, ako schodiská, ale stačí mať kameň alebo mincu a dobre načúvať, a vieme odhadnúť ich hĺbku.

Ale ja som nemal žiadnu mincu ani nič iné, čo by vydávalo zvuk.

„Máš mincu?“

„Nie.“

Hlas stál zhruba tri kroky predom mnou, blízko zábradlia.

Keď som ho chytil pod krkom, spustil ako alarm. Vtedy som ešte presne nevedel, čo robím, no keď ten pekelný vreskot nepre-
stával, nemal som už na výber. Nepokúšal sa brániť.

Zatlačil som ho k zábradliu a cítil som, ako mi jeho váha mizne z rúk. Ozvena prichádzala zo všetkých strán a bránila mi rátať. Schúlil som sa na schodoch a pritlačil si uši. Keď sa schodisko konečne ponorilo do ticha, nebol som ani o trochu múdrejší.

Nič to. Pritrafia sa ďalšie mince.

Naokolo bola len tma. A schody.

Sedel som a uvažoval, až kým ticho úplne nerozleptalo moje myšlienky. Vstal som a urobil niekoľko krokov. Potom som sa opäť posadil.

Mal som pocit, akoby som stratil čosi dôležité. Ale ja si spomeniem. Už to dlho nepotrvá.

Fakty. Po prvé, schodisko voňalo po varenom víne, takže mohli byť Vianoce. Bolo studené a zarezávalo sa do temnoty ako vývrtka.

Musel som to všetko dobre zvážiť. Nechcel som spraviť nič nepremyslené.

Budem čakať v tejto tme. Niekto už príde.

Literárna Senica Ladislava Novomeského 2012

Bulletin víťazných prác XXVI. ročníka

Vydala: Záhorská knižnica Senica

Zostavil: Mgr. Júlia Kubíková

Mgr. Július Balco

Zodpovedná redaktorka: Mgr. Katarína Soukupová

Grafická úprava: Milan Mikula, RECO s. r. o. Senica

Tlač: Tlačiareň Durlák, Senica

Náklad: 220 ks

Nepredajné

ISBN 978-80-85145-17-5